

ประสิทธิผลของเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

นางสาว พิมพ์เพ็ญ ธนาคุณ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

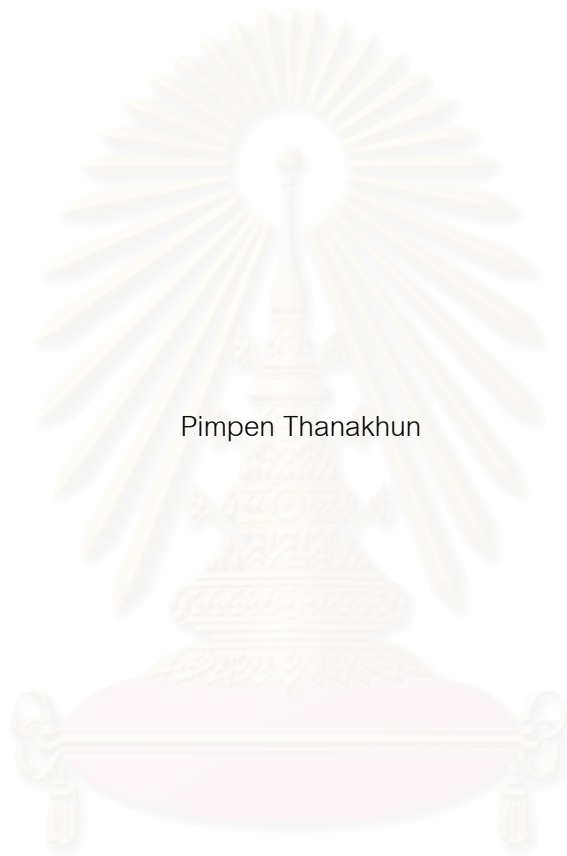
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-0617-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTIVENESS OF ANTI - SMOKING CAMPAIGN WEB SITE

Pimpen Thanakhun

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Arts in Department Communication

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-12-0617-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ประสิทธิภาพของเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

โดย

นางสาว พิมพ์เพ็ญ ธนาคุณ

สาขาวิชา

นิเทศศาสตร์พัฒนาการ

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ ปิติพัฒนะไมซ์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ธนવી บุญลือ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ ปิติพัฒนะไมซ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์เพ็ญ ธนาคุณ : ประสิทธิภาพของเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
(EFFECTIVENESS OF ANTI - SMOKING CAMPAIGN WEB SITE)

อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ ปิติพัฒน์โฆษิต, 130 หน้า. ISBN 974-13-0617-2

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาผลของการเยี่ยมชมเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในการเปลี่ยนแปลงระดับความรู้ ทักษะ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเว็บไซต์ของโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการทดลองแบบ Posttest - Only Control Group Design โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 120 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 60 คนซึ่งจะได้ชมเว็บไซต์จากแผ่นซีดีรอม แล้วตอบแบบทดสอบและแบบสอบถาม อีกกลุ่มหนึ่ง คือ กลุ่มควบคุมจำนวน 60 คน ซึ่งจะตอบแบบทดสอบและสอบถามโดยไม่ได้ชมเว็บไซต์

ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติแบบ MANCOVA พบว่ากลุ่มทดลองมีความรู้ ทักษะ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่มากกว่ากลุ่มควบคุม โดยเว็บไซต์มีความสัมพันธ์กับความรู้, ทักษะ, และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ค่า Univariate $F=44.88(p=.000)$, $6.27(p=0.01)$ และ $F = 9.26 (p=.003)$ ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเปิดรับข้อมูลจากเว็บไซต์มีความสัมพันธ์กับความรู้ในระดับปานกลาง ($\eta^2 = .28$) แต่มีระดับความสัมพันธ์กับทักษะและความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ในระดับต่ำ ($\eta^2 = .05$ และ $.07$ ตามลำดับ) ส่วนตัวแปรทางด้านอายุและเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ทักษะ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p. > .05$)

ในส่วนของวิเคราะห์เส้นทางระหว่างความรู้ ทักษะและความตั้งใจ พบว่าความรู้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจในการเลิกบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความรู้มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อทักษะ ซึ่งจะส่งผลต่อทักษะให้มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรืออาจกล่าวได้ว่า แม้ว่าจะมีความรู้ แต่หากปราศจากทักษะที่ดีต่อการเลิกบุหรี่แล้ว ก็ไม่สามารถก่อให้เกิดความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ได้

นอกจากนี้การสำรวจถึงความคิดเห็นที่มีต่อเว็บไซต์ พบว่าเว็บไซต์ได้ให้ความรู้เรื่องบุหรี่และการเลิกบุหรี่เพิ่มมากขึ้น มีเนื้อหา, จำนวนหน้า, การจัดหน้าและภาษาอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีจุดเด่นอยู่ที่เนื้อหาและข้อความ แต่สิ่งที่ควรปรับปรุง คือ การใช้ภาพกราฟิก การใช้ระบบมัลติมีเดีย ซึ่งจะทำให้เว็บไซต์น่าสนใจยิ่งขึ้น

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์.....
สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....
ปีการศึกษา2542.....

ลายมือชื่อผู้จัดทำ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

4285104028: Major Development Communication

KEY WORD: EFFECTIVENESS / ANTI - SMOKING / CAMPAIGN / WEB SITE

PIMPEN THANAKHUN: EFFECTIVENESS OF ANTI - SMOKING CAMPAIGN
 WEB SITE. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. UBOLWAN
 PITIPATTANAKOZIT. 129 pp. ISBN 974-13-0617 -2

The objectives of this experimental study are: 1) to investigate the effectiveness of an anti - smoking campaign web site regarding the change in knowledge, attitude and intention with respect to quitting smoking; and 2) to examine the sample's opinion about the web site.

Based on the Posttest-Only Control Group Design, the study divided the 120 samples into two groups of equal number. The experimental group was provided with a CD-ROM containing the anti - smoking campaign web site, whereas the control group responded to a questionnaire without exposure to the web site.

The results of MANCOVA indicated that the experimental group had higher knowledge, more positive attitude, and intention to quit smoking than did the control group. That is, exposure to the web site was significantly associated with all three dependent variables. The univariate F ratios for knowledge, attitude, and intention were 44.88 ($p = .00$), 6.27 ($p = .01$), and 9.26 ($p = .00$), respectively. However, the web site had a moderate relation with knowledge ($\eta^2 = .28$). Attitude and intention were slightly explained by visiting the web site; their η^2 were .05 and .07, respectively. Whereas the web site was not significantly associated with gender and age ($p > .05$).

The path analysis showed that knowledge did not have a direct relationship with intention to quit smoking. Rather than being a direct factor, knowledge served as an antecedent to attitude toward smoking, which in turn resulted in intention to quit smoking. In other word, high knowledge without proper attitude would not lead to intention to quit smoking

The respondents admitted that the web site contributed to further knowledge on smoking and greater intention to quit smoking. In addition, they said that the contents, number of pages, layout, and language were quite excellent. The strength of the web site as on its contents and messages. Recommendations with respect to the anti-smoking campaign web site centered on the application of graphics and multimedia, which were expected to bring about more attraction.

Department.....Public Relations.....	Student's signature.....
Field of study..Development Communication..	Advisor's signature.....
Academic year.....2000.....	Co - advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงด้วยดีนั้น ยอยากจะขอบคุณบุคคลหลายๆ ท่าน คือ คุณแม่ คุณพ่อ และน้องสาวทั้งสองคน ซึ่งเป็นครอบครัวที่ดีเสมอมา, คุณศศศรีณีย์ ชมศิริ และเพื่อน ๆ นิเทศศาสตร์พัฒนาการทุกคนที่คอยช่วยเหลือและถามไถ่อยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พลุ่ค อู๋ย และเกศ, ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์อุบลวรรณ ปิติพัฒน์และโฆษิตาจารย์ที่ปรึกษาที่ท่านคอยแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ และท่านอาจารย์ธนวดี บุญลือ เป็นอย่างสูง นอกจากนี้ขอขอบคุณพี่เจมส์ ณิชฐพงศ์ แซ่มลำเจียก ที่คอยแนะนำและช่วยเหลือเรื่องการวิเคราะห์ผลทางสถิติมาตั้งแต่เริ่มแรกที่ทำวิทยานิพนธ์

ขอบคุณค่ะ

พิมพ์เพ็ญ ธนาคุณ

8 พฤษภาคม 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.4 ขั้นตอนการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับ.....	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ตัวชี้ฟังก์ชัน และ ตัวชี้เมทอด.....	6
2.2 แบบจำลองดีลีเกชัน (Delegation Model).....	9
2.3 เทคนิคที่ใช้แทนตัวชี้เมทอดบนภาษาจาวา.....	9
2.4 การเข้าถึงข้อมูลเมทอดในจาวา.....	12
2.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับวัตถุถาวรและฐานข้อมูลเชิงวัตถุ.....	13
บทที่ 3 ตัวแปรเมทอดเบื้องต้น.....	17
3.1 คำนิยาม ที่เกี่ยวกับ ตัวแปรเมทอด.....	17
3.2 การใช้งานตัวแปรเมทอดเบื้องต้น.....	18
บทที่ 4 การออกแบบตัวแปรเมทอด.....	21
4.1 คุณสมบัติของตัวแปรเมทอด.....	21
4.2 ประเภทของตัวแปรเมทอด.....	22
4.3 ข้อกำหนดสำหรับการตรวจสอบชนิดของตัวแปรเมทอด.....	24
4.4 ข้อกำหนดสำหรับนิยามคลาสตัวแปรเมทอด.....	28
บทที่ 5 การพัฒนาตัวแปรเมทอด.....	31
5.1. โครงสร้างของระบบ.....	31
5.2 การทำงานของตัวแปรเมทอดแบบรูปเดียว.....	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.3. การทำงานตัวแปรเมทอดแบบหลายรูป.....	38
5.4. การทำงานของตัวแปรเมทอดแบบหลายจำนวน	40
5.5. การเก็บ และ อ่านข้อมูลตัวแปรเมทอด ในที่เก็บข้อมูลถาวร.....	42
5.6. ตัวแปรเมทอดที่ใช้กับออบเจกต์ในฐานะข้อมูลเชิงวัตถุ (OODBMS).....	43
5.7. ตัวอย่างคลาสตัวแปรเมทอด.....	45
บทที่ 6 การนำไปใช้และการทดสอบตัวแปรเมทอด.....	48
6.1. การใช้ตัวแปรเมทอดในการสร้างส่วนจัดการเหตุการณ์	48
6.2. กรณีศึกษาการสร้างโครงร่างพัฒนาโปรแกรม.....	50
6.3. การทดสอบสร้างโปรแกรม.....	54
บทที่ 7 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	64
7.1. สรุปผลการวิจัย	64
7.2. สรุปข้อดีข้อเสียของตัวแปรเมทอด	64
7.3. ข้อจำกัดของตัวแปรเมทอด	65
7.4. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเพิ่มเติม	66
รายการอ้างอิง.....	67
ภาคผนวก	68
ภาคผนวก ก. ไฟล์ และ คลาส ในไลบรารีของตัวแปรเมทอด	69
ภาคผนวก ข. ตัวอย่างของไฟล์ที่สำคัญ	78
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	86

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4. 1 ตัวอย่างเมทอดเป้าหมายที่ผ่านตรวจสอบแบบสมบูรณ์	26
4. 2 ตัวอย่างเมทอดเป้าหมายที่ผ่านตรวจสอบแบบบางส่วน	26
4. 3 เมทอดเป้าหมายที่ผ่านตรวจสอบแบบสมบูรณ์ สำหรับตัวแปรเมทอดแบบหลายรูป	27
4. 4 เมทอดเป้าหมายที่ผ่านตรวจสอบแบบบางส่วน สำหรับตัวแปร เมทอดแบบหลายรูป	27
6. 1 ตารางเปรียบเทียบการเขียนโปรแกรมด้วยวิธีต่างๆ	53
ก. 1 รายการไฟล์ต่างๆในไลบรารีตัวแปรเมทอด	70
ก. 2 คอมโพเนนท์ใน com.wtv.awt	73
ก. 3 เหตุการณ์สำหรับ TAdjustmentEnable	74
ก. 4 เหตุการณ์สำหรับ TComponentEnable	75
ก. 5 เหตุการณ์สำหรับ TitemEnable	75
ก. 6 เหตุการณ์สำหรับ TKeyEnable	75
ก. 7 เหตุการณ์สำหรับ TMouseEvent	75
ก. 8 เหตุการณ์สำหรับ TStateEnable	76
ก. 9 เหตุการณ์สำหรับ TTextEnable	76
ก. 10 เหตุการณ์สำหรับ TWindowEnable	76
ก. 11 แสดงรายละเอียดการใช้งานสำหรับคลาสตัวแปรเมทอดแต่ละคลาส	77

สารบัญภาพ

รูปที่	หน้า
รูปที่ 1.1 การสื่อสารระหว่างออบเจกต์	1
รูปที่ 1.2 การเรียกใช้เมทอดผ่านตัวแทน	2
รูปที่ 2.1 ตัวชี้เมทอด	8
รูปที่ 2.2 ตัวอย่าง แบบจำลองเหตุการณ์ ในจาวามาตรฐาน	10
รูปที่ 2.3 อินเตอร์เฟสของคลาส "Class"	12
รูปที่ 2.4 อินเตอร์เฟสของคลาส "Method"	13
รูปที่ 2.5 ออบเจกต์ถาวร (Persistent Object)	14
รูปที่ 2.6 ฐานข้อมูลแบบฝังตัว (Embedded DBMS)	15
รูปที่ 2.7 เทคนิค Pointer Swizzle	16
รูปที่ 3.1 หน้าที่ของตัวแปรเมทอด	17
รูปที่ 3.2 ตัวอย่างไฟล์ นิยามคลาสของตัวแปรเมทอด	18
รูปที่ 3.3 การสร้างคลาสตัวแปรเมทอด	19
รูปที่ 4.1 ตัวแปรเมทอดกับออบเจกต์ถาวรในฐานข้อมูล	22
รูปที่ 4.2 ตัวแปรเมทอดแบบหลายจำนวน	23
รูปที่ 4.3 ตัวอย่างตัวแปรเมทอดรูปเดียว	23
รูปที่ 4.4 ตัวอย่างตัวแปรเมทอดแบบหลายรูป	23
รูปที่ 5.1 แบบจำลองตัวแปรเมทอด	31
รูปที่ 5.2 แผนภาพคลาสของตัวแปรเมทอดส่วนจัดการข้อมูล	32
รูปที่ 5.3 แผนภาพคลาสของตัวแปรเมทอดส่วนกลไกตัวแปรเมทอด	33
รูปที่ 5.4 การทำงานของเมทอดแบบหลายจำนวน	40
รูปที่ 5.5 ตัวอย่างคลาสตัวแปรเมทอดสำหรับออบเจกต์ทั่วไป	45
รูปที่ 5.6 ตัวอย่างคลาสตัวแปรเมทอดสำหรับออบเจกต์ถาวร	46
รูปที่ 6.1 แบบจำลองการจัดการเหตุการณ์ด้วยตัวแปรเมทอด	48
รูปที่ 6.2 ตัวอย่างโปรแกรมสร้างภาพกระพริบ	50
รูปที่ 6.3 แผนภาพคลาสคอมโพเนนท์ใน AWT	51
รูปที่ 6.4 แผนภาพคลาสแสดงแบบจำลองเหตุการณ์ใน AWT	52
รูปที่ 6.5 แผนภาพคลาสแสดงเหตุการณ์ใน TButton	53
รูปที่ 6.6 หน้าจอโปรแกรมแถบสี	55

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
รูปที่ 6.7 ตัวอย่างการทดสอบตัวแปรเมทอดกับฐานข้อมูลเชิงวัตถุ.....	61
รูปที่ 6.8 ตัวอย่างการเก็บตัวแปรเมทอดในฐานข้อมูล.....	62
รูปที่ 6.9 ตัวอย่างการเรียกใช้ตัวแปรเมทอดในฐานข้อมูล.....	63

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

McLuhan (1964) ได้กล่าวไว้ว่า “the medium is the message” คือ การที่สื่อมีอิทธิพลในการกำหนดการรับรู้ของคนเรา เช่นเดียวกับการที่สารหรือตัวเนื้อหาสารนั้นมีผลต่อเรา ในขณะที่คนเปิดรับสารจากสื่อหนึ่งๆ เขาอาจจะไม่รู้ตัวเลยก็ได้ว่า นอกจากสารที่เขาอ่านจะมีผลต่อเขาแล้ว ตัวสื่อก็มีผลต่อเขาเช่นกัน ซึ่งอาจจะทำให้การรับรู้ การจดจำ ความพึงพอใจของเขาเปลี่ยนแปลงไป ถ้าวัดจากสื่อต่างกัน แต่มีเนื้อหาอย่างเดียวกัน นอกจากนี้ McLuhan ยังกล่าวอีกว่า โดยปกติคนเราจะเปิดรับข่าวสาร โดยแทบจะไม่ให้ความสำคัญกับสื่อเลย ทั้งที่สื่อมีผลต่อกระบวนการรับรู้ของคนเราโดยตรง เช่น การรับชมละครโทรทัศน์ ย่อมให้ความรู้สึกที่ดีกว่าและเข้าถึงอารมณ์มากกว่าการฟังละครจากรายการวิทยุ เนื่องจากเราได้ใช้ประสาทในการรับรู้เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้มีความกระตือรือร้นมากยิ่งขึ้น เป็นต้น ดังนั้นเราอาจจะกล่าวได้ว่า การศึกษาผลของการสื่อสารใดๆ นั้น จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาเนื้อหาสารที่ส่งไป ควบคู่กับการศึกษา “สื่อ” ที่ทำการส่งสารนั้น ๆ ไปพร้อมกันด้วย

ในขณะที่โลกเข้าสู่ยุคแห่งเทคโนโลยีและวิวัฒนาการทางด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร ความคิดของ McLuhan ยังคงปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจนและยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น ในการกระตุ้นให้นักวิจัยทำการศึกษาผลของ “สื่อ” ที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของมนุษย์ และสื่อที่เข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้นในสังคมปัจจุบัน คือ สื่อประเภทคอมพิวเตอร์ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ทันสมัย มีประโยชน์ และสามารถใช้งานได้หลายรูปแบบ พร้อมระบบการแสดงผลข้อมูลที่มีทั้งภาพและเสียง และเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เราก็ได้นำความสามารถที่ไร้ขีดจำกัดของคอมพิวเตอร์นี้มาเปลี่ยนให้เป็นเทคโนโลยีล้ำยุคที่ตอบสนองการทำงานของมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในทุกๆด้าน ทั้งในด้านวิชาการ ศิลปะ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และที่สำคัญที่สุด คอมพิวเตอร์ในปัจจุบันได้กลายมาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งที่ทำให้ประโยชน์ทางด้านข้อมูลข่าวสารอย่างหลากหลายรูปแบบและมีลักษณะที่เป็นมัลติมีเดีย (Multimedia) หรือการสื่อสารหลายระบบ ซึ่งในปัจจุบันรูปแบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ได้พัฒนารุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ในรูปแบบของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิวัติรูปแบบการสื่อสารในสังคม

ความหมายของอินเทอร์เน็ตนั้น มีผู้ให้คำนิยามไว้หลายความหมาย ดังนี้ นิตยสาร Internet New World ฉบับเดือนสิงหาคม 2539 ได้ให้ความหมายอินเทอร์เน็ต ว่าเป็นอภิมหาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก เป็นเครือข่ายที่คอมพิวเตอร์เชื่อมต่อกัน ทำให้ผู้ใช้คอมพิวเตอร์สามารถสื่อสารกันได้ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดในโลกก็ตาม

ดร. วิทยา เรื่องพรวิสุทธิ (2539) เขียนถึงอินเทอร์เน็ตไว้ในหนังสือเรียนอินเทอร์เน็ตผ่าน World Wide Web อย่างง่าย ว่าเป็นคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยเครือข่ายย่อยจำนวนมาก ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ทั่วทุกมุมโลก นอกจากนี้ สมชาย นำประเสริฐชัย (2537) ให้ความหมายไว้ว่า อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายสากล เป็นกลุ่มของการสื่อสารนับพันเครือข่ายที่เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์นับล้านเข้าด้วยกัน ในด้านของกลยุทธ์การสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น อินเทอร์เน็ตเปรียบเสมือนสื่อดึง (Pull Medium) ซึ่งเป็นสื่อที่ให้อำนาจผู้บริโภคในการตัดสินใจเลือกข้อมูลตามความต้องการ และทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างสื่อที่เราใช้ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสื่อผลัก (Push Medium) ซึ่งผู้ส่งสารเป็นผู้ควบคุมเนื้อหาทั้งหมด (Sterne, IT Week, 14-20 ต.ค. 2539: 29)

จากความหมายทั้งหมดที่ได้หยิบยกมานี้ทำให้สามารถสรุปได้ว่าอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมต่อกันทั่วโลก โดยมีมาตรฐานการส่งข้อมูลกันเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องที่ต่อเข้ากับอินเทอร์เน็ตสามารถรับส่งข้อมูลระหว่างกันได้ เช่น การส่งภาพ ตัวอักษร เสียง รวมทั้งเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก และยังสามารถค้นหาข้อมูลจากที่ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และอิสระ

อินเทอร์เน็ตนับว่าเป็นระบบสื่อสารข้อมูลที่มีการเจริญเติบโตที่เร็วที่สุดในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ เร็วยิ่งกว่าการแพร่ของการเขียน เร็วกว่าการแพร่ของการพิมพ์ เร็วกว่าความนิยมในการใช้โทรศัพท์ โทรทัศน์ หรือแม้แต่เครื่องโทรสาร โดยมีการเติบโตทั้งในด้านจำนวนคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อ และจำนวนผู้ใช้งาน รวมไปถึงการเพิ่มจำนวนบริการฐานข้อมูลและเอกสารต่างๆ (ไพโรจน์ ไวกวนิชกิจ, 2537)

การให้บริการด้านอินเทอร์เน็ตเกิดขึ้นครั้งแรกในกระทรวงกลาโหมของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ในการติดต่อทางด้านการทหาร ในช่วงปี พ.ศ. 2508 – 2513 ส่วนในประเทศไทย

นั้นเกิดขึ้นเมื่อราว 10 ปีที่ผ่านมา คือในปี พ.ศ. 2532 ด้วยความร่วมมือระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ในการสร้างเชื่อมต่อสู่เครือข่ายผ่านทางสายโทรศัพท์ หลังจากนั้นในราวปี พ.ศ. 2537 อินเทอร์เน็ตก็แพร่กระจายไปในวงการธุรกิจ ตลอดจนวงการอื่นๆ ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เสนอการขายสินค้า และรูปแบบการติดต่ออื่นๆระหว่างกัน

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น สามารถแบ่งการใช้งานออกได้หลายรูปแบบ ดังนี้

1. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail : E-Mail) เป็นรูปแบบการใช้งานขั้นพื้นฐานที่ทำให้ผู้ใช้บริการเครือข่ายสามารถสื่อสารโต้ตอบกันได้โดยการเขียนจดหมายส่งถึงผู้รับที่อยู่ภายในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
2. การใช้โปรแกรมบนคอมพิวเตอร์ (Remote Login) เป็นการให้คำสั่งให้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ตนใช้อยู่เชื่อมการทำงานเข้ากับคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นบนเครือข่ายจากระยะไกลเพื่อให้สามารถใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ได้เสมือนหนึ่งเป็นเครื่องของเราเอง
3. การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (Files Transfer Protocol : FTP) เป็นการใช้งานเกี่ยวกับการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลต่าง ๆ ที่อยู่บนเครือข่ายโดยไม่เสียค่าบริการ
4. การบริการค้นหาไฟล์ และฐานข้อมูล (โดยใช้คำสั่งชุด Archie, Gopher, Wais, World Wide Web :WWW) เป็นการค้นหาไฟล์ในรูปแบบของดัชนี
5. กลุ่มสนทนาและข่าวสาร (News Group) เป็นการสื่อสารที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถทราบข่าวความเคลื่อนไหวในเรื่องต่างๆและร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ในระหว่างกลุ่มที่ตนสนใจ
6. การบริการค้นหาที่อยู่ เป็นบริการช่วยค้นหา และแสดงที่อยู่ของแหล่งข้อมูลต่างๆหรือที่อยู่ของผู้ใช้คนอื่น ๆ ที่ต้องการติดต่อบนเครือข่าย
7. จดหมายข่าว จดหมายเวียน เป็นบริการแจ้งข่าวสารต่างๆในระหว่างกลุ่มผู้ใช้ที่สนใจในเรื่องเดียวกัน โดยมีลักษณะการใช้เช่นเดียวกับจดหมายข่าวขององค์กรที่เราสมัครเป็นสมาชิก
8. เกมคอมพิวเตอร์ เป็นบริการด้านความบันเทิงบนเครือข่าย ผู้ใช้บริการสามารถเล่นเกมเดียวกันได้ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดในโลก

เว็ลด์ ไวด์ เว็บ (World Wide Web หรือ WWW) หรือเครือข่ายใยแมงมุม เป็นรูปแบบหนึ่งของการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นบริการค้นหาข้อมูลที่มีลักษณะการใช้งานที่ง่ายและสะดวก จึงทำให้เว็ลด์ ไวด์ เว็บ เป็นบริการที่ได้รับความนิยมสูงสุดและอัตราการเพิ่มของจำนวนเว็ลด์ ไวด์ เว็บ หรือผู้ให้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นด้วย

ตารางที่ 1 จำนวนโฮสต์และโดเมนทั่วโลก ปี พ.ศ. 2540

เดือน / ปี	โฮสต์	โดเมน
มกราคม 2540	161,146,000	828,000
กรกฎาคม 2539	12,881,000	488,000
มกราคม 2539	9,427,000	240,000
กรกฎาคม 2538	6,642,000	120,000
มกราคม 2538	4,852,000	71,000
กรกฎาคม 2537	3,212,000	46,000
มกราคม 2537	2,217,000	30,000
กรกฎาคม 2536	1,766,000	26,000
มกราคม 2536	1,313,000	21,000

ที่มา: www.nw.com (มิถุนายน 2540)

จากตารางที่ 1 แสดงว่าในเดือนมกราคม 2540 มีการสำรวจจำนวนโฮสต์และโดเมนทั่วโลกพบว่าอัตราการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเพียงในช่วง 4 ปีเพิ่มเป็น 16 เท่า และมีจำนวนโดเมนเพิ่มเป็น 39 เท่าตัว

เว็ลด์ ไวด์ เว็บ เป็นบริการค้นหาและแสดงข้อมูลที่ใช้หลักการของไฮเปอร์เท็กซ์ (Hypertext) ซึ่งผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งเรียกว่า Web Server หรือ Web Site โดยอาศัยโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์และผลที่ได้นั้นสามารถเลือกเพื่อเชื่อมโยงไปยังจุดต่างๆที่มีข้อมูลเพิ่มเติมซึ่งจุดที่โยงไปอาจจะเป็นจุดที่อยู่ในเว็บไซต์เดียวกันหรืออาจจะเป็นเว็บไซต์อื่นๆที่ต่างกันได้ สิ่งนี้เอง ทำให้เกิดเครือข่ายขนาดใหญ่บนอินเทอร์เน็ต ซึ่งข้อมูลที่เรียกมาหรือที่เชื่อมโยงนั้นสามารถแสดงออกมาในรูปแบบ เสียงในลักษณะของมัลติมีเดียที่สมบูรณ์แบบ นับได้

ว่าเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรูปแบบของเวปไซด์ ไซด์ เว็บบ เป็นรูปแบบการติดต่อสื่อสารที่ได้รับความนิยมสูงสุดบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเลยทีเดียว

ข้อมูลจากเวปไซด์ ไซด์ เว็บบจะมีลักษณะคล้ายกับหน้าเอกสารที่เป็นหน้ากระดาษหน้าหนึ่งซึ่งเรียกว่า เว็บบเพจ (Web Page) และหน้าเว็บหน้าแรกที่ผู้ใช้จะพบเมื่อเรียกเข้าไปใช้บริการเรียกว่า โฮมเพจ (Home Page) หรือหน้าที่เปรียบเสมือนหน้าแรกของเว็บเพจนั่นเอง และการจะเข้าไปใช้บริการในหน้าต่อไปนั้นสามารถคลิก (Click) เข้าไปในส่วนที่ผู้ใช้ต้องการได้ทันที เช่นเดียวกับการเปิดหนังสืออ่าน และสามารถกลับมายังหน้าแรกหรือหน้าอื่นๆได้

ทีมงาน Gvu's WWW Survaing (Graphics, Visualization & Usability Center) ได้ทำการสำรวจผู้ใช้งาน World Wide Web ในเดือนเมษายน 2539 มีสถิติที่น่าสนใจว่า การใช้ World Wide Web ได้เข้ามาทดแทนเวลาในการดูโทรทัศน์มากขึ้นถึง 36% โดยใช้เครือข่ายใยแมงมุมนี้แทนโทรทัศน์ทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละมากกว่า 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังมีการคาดเดาอนาคตพฤติกรรมการใช้สื่อของคนเราในอนาคตว่า เมื่อมีการใช้อินเทอร์เน็ตและเครือข่าย World Wide Web เพิ่มมากขึ้น จะทำให้การดูวีดีโอลดลง 13% อ่านนิตยสารรายสัปดาห์ลดลง 8% และการอ่านหนังสือพิมพ์ลดลง 5% ในขณะที่การติดตามข่าวสารหรือวิทยุการเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพิ่มมากขึ้น 11% การอ่านข่าวสารเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น 8% (อ้างใน นิรขรา ธนเมธี, 2541)

สำหรับวัตถุประสงค์ของการสร้างเว็บไซต์บนเครือข่ายเวปไซด์ ไซด์ เว็บบมีวัตถุประสงค์หลักเช่นเดียวกับวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร คือการให้ความรู้ ให้การศึกษา ความบันเทิง และเพื่อการประชาสัมพันธ์ ดังนั้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมาองค์กรและหน่วยงานหลายหน่วยงาน ทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน จึงได้นำความได้เปรียบและประโยชน์ของการสื่อสารผ่านเครือข่ายเวปไซด์ ไซด์ เว็บบมาใช้เพื่อประโยชน์ขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัตถุประสงค์สำคัญที่องค์กรต่าง ๆ เลือกที่จะสร้างเว็บเพจของตนเองนั้น ก็เพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์องค์กร ตลอดจนประชาชนสัมพันธ์เรื่องราวข่าวสารขององค์กรตนเองสู่สาธารณชน จึงทำให้หลายองค์กรได้เลือกช่องทางสื่อสารเวปไซด์ ไซด์ เว็บบนี้เพื่อการเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ในการเชื่อมโยงระหว่างองค์กรและกลุ่มต่าง ๆ

สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่อยู่ในช่วงของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนทางด้านสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม และด้านคุณภาพชีวิต การสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น นับว่าเป็นช่องทางหนึ่งที่น่าสนใจในการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ และระหว่างประชาชนในประเทศ รูปแบบหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายเวิลด์ ไรด์ เว็บที่หลายหน่วยงานได้นำมาเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงภายในสังคม คือ การสร้างเวิลด์ ไรด์ เว็บเพื่อโครงการรณรงค์ต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ๆ 3 ประการ คือ

1. เพื่อเปลี่ยนแปลงความคิด
2. เพื่อเปลี่ยนแปลงการกระทำ
3. เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

โดยได้จัดทำเว็บไซต์ที่มีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของโครงการนั้นๆ ได้อย่างสวยงามเพื่อดึงดูดใจของผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์และเพื่อให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ อย่างไรก็ตามลักษณะของเว็บไซต์เพื่อการรณรงค์ของโครงการต่าง ๆ นั้นต่างก็มีวัตถุประสงค์หลักร่วมกัน คือ ให้เว็บไซต์เป็นสื่อหนึ่งในกระบวนการแก้ไขปัญหาและเพื่อการพัฒนาประเทศ เช่นกลุ่มองค์กรเพื่อพัฒนาเอกชน (Non Government Organizations: NGOs) ได้ริเริ่มจัดทำโฮมเพจเพื่อเผยแพร่การรณรงค์ปัญหาสังคมไทยในปี พ.ศ. 2537 โดยมีเครือข่ายทั้งในด้านสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม ปัญหาโรคเอดส์ เป็นต้น

ปัญหายาเสพติดก็นับว่าปัญหาสังคมหนึ่งที่มีแนวโน้มของความรุนแรงและขยายตัวของปัญหาที่เพิ่มมากยิ่งขึ้นตามความผันแปรของเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งนับว่าเป็นปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาหนึ่งที่มาพร้อมกับการพัฒนา แม้ว่าหลายหน่วยงานพยายามแก้ไขหรือลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดให้น้อยลง แต่กลับดูเหมือนว่าไม่ว่าสังคมจะอยู่ในสภาพของความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจหรือแม้แต่เมื่อสังคมเกิดการถดถอยทางเศรษฐกิจ ต่างก็ยิ่งเพิ่มปริมาณความรุนแรงของปัญหายาเสพติดเพิ่มมากขึ้น และเป็นปัญหาที่มีแนวโน้มว่าจะลุกลามแพร่ขยายต่อไปมากขึ้นในอนาคต ยาเสพติดนั้นมีหลายประเภท ซึ่งออกฤทธิ์ตั้งแต่ขั้นรุนแรงอย่างฤทธิ์หลอนประสาท กดประสาท เช่นยาเสพติดประเภทเฮโรอีน โคเคน ยาม้า จนทำให้ผู้เสพไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างปกติธรรมดาได้ จนถึงยาเสพติดที่ออกฤทธิ์เพียงการระงับความเครียดหรือผ่อนคลายความเครียด เช่น เหล้า และบุหรี่ เป็นต้น โดยตัวผู้เสพยายังสามารถดำเนินชีวิตอย่างปกติได้ และผู้เสพยาที่มีความเชื่อว่าการเสพยาเสพติดจำพวกนี้ไม่มีอันตรายถึงชีวิตและไม่เห็นผลของอันตรายในระยะเวลานั้นสั้น ผิดกับสารเสพติดประเภทที่ออกฤทธิ์รุนแรง ซึ่งเมื่อเสพยาเข้าไปเพียงระยะเวลาหนึ่งอาจมีผลถึงการเสียชีวิต

ชีวิตได้ จึงทำให้สารเสพติดประเภทที่ส่งผลกระทบต่อในระยะเวลายาวนั้นกลับมีอันตรายมากที่สุด แต่กลับมีการป้องกันน้อยที่สุด หนึ่งในสารเสพติดจำพวกนี้ คือ บุหรี่ และบุหรี่นี้เองกำลังเป็นปัญหาที่หน่วยงานต่างๆกำลังดำเนินการรณรงค์อย่างจริงจังเพื่อลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ให้มากที่สุด

ในความเป็นจริงนั้น บุหรี่เป็นสิ่งเสพติดประเภทหนึ่ง แต่กลับไม่เคยถูกจัดอยู่ในประเภทของสารเสพติดที่ก่อให้เกิดอันตราย ทั้งๆที่การสูบบุหรี่นั้นจะก่อให้เกิดอันตรายอย่างมากแก่ระบบการทำงานภายในร่างกายมนุษย์ ตั้งแต่การเข้าไปทำลายหลอดลม กล้องเสียง จนถึงปอดก่อให้เกิดโรคหลอดลมอักเสบ คออักเสบ โรคถุงลมโป่งพอง และในปัจจุบันยังมีการวิจัยที่สนับสนุนว่าสารเสพติดในบุหรี่ก่อให้เกิดโรคต่างๆมากมาย เช่น โรคมะเร็ง เส้นเลือดหัวใจตีบ สมรรถภาพทางเพศเสื่อม แม้ว่าผู้สูบบุหรี่จะไม่สูบบุหรี่ก็ตาม ก็สามารถเกิดโรคได้เพียงเพราะเนื่องจากสูดดมควันบุหรี่ หรือที่เรียกว่า Second-Hand Smoker หรือ Passive Smoker สารเสพติดในบุหรี่ได้แก่สารทาร์ นิโคติน คาบอนมอนอกไซด์ สารกัมมันตภาพรังสี ที่เมื่อเข้าสู่ระบบการทำงานของร่างกายแล้ว จะเข้าไปสู่กระแสเลือดและรวมกับออกซิเจนในร่างกายทำให้เกิดโรคต่างๆอย่างที่กล่าวมา

จากการศึกษาพบว่าการสูบบุหรี่เป็นสาเหตุสำคัญอันดับหนึ่งของปัญหาสุขภาพของมนุษย์ในทศวรรษหน้า คาดว่าในปี ค.ศ. 2020 บุหรี่จะเป็นสาเหตุสำคัญอันดับหนึ่งมากกว่าโรคเอดส์เสียอีก ที่ทำให้ประชากรโลกจำนวนมากตายก่อนวัยอันควร หรือกลายเป็นผู้ไร้ความสามารถ บุหรี่นำมาซึ่งโรคร้ายที่คุกคามชีวิตและสุขภาพของมนุษย์อยู่ 25 โรค ในทศวรรษที่ 90 ประชากรโลกกว่าสามล้านคนตายด้วยโรคที่เกิดจากสูบบุหรี่ และคาดกันว่าตั้งแต่ทศวรรษหน้าที่จะถึงนี้เป็นต้นไป จำนวนผู้ตายด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่จะเพิ่มขึ้นถึงปีละ 10 ล้านคน ในจำนวนนี้ร้อยละ 70 อยู่ในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งคิดเป็นจำนวน 500 ล้านคนทั่วโลก และครึ่งหนึ่งของจำนวนนี้จะตายเมื่ออยู่ในวัยกลางคน หรือมีอายุเพียง 35-69 ปีเท่านั้น

ส่วนในประเทศที่พัฒนาแล้ว หลาย ๆ ประเทศตื่นตัวกับผลกระทบที่เกิดจากสูบบุหรี่ รัฐบาลและองค์กรเอกชนจึงดำเนินการต่างๆ เพื่อลดการบริโภคยาสูบลง แต่ในประเทศกำลังพัฒนานั้นกลับมีการบริโภคเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น ประเทศไทย ความตื่นตัวในการป้องกันมีน้อย อยู่ในสถานะที่น่าเป็นห่วง เนื่องจากรัฐบาลมีข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายของบุหรี่น้อยจึงไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ประกอบกับมีปัญหาน่าหนักใจอื่นๆ ที่จำเป็นต้องแก้ไขอยู่แล้ว เช่น ภาวะภัยแล้ง ประชาชนเป็นโรคขาดสารอาหาร และโรคติดเชื้อต่างๆ

องค์การอนามัยได้ทำการเปรียบเทียบระหว่างปี ค.ศ. 1970 กับ 1985 แล้วระบุว่า ในทวีปอเมริกาใต้มีการบริโภคยาสูบเพิ่มขึ้นร้อยละ 24 เอเชียเพิ่มขึ้นร้อยละ 22 และแอฟริกาเพิ่มขึ้นร้อยละ 42 ในขณะที่ประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกามีการบริโภคยาสูบลดลงร้อยละ 9 และประเทศอังกฤษลดลงถึงร้อยละ 25 ผู้ที่ควรจะได้รับผิดชอบต่อปริมาณการบริโภคยาสูบที่เพิ่มขึ้นในประเทศกำลังพัฒนา คือ บริษัทบุหรี่ข้ามชาติประสบความสำเร็จในตลาดเอเชียมากกว่าสองทศวรรษ เพราะหลาย ๆ ประเทศในเอเชียนิยมในภาพลักษณ์อันโก้หรูของบุหรี่ยี่ห้ออื่น แม้ว่าในบางประเทศ เช่น ไทย มาเลเซีย จะมีกฎหมายห้ามการโฆษณาบุหรี่แล้วก็ตาม

ในปี พ.ศ. 2524 บริษัทบุหรี่ฟิลิป มอริส อาร์ เจ เรโนลด์ และบราวน์แอนดิวิลเลียมสัน ได้ร่วมกันก่อตั้งสมาคมผู้ส่งออกบุหรี่สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีอำนาจในการกดดันผู้แทนการค้าสหรัฐให้บีบบังคับประเทศต่าง ๆ ในเอเชียให้ยกเลิกกฎหมายห้ามการนำเข้าบุหรี่จากสหรัฐ จากนั้นรัฐบาลสหรัฐก็ได้ขู่ว่าจะคว่ำบาตรทางการค้าประเทศ ญี่ปุ่น ได้หวัน เกาหลีใต้ และไทย ถ้าไม่เปิดตลาดบุหรี่ให้กับอุตสาหกรรมบุหรี่สหรัฐ และการกดดันของสหรัฐก็ประสบผลสำเร็จ เพราะหลังจากนั้นรัฐบาลญี่ปุ่นได้ยกเลิกภาษีนำเข้าบุหรี่ ได้หวันยกเลิกกฎหมายห้ามโฆษณาบุหรี่ต่างประเทศ เกาหลีใต้ลดภาษีบุหรี่ลง และอนุญาตให้มีการโฆษณาบุหรี่ได้บ้าง มีเพียงประเทศไทยเท่านั้นที่ต่อต้านคำขู่นี้ ซึ่งทำให้สหรัฐต้องเปลี่ยนเวทีในการเจรจาเรื่องนี้ไปที่ GATT การยกเลิกกฎหมายห้ามการนำเข้าบุหรี่ของเอเชียมีผลให้อัตราการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เช่น ได้หวันมีอัตราการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ภายในปีเดียว โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น และตั้งแต่ปี ค.ศ. 1987 เป็นต้นมาบริษัทบุหรี่อเมริกันมีส่วนแบ่งในตลาดเอเชียถึงร้อยละ 16 บริษัทบุหรี่ข้ามชาติที่มีขนาดใหญ่มีความได้เปรียบเมื่อเข้ามาแข่งขันในประเทศกำลังพัฒนาเพราะมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน

จากรายงานการสำรวจการเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดของโลก 100 อันดับแรก ที่ตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์ Sydney Morning Herald ของออสเตรเลีย ในวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2542 ปรากฏว่า บริษัทฟิลิป มอริสมีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 32 ของโลก มีทรัพย์สิน 133 พันล้านบาท ซึ่งมีมูลค่ามากกว่าประเทศทั้งประเทศอย่างมาเลเซีย หรือเกาหลีใต้ ซึ่งมีทรัพย์สินเพียง 88 และ 83 พันล้านบาทตามลำดับ

กว่าการสูบบุหรี่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้สูบ อาจใช้ระยะเวลาจนถึง 30 ปี ดังนั้นสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่มีอัตราการสูบบุหรี่สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว นั้น ก็จะมีอัตราประชากรที่เจ็บป่วยและตายด้วยบุหรี่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนานอีกด้วย

การสูบบุหรี่จะเป็นภัยร้ายแรงที่คุกคามคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในทศวรรษหน้า เพราะอัตราการเป็นโรคไม่ติดต่ออันเกิดจากสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แทนที่โรคไม่ติดต่อ และโรคขาดสารอาหาร ที่แต่เดิมเป็นปัญหาใหญ่ แม้จะมีการรณรงค์ตักเตือนประชาชนถึงพิษภัยของบุหรี่ แต่อัตราการสูบบุหรี่ในเอเชียก็ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น ประเทศจีนมีอัตราการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 260 ตั้งแต่ทศวรรษที่ 70 เป็นต้นมา แต่กระนั้นบริษัทบุหรี่ยังคงวางกลยุทธ์เพื่อเพิ่มยอดขายต่อไป

อัตราการบริโภคยาสูบทั่วโลกเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2 ต่อปี และเพิ่มขึ้นอย่างน่ากลัวในประเทศกำลังพัฒนา โดยร้อยละ 52 ของการบริโภคยาสูบทั้งหมดอยู่ในเอเชีย ภูมิภาคที่น่าเป็นห่วงได้แก่ ดินแดนทางตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิก (เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน) ซึ่งองค์การอนามัยโลกพบว่าผู้ชายร้อยละ 60 และผู้หญิงร้อยละ 8 สูบบุหรี่ และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีผู้ชายร้อยละ 44 และผู้หญิงร้อยละ 4 สูบบุหรี่ และอัตราการสูบบุหรี่ยังเพิ่มขึ้นอีกด้วย ประเทศทางฝั่งตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกมีอัตราการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นเป็น 2,010 มวนต่อคนต่อปี ในต้นทศวรรษที่ 90 จากเดิมในต้นทศวรรษที่ 70 ที่มีอัตราการสูบบุหรี่ 1,100 มวน ต่อคนต่อปี ในทำนองเดียวกันประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้บริโภคยาสูบเพิ่มขึ้นจากเดิม 850 มวน เป็น 1,230 มวน ในช่วงเวลาเดียวกัน

นอกจากบุหรี่จะคร่าชีวิตคนเป็นจำนวนล้านๆ คน ให้เสียชีวิตก่อนวัยอันควรแล้ว ยังก่อความเสียหายทางเศรษฐกิจอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นด้านค่าใช้จ่ายในการรักษา หรือการเสียผลประโยชน์อันเกิดจากการที่ผู้ป่วยไม่สามารถทำงานได้

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาประเทศไทยมีการสำรวจจำนวนผู้สูบบุหรี่มาโดยตลอด โดยพบว่าในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2533 มีจำนวนผู้สูบบุหรี่มากที่สุด เนื่องจากปัจจัยผลักดันในหลายด้าน เช่นการเข้ามาขยายตลาดบุหรี่ต่างประเทศ มาตรการป้องกันภาษีบุหรี่ที่ไม่ชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา จากการวิเคราะห์สถานการณ์การสูบบุหรี่ในประเทศไทยพบว่าอัตราการสูบบุหรี่

ค่อย ๆ ลดลง ซึ่งเป็นเพราะว่าประเทศไทยมีกฎหมายห้ามการโฆษณาบุหรี่ การทำการตลาดของบริษัทบุหรี่ในประเทศไทยจึงไม่รุนแรงเท่าที่เกิดขึ้นในประเทศอื่น ๆ เมื่อพิจารณาตามอายุแล้วพบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา อัตราการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูงอายุลดลงอย่างเห็นได้ชัด แต่พบในกลุ่มคนหนุ่มสาว โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุ 15-19 ปีนั้น มีอัตราการสูบบุหรี่สูงขึ้นเล็กน้อยในช่วง 3 ปีหลังคือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2539 แต่ลดลงจากการสำรวจในปี 2542

เพศเป็นดัชนีสำคัญในการบ่งชี้สถานการณ์การสูบบุหรี่ในประเทศไทยเพราะผู้ชายไทยมีอัตราการสูบบุหรี่สูงกว่าผู้หญิงเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันในทุก ๆ ภาค โดยลักษณะทางประชากรของผู้สูบบุหรี่ในประเทศไทยมีลักษณะพิเศษคือ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาน้อยอย่างมากก็เพียงจบการศึกษาภาคบังคับ มีอัตราส่วนเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่มีการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ โดยเฉพาะผู้หญิงที่สูบบุหรี่ มีอัตราส่วนที่เป็นผู้ไม่ได้จบแม้แต่การศึกษาภาคบังคับเลยสูงมาก

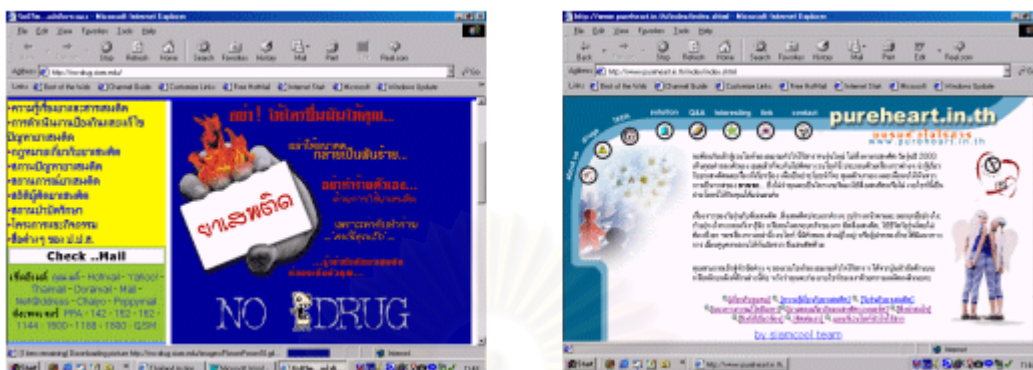
จากการสำรวจพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของประชาชนในปี พ.ศ. 2542 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าสาเหตุสำคัญที่ประชาชนเริ่มสูบบุหรี่ คืออยากทดลองสูบ และจะเริ่มทดลองสูบบุหรี่ในช่วงอายุ 15-19 ปี เป็นอันดับหนึ่ง และช่วง 20-24 ปีเป็นอันดับสอง จำนวนคนที่สูบในแต่ละวัน ประมาณ 1-10 มวนต่อวัน และสำรวจพฤติกรรมกรรมการเลิกสูบบุหรี่แล้ว พบว่า ผู้สูบเลิกสูบบุหรี่เนื่องจาก ตนเองรู้สึกอยากเลิกสูบบุหรี่เองมากที่สุด เพราะรู้สึกที่ไม่ดี ทำลายสุขภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทั้งสาเหตุของการเริ่มทดลองสูบบุหรี่และเลิกบุหรี่นั้น เกิดขึ้นจากการรับรู้ ตัดสินใจและเลิกบุหรี่ด้วยตนเอง ที่เห็นถึงอันตรายของการสูบบุหรี่ จนกระทั่งตัดสินใจเข้ารับการบำบัดเพื่อการเลิกบุหรี่ต่อไปในอนาคต

นายแพทย์ประทีป วาทีสาธกกิจ (2539) ได้เสนอแนวทางการเลิกสูบบุหรี่ไว้ว่า การสร้างค่านิยมใหม่ที่ไม่สูบบุหรี่ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการกำหนดพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของคน และผู้มีบทบาทในการสร้างค่านิยมเหล่านี้ คือ คนใกล้ชิด เช่น บิดามารดา และผู้นำทางสังคม ตั้งแต่เด็ก การเมือง นักแสดง นักกีฬา ครู แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ โดยสถาบันสื่อมวลชนจะมีบทบาทสูงสุดในการสร้างค่านิยมใหม่ที่ไม่สูบบุหรี่ให้แก่สังคม

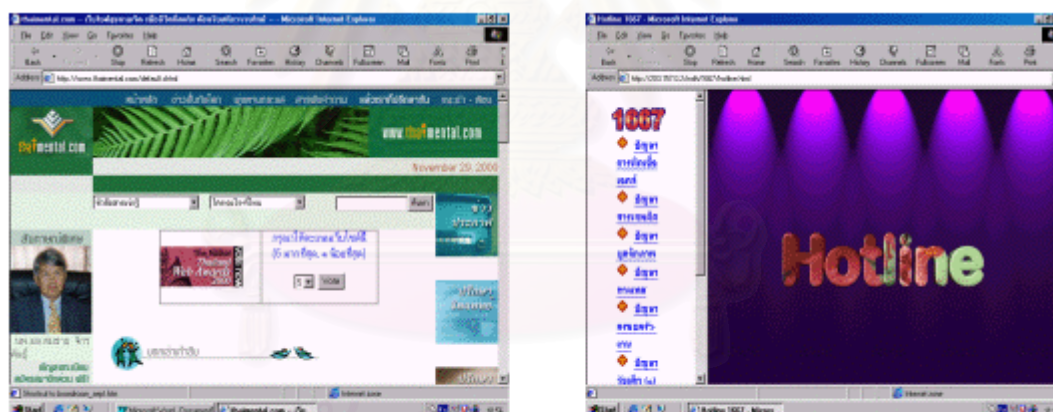
ในประเทศไทยนั้นการรณรงค์เพื่อการเลิกสูบบุหรี่นั้นนับว่ายังไม่เป็นที่กว้างขวางนัก เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาเรื่องพิษภัยของบุหรี่อย่างเพียงพอ และเป็นช่วงแรกของการรณรงค์เพื่อการเลิกสูบบุหรี่ แต่ก็นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่มีการรณรงค์เรื่องการเลิกสูบบุหรี่และตระหนักถึงความเสียหายในชีวิตของคนในชาติอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้น องค์กรที่เริ่มให้ความสนใจในการรณรงค์เพื่อการเลิกสูบบุหรี่นั้นมีทั้งหน่วยงานในภาครัฐและภาคเอกชน เช่นสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ หรือปปส. กระทรวงสาธารณสุข องค์กรเพื่อการพัฒนาเอกชนไทย (NGOs) ตลอดจนอาคารสำนักงานต่างๆที่เริ่มจัดการลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ในที่ทำงาน และริเริ่มโครงการเพื่อต่อต้านการสูบบุหรี่หลาย ๆ โครงการ เช่น โครงการวันงดสูบบุหรี่ โครงการปกป้องสิทธิผู้ไม่สูบบุหรี่ เป็นต้น

เพื่อให้การรณรงค์เป็นไปได้อย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จ ย่อมต้องอาศัยเครื่องมือในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แก่สาธารณชนได้รับทราบ ซึ่งเครื่องมือการสื่อสารเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ โดยสื่อที่ออกมาในโครงการนี้จะอาศัยรูปแบบการสื่อสารในหลายๆ รูปแบบ ทั้งโฆษณาทางรายการโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์หรือสื่อพิเศษต่างๆ ซึ่งในจำนวนสื่อที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อให้เข้าถึงประชาชนนี้ สื่อคอมพิวเตอร์ก็เข้ามามีบทบาทในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วย โดยในช่วงเริ่มต้นของการรณรงค์ ในช่วงปี พ.ศ. 2532 สมาคมมะเร็งทำเครือข่ายคอมพิวเตอร์สำหรับนักรณรงค์ทั่วโลกที่จะขอข้อมูลติดต่อสื่อสารขอความช่วยเหลือระหว่างกัน ซึ่งเรียกว่า Global Link ที่น่าสนใจคือโครงการนี้ในปี พ.ศ. 2532 นั้นประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศใช้มาตรา 301 กับประเทศไทยและสมาคมมะเร็งก็ได้เข้ามาเป็นผู้ประสานงานกับกลุ่มรณรงค์ทั่วโลกในการคัดค้านนโยบายการส่งออกบุหรี่ด้วยการบังคับด้วยอำนาจต่อรองทางการค้ากับสหรัฐอเมริกา Global Link ยังคงเป็นเครือข่ายข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่และสุขภาพทางคอมพิวเตอร์ให้บริการทั่วโลกมาจนถึงปัจจุบันนี้

ในปัจจุบัน รัฐบาลไทยและหน่วยงานเอกชนหลายองค์กรได้เห็นความสำคัญของการรณรงค์เพื่อการเลิกสูบบุหรี่ในประเทศไทย โดยมีการสร้างเว็บไซต์เพื่อการรณรงค์เพื่อการต่อต้านยาเสพติด โดยบุหรี่จะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของเว็บไซต์นั้นๆด้วย โดยจะมีรูปแบบและเนื้อหาที่แตกต่างกันออกไป

รูปที่ 1 โคมเพจเว็บไซต์โครงการ No Drug และเว็บไซต์โครงการ Pure Heart ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ปปส.)

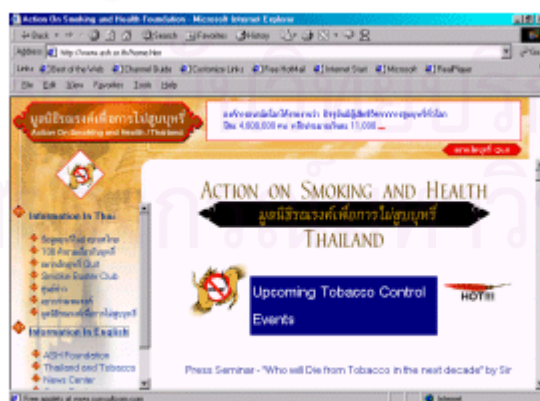

รูปที่ 2 โคมเพจเว็บไซต์ Thaimental และ Hotline 1667

จากการสำรวจเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการเลิกสูบบุหรี่ ที่ซึ่งทำการรณรงค์เพื่อการเลิกสูบบุหรี่เพียงอย่างเดียว นั้น มีเพียงเว็บไซต์ของมูลนิธิเพื่อการไม่สูบบุหรี่เพียงเว็บไซต์เดียวเท่านั้น ซึ่งมูลนิธิเพื่อการไม่สูบบุหรี่นั้นเป็นเครือข่ายการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ที่ใหญ่ที่สุดของไทย และเป็นตัวแทนเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารเรื่องบุหรี่กับ Global Link ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ก่อตั้งขึ้นจากโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในมูลนิธิหมอบ้าน ในปี พ.ศ. 2529 โดยดำเนินการรณรงค์ในทุกรูปแบบเพื่อให้การสูบบุหรี่ลดน้อยลง และเป็นหนึ่งในปัจจัยกระตุ้นให้ค่านิยมดั้งเดิมที่คนไทยมีให้ต่อการสูบบุหรี่ต้องสั่นคลอน

กระทั่งคลี่คลายมาสู่ตัวเลขของอัตราการสูบบุหรี่ที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด ในระยะครึ่งหลังแห่งทศวรรษแรกของงานรณรงค์ จนในปี พ.ศ. 2540 มูลนิธิได้เริ่มการรณรงค์ผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต ภายใต้ชื่อเว็บไซต์ <http://www.ash.or.th> (Action on Smoking and Health Foundation) โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้าชมเว็บไซต์ จากการสูบบุหรี่เป็นลด ละและเลิกสูบบุหรี่ในที่สุด และเพื่อนำเสนอความรู้ลึกในเชิงบวก หลีกเลียงปฏิกิริยาต่อต้านจากสังคมบางส่วน แนวทางการรณรงค์เชิงบวกนี้ได้ถูกยึดเป็นแนวทางหลักของโครงการรณรงค์ฯ โดยโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่นี้มีกิจกรรมที่หลากหลายและครอบคลุมในหลากหลายสื่อดังต่อไปนี้

1. โครงการ Smoke Buster Caravan นิทรรศการเคลื่อนที่เพื่อคนรุ่นใหม่ไม่สูบบุหรี่
2. SMART วารสารเพื่อคนรุ่นใหม่
3. โครงการ Smoke Buster Club ชมรมคนรุ่นใหม่ไม่สนใจบุหรี่
4. โครงการโรงเรียนอนุบาลปลอดบุหรี่
5. โครงการเด็กคือดวงใจ (Card For Kids)
6. โครงการเลิกบุหรี่เพื่อในหลวง
7. โครงการ Smoke Free Thailand Ad,
8. โครงการผู้หญิงรุ่นใหม่ไม่สูบบุหรี่
9. โครงการสำนักงานปลอดบุหรี่
10. Quitline 1600 สายนี้ปลอดบุหรี่

รูปที่ 3 โฮมเพจเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ของมูลนิธิเพื่อการไม่สูบบุหรี่

เว็บไซต์เพื่อโครงการรณรงค์ต่าง ๆ ในประเทศไทยนั้น นับว่ายังมีจำนวนน้อยมาก ทั้ง ๆ ที่คอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในชีวิตของคนเราทุกวันนี้เป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นสื่อหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์เราอย่างสูง เทียบเท่ากับสื่อประเภทอื่น ในการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของคนเรา อีกทั้งการศึกษาผลของการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการรณรงค์นั้นยังไม่เป็นที่ศึกษาอย่างกว้างขวาง ถึงผลที่แท้จริงที่สื่อคอมพิวเตอร์จะมีผลต่อมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อองค์กรต่างก็มุ่งเน้นความสนใจและจัดทำสื่อโครงการรณรงค์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยให้เครือข่าย world wide web เป็นส่วนหนึ่งในสื่อโครงการประชาสัมพันธ์รณรงค์โครงการ ดังนั้นประสิทธิผลของสื่ออินเทอร์เน็ตในฐานะช่องทางการสื่อสาร เพื่อเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม ตามวัตถุประสงค์ของการรณรงค์ย่อมมีความจำเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพื่อนำไปกำหนดช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

ดังนั้นการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในครั้งนี้ จึงมีความสำคัญในการวัดความสามารถของสื่ออินเทอร์เน็ตในการเข้าไปอยู่ในใจของผู้รับสาร เพื่อกำหนดการรับรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกหรือลดจำนวนการสูบบุหรี่ในอนาคต เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำเว็บไซต์โครงการอื่นๆต่อไป โดยการศึกษาในครั้งนี้จะทำการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติและความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ในอนาคตของผู้สูบบุหรี่หลังจากเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ต บนเครือข่าย World Wide Web เพื่อการไม่สูบบุหรี่แล้ว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลของการเยี่ยมชมเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ในการเปลี่ยนแปลงระดับความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

คำถามนำวิจัย

1. เว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจ ในการเลิกสูบบุหรี่ ภายหลังจากเยี่ยมชมเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการเลิกสูบบุหรี่หรือไม่ อย่างไร
2. เว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่น่าสนใจหรือไม่เพียงไร

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ที่ชมเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ จะมีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์บุหรี่ การสูบบุหรี่ พิษภัยของบุหรี่ และวิธีการเลิกบุหรี่ มากกว่าผู้ที่ไม่ได้ดูเว็บไซต์

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้ที่ชมเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ จะมีทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ พิษภัยของบุหรี่ และการเลิกบุหรี่ ในทางที่ดีมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ดูเว็บไซต์

ขอบเขตในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาเว็บไซต์เพียงเว็บไซต์เดียว คือ เว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ (<http://www.ash.or.th>) มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ภายใต้สังกัดหน่วยงานองค์การพัฒนาเอกชนไทย (NGOs) ซึ่งมีเนื้อหาเว็บไซต์เกี่ยวกับบุหรี่และแนวทางในการเลิกสูบบุหรี่อย่างละเอียด และมีวัตถุประสงค์สำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสารหรือกลุ่มเป้าหมายให้เลิกสูบบุหรี่ ในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์โครงการรณรงค์เพื่อต่อต้านการสูบบุหรี่
2. การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ ระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง ภายหลังจากที่ได้เยี่ยมชมเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่เท่านั้น ไม่รวมถึงผลในด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประสิทธิผลของเว็บไซต์

หมายถึง การที่เว็บไซต์ที่ผลต่อกลุ่มเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติในการสูบบุหรี่ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ โดยวัดจากระดับความรู้ ทัศนคติที่ดี คือ มีความทัศนคติไปในทางลบกับการสูบบุหรี่ แต่มีทัศนคติไปในทางบวกกับการเลิกบุหรี่ และมีความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่

ความรู้

หมายถึง ผลรวมของความสามารถในการจำหรือระลึกถึงข้อเท็จจริงตามเนื้อหาเกี่ยวกับบุหรื สถานการณ์บุหรื การติดบุหรื อันตรายพิษภัยของการสูบบุหรื และวิธีการเลิกบุหรื ซึ่งวัดจากแบบทดสอบความรู้

ทัศนคติ

หมายถึง ผลรวมของความรู้สึกเกี่ยวกับสถานการณ์บุหรื อันตรายพิษภัยของการสูบบุหรื การติดบุหรื การลดหรือวิธีการเลิกสูบบุหรื โดยวัดจากคะแนนในส่วนทัศนคติของแบบสอบถามที่ใช้ในการประเมินค่า (Rating)

ความตั้งใจ

หมายถึง การมีความคิดเห็นโน้มเอียงไปในการเลิกสูบบุหรื และคาดหวังว่าจะสามารถเลิกสูบบุหรื หรือเข้ารับการบำบัดเพื่อการเลิกสูบบุหรืในอนาคต โดยวัดจากคะแนนในส่วนความตั้งใจของแบบสอบถามที่ใช้ในการประเมินค่า (Rating)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้สามารถทราบประสิทธิผลของเว็บไซต์ในการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรื
2. เพื่อเป็นแนวทางในการในการพัฒนาจัดทำรูปแบบเว็บไซต์การรณรงค์ด้านยาเสพติดหรือด้านอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต ทั้งนี้เพื่อให้ตรงความต้องการและเข้าถึงผู้รับสาร และเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแก่ผู้รับสารต่อไป
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาความสำคัญของช่องทางการสื่อสารผ่านเว็ลด์ ไซด์ เว็บเพื่อใช้เป็นเครื่องมือของการรณรงค์และประชาสัมพันธ์โครงการ

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่นี้ อาศัยหลักการพิจารณาตามแนวทฤษฎีดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเรื่องการสื่อสารบนเครือข่ายเวลาด์ ไซด์ เว็บ
2. ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ
3. แนวคิดและทฤษฎีเรื่องอิทธิพลสื่อ
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้, ทักษะ และพฤติกรรม
5. แนวคิดเกี่ยวกับความตั้งใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเรื่องการสื่อสารบนเครือข่ายเวลาด์ ไซด์ เว็บ

เครือข่ายคอมพิวเตอร์กำลังกลายเป็นพื้นฐานสำคัญของเศรษฐกิจและสังคมยุคใหม่ และกำลังกลายเป็นถนนสำหรับการถ่ายทอดข่าวสาร ความรู้และสิ่งต่างๆ โดยข้อมูลข่าวสารจะถูกเปลี่ยนไปในรูปดิจิทัลและถูกเก็บไว้ในรูปของคอมพิวเตอร์

Hiltz (1982) กล่าวว่า ปรัชญาการนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นสื่อกลางการสื่อสาร สามารถแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. ใช้เพื่อการแทนที่ (Substitution) คือใช้แทนที่วิธีการสื่อสารในรูปแบบเดิมที่เคยเป็นมา เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์และการใช้โทรเลขหรือโทรศัพท์
2. ใช้เพื่อการเสริม (Add-on) จะเกิดขึ้นเมื่อคอมพิวเตอร์ถูกนำมาใช้ในขณะที่ใช้วิธีการสื่อสารแบบเดิมยังคงอยู่ เช่นการอ่านผังรายการโทรทัศน์บนอินเตอร์เน็ต ก่อนจะเปิดชมรายการโทรทัศน์ที่ต้องการชม
3. ใช้เพื่อการแผ่ขยาย (Expansion) คือการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารที่แตกต่างออกไปจากกระบวนการสื่อสารเดิม เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์บนอินเตอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งถือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการบริโภคสื่อหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์

ประเด็นหลักของการพัฒนาเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์นั้น จะมุ่งเน้นที่การเพิ่มประสิทธิภาพในด้านเทคนิคการสื่อสาร เพื่อจะทำให้ผู้ใช้งานระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์มีความสามารถที่จะติดต่อสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นจึงเกิดแนวความคิดการผสมผสานสื่อหลายประเภทเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของตัวอักษร รูปภาพ รูปเคลื่อนไหว เสียง หรือที่เรียกว่า ระบบมัลติมีเดีย (Multimedia) ทำให้สื่อต่างประเภทกัน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์ ถูกนำมารวมกันในรูปของสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ และเสนอผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์

นอกจากนี้การสื่อสารบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ยังมีลักษณะเด่นในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) คือเป็นการสื่อสารแบบโต้ตอบกันได้ (Two-way Communication) ลักษณะการไหลของข่าวสารจะเป็นไปในลักษณะของทวิสัมพันธ์ ทำให้ผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็นร่วมต่อเหตุการณ์นั้นได้ทันที

นอกจากนี้นักวิชาการบางท่านเสนอความคิดเห็นว่าการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารในอนาคต ในโลกยุคดิจิทัลผู้รับสารสามารถสร้างสรรค์หนังสือพิมพ์หรือรายการโทรทัศน์ของเขาเองได้ อย่างน้อยก็สามารถขอข้อมูลที่ต้องการได้ กลุ่มผู้อ่านหรือกลุ่มผู้ชมจำนวนมากเริ่มหายไป ในอดีตผู้รับสารจะเป็นผู้รับข้อมูลเพียงฝ่ายเดียว แต่ในยุคดิจิทัล ผู้รับสารสามารถตัดสินใจเองว่าตนเองต้องการรับข้อมูลข่าวสารชนิดใดและสามารถเลือกเวลาที่ดีที่สุดของการรับข่าวสาร

การสื่อสารบนระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เป็นที่นิยมมากที่สุดในปัจจุบัน คือ ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ซึ่งย่อมาจากคำว่า Interconnecting Network เครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เชื่อมโยงเครื่องคอมพิวเตอร์จากที่ต่าง ๆ ทั่วโลกไว้ด้วยกัน เป็นเครือข่ายที่มีขนาดใหญ่ครอบคลุมเกือบทั่วทุกประเทศทั่วโลก ดังนั้นระบบอินเทอร์เน็ตจะเป็นเครือข่ายของเครือข่ายจำนวนมาก (Network of network)

ระบบอินเทอร์เน็ต นับว่าเป็นการสื่อสารที่มีการเจริญเติบโตเร็วที่สุดของมนุษยชาติ และมีการเติบโตในด้านจำนวนคอมพิวเตอร์และจำนวนผู้ใช้งาน รวมไปถึงการพัฒนาบริการฐานข้อมูลและเอกสารต่างๆ นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารแทบทุกประเภทที่ไหลเวียนอยู่ในระบบ

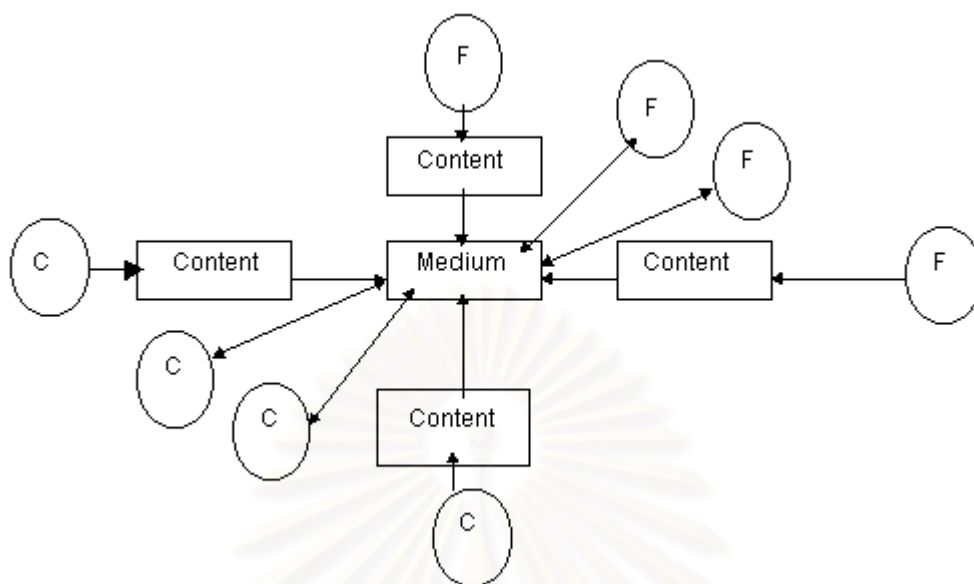
เครือข่าย ทำให้ระบบอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งรวบรวมข่าวสารข้อมูลขนาดใหญ่ที่สุดในโลกปัจจุบัน มีแหล่งข้อมูลข่าวสารจำนวนมากในการสืบค้น และนับเป็นต้นแบบของระบบทางด่วนข้อมูล (Information Superhighway)

ในบรรดาเครื่องมือการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตนั้น World Wide Web (WWW) จัดเป็นสื่อกลางที่มีบทบาทมากที่สุด และเป็นตัวการที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่เป็นที่นิยมและแพร่หลายออกไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว มณฑิรา อินคชเดช (2539) กล่าวถึงลักษณะเด่นของ World Wide Web ว่าสามารถกำหนดให้ภาพหรือข้อความอยู่ในรูปของไฮเปอร์เท็กซ์ (Hypertext) ได้ ซึ่งมีลักษณะเหมือนเอกสารธรรมดาแต่สามารถเชื่อมต่อไปยังเอกสารอื่น ๆ ได้ โดยผู้รับสามารถเลือกข้อความที่สนใจมาอ่านได้ทันที ทำให้ผู้อ่านมีโอกาสเลือกในการอ่านข่าวเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ World Wide Web ยังมีลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งคือสามารถสื่อสารข้อมูลได้หลายสื่อ ทำให้ข้อมูลข่าวสารที่น่าเสนอแสดงออกมาได้ทั้งตัวหนังสือ รูปภาพ รูปเคลื่อนไหว กราฟฟิกและเสียง

ด้วยความสามารถในการเผยแพร่ข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว สามารถเข้าสู่กลุ่มเป้าหมายได้มาก ช่วยลดปัญหาความล่าช้าในการจัดส่งข้อมูลข่าวสารข้อมูลไปยังผู้รับที่อยู่ห่างไกลในระดับโลก ดังนั้นอินเทอร์เน็ตจึงเป็นจึงปรากฏ Web Site ของสื่อมวลชนแทบทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์และสำนักข่าว

อินเทอร์เน็ตเป็นการสื่อสารที่ถูกควบคุมโดยผู้ใช้นั้นมากกว่าถูกควบคุมโดยผู้ส่งสาร เพราะอินเทอร์เน็ตมีลักษณะของการสื่อสารแบบแสวงหาข้อมูลบนความสนใจของผู้ใช้ ซึ่งแตกต่างจากการใช้สื่อมวลชนประเภทอื่นที่พยายามผลักดันข้อมูลข่าวสารไปสู่ประชาชน การแสวงหาข่าวสารนี้ทำให้ผู้รับสามารถควบคุมการเปิดรับและเลือกที่จะปฏิเสธได้

จากการที่อินเทอร์เน็ตเป็นรูปแบบการสื่อสารแบบใหม่จึงกล่าวว่าเราไม่สามารถอธิบายรูปแบบการสื่อสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบจำลองแบบเดิมได้ ดังนั้น Hoffman (1996) จึงได้เสนอแบบจำลองการสื่อสารแบบใหม่บน World Wide Web เรียกว่า New Model of marketing Communication for the Web ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตได้ดังนี้

รูปที่ 4 แบบจำลองแสดงการสื่อสารการตลาดแบบใหม่บน World Wide Web
(New Model of marketing Communication for the Web)

ที่มา : <http://www.jmc.huji.ac.il/hoffman.html>.

จากแผนภาพนี้จะเห็นได้ว่าเนื้อหา (Content) หรือข้อมูลข่าวสารถูกสร้างขึ้นโดยองค์กร (Firm = F) นั่นคือ Web Page ของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ นอกจากนี้เนื้อหาอาจถูกสร้างโดยผู้บริโภค (Consumer = C) ก็ได้ โดยทั้งสื่อมวลชนและผู้รับสาร จะทำการส่งเนื้อหาข้อมูลข่าวสารที่ตนเองสร้างขึ้นไปยังตัวสื่อ (Medium) อันหมายถึง World Wide Web

สำหรับรูปแบบของสื่อมวลชนบน World Wide Web นั้นพบว่าสื่อมวลชนทุกประเภทได้ย้าย (Move) ตัวเองไปปรากฏบน World Wide Web ในขณะที่กิจกรรมด้านการสื่อสารปกติก็ได้ดำเนินคู่กันไปด้วย สื่อประเภทแรกที่ปรากฏตัวบน World Wide Web คือหนังสือพิมพ์ ตามมาด้วยสำนักข่าวต่างๆ เช่น Reuters, CNN ต่อมาคือนิตยสาร โทรทัศน์และวิทยุ

2. ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ (Persuasion Theory)

Brembeck and Howell (อ้างถึงในอรรถวรรณ ปีลันท์โอวาท, 2537) กล่าวถึงความหมายของการโน้มน้าวใจว่า หมายถึงความตั้งใจในการสื่อสารที่จะมีอิทธิพลเหนือทางเลือก

Simon (อ้างถึงในอรรถวรรณ ปีลันท์โอวาท, 2537) สรุปความหมายของการโน้มน้าวใจว่า หมายถึงการสื่อสารของมนุษย์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น โดยการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ค่านิยม ทักษะคติ

Erwin P. Bettinghuas (1980) ได้สรุปการโน้มน้าวใจว่าเป็นรูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลคนเดียวต้องการตอบสนองเฉพาะจากบุคคลคนเดียวหรือมากกว่า และมีความตั้งใจที่จะตอบสนองผ่านการสื่อสาร ที่พยายามจะเข้าถึงการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ และการกระทำ การโน้มน้าวใจเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงสังคม และมีประโยชน์ในการเป็นเครื่องมือหลักที่จะแก้ไขปัญหาสังคมที่หลากหลาย

กล่าวโดยสรุป การโน้มน้าวใจมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ผู้โน้มน้าวใจมีความตั้งใจที่จะมีอิทธิพลบางประการเหนือผู้ถูกโน้มน้าวใจ
2. ผู้ถูกโน้มน้าวใจมีทางเลือกมากกว่าหนึ่งและผู้โน้มน้าวใจพยายามชักจูงใจให้ผู้ถูกโน้มน้าวใจเลือกทางที่ตนเสนอ
3. สิ่ง que ผู้โน้มน้าวใจต้องการ คือ การเปลี่ยนแปลงหรือการสร้างความคิดเห็น ทักษะคติ ค่านิยม และความเชื่อของผู้ถูกโน้มน้าวใจ ซึ่งจะส่งผลต่อปัจจัยอื่นๆ เช่น พฤติกรรมหรืออารมณ์

องค์ประกอบขั้นพื้นฐานของการโน้มน้าวใจ

มองจากภายนอกของผู้รับสาร องค์ประกอบการโน้มน้าวใจ มี 4 ประการ คือ

1. ความแตกต่างภายในผู้ส่งสาร ซึ่งผู้ส่งสารแต่ละคน จะมีปัจจัยต่างกัน ซึ่งทำให้ความน่าโน้มน้าวใจแตกต่างกันด้วย เช่น ความน่าเชื่อถือ อำนาจทางสังคม สัมพันธภาพกับผู้รับสาร หรือ ลักษณะทางประชากรอื่นๆ เช่น อายุ เพศ ฯลฯ
2. ความแตกต่างภายในสาร สารแต่ละชิ้นมีความน่าโน้มน้าวใจแตกต่างกัน การพูดหรือการเขียน มีความโน้มน้าวใจต่างกัน ความแตกต่างในหัวข้อหรือเนื้อหาสาร ลักษณะการโน้มน้าวใจที่ใช้ การจัดลำดับเรียงสาร ข้อโต้แย้ง ตลอดจนท่วงทำนองของลีลา
3. ความแตกต่างของสื่อ ความน่าโน้มน้าวใจต่างกัน เมื่อเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลเปรียบเทียบการสื่อสารโดยผ่านสื่อ เช่น วิทยุ โทรทัศน์
4. ความแตกต่างภายในสถานภาพ สภาพการณ์ที่มีหรือขาดบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ความคุ้นเคยและไม่คุ้นเคยของผู้รับสารต่อสภาพการณ์หนึ่งๆ การมีตัวเร้าบวกและตัวเร้าลบในสภาพการณ์ย่อมมีผลต่อค่าความน่าโน้มน้าวใจ

สำหรับตัวผู้รับสารเอง ความน่าโน้มน้าวใจสามารถพิจารณาได้จาก สิ่งต่อไปนี้

- ลักษณะทางประชากร เช่น เพศ การศึกษา เชื้อชาติ
- ทักษะคติ
- ความรู้ซึ่งผู้รับสารมีต่อสารนั้น
- ลักษณะด้านอารมณ์
- ความสำคัญที่ผู้รับสารให้แก่หัวข้อหนึ่งๆ
- วิธีการที่ผู้รับสารรับรู้สภาพการณ์หนึ่งๆ

จุดจูงใจในสาร (Message appeals)

จุดจูงใจในสาร เป็นจุดจูงใจทางด้านชีวิวิทยา (ความต้องการทางสรีระ) หรือจุดจูงใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ (Learned Motives) จุดจูงใจที่ใช้กันโดยทั่วไป ได้แก่

1. **จุดจูงใจโดยใช้ความกลัว (Fear appeals)** เป็นการนำเนื้อหาสาร หรือข้อความ ที่ก่อให้เกิดความกลัวแก่ผู้อ่าน โดยอาจจะเป็นข้อความ รูปภาพ มีการศึกษาด้านจุดจูงใจโดยใช้ความกลัว ปรากฏว่า ความกลัวในระดับต่ำ มีผลในทางโน้มน้าวใจมากกว่าความกลัวในระดับสูง ถ้ามีความกลัวมากเกินไปแล้ว ผู้รับสารจะเกิดความกระวนกระวายใจ และนักวิจัยค้นพบว่าระดับของการใช้ความกลัวแปรไปทางเดียวกับความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร ถ้าผู้ส่งสารมีความน่าเชื่อถือสูง เขาสามารถใช้ความกลัวในระดับสูงมาโน้มน้าวใจ ถ้าผู้ส่งสารมีความน่าเชื่อถือต่ำ ผู้รับสารสามารถใช้ความกลัวในระดับต่ำมาโน้มน้าวใจ
2. **จุดจูงใจโดยใช้อารมณ์ (Emotional appeals)** สารที่ใช้อารมณ์จะโน้มน้าวใจได้มากกว่าสารที่ไม่ได้ใช้อารมณ์ การโน้มน้าวใจโดยใช้อารมณ์จะมีวิธีการดังต่อไปนี้
 - 2.1 การใช้ภาษาที่เจืออารมณ์เพื่อบรรยายสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์
 - 2.2 การเชื่อมโยงความคิดใหม่กับความคิดเก่า
 - 2.3 การเชื่อมโยงความคิดที่เสนอกับอวัจนสารที่สามารถเร้าอารมณ์ได้
 - 2.4 การทำให้อวัจนสารและอวัจนสารคล้องกันโดยผู้ส่งสาร
3. **จุดจูงใจโดยใช้ความโกรธ (Anger appeals)** วิธีนี้ผู้ส่งสารสร้างความโกรธหรือความคับข้องใจแก่ผู้รับสาร แล้วจึงเขียนหรือพูดเพื่อลดความเครียดแก่ผู้รับสารและเสนอวิธีแก้ไข
4. **จุดจูงใจโดยใช้อารมณ์ขัน (Humorous appeals)** วิธีการนี้เป็นวิธีการลดความเครียด อาจจะใช้วิธีการประชดประชัน
5. **จุดจูงใจโดยใช้รางวัล (Rewards as appeals)** ปกติแล้วสารที่ตอบสนองของความต้องการของผู้รับสาร จะประสบความสำเร็จมากกว่าสารที่ไม่ได้ให้คำสัญญาสิ่งใดสิ่งหนึ่งกับคนฟัง ยิ่งสารมีรางวัลหรือสิ่งตอบแทนมาก ก็ยิ่งเรียกร้องความสนใจหรือจูงใจผู้ฟังได้

6. **จุดจูงใจโดยใช้แรงจูงใจ (Motivational appeals)** เป็นแรงจูงใจที่มนุษย์เรียนรู้เมื่อมีประสบการณ์เข้ามา ได้แก่ ความรักชาติ ศาสนา ค่านิยม และอื่นๆ โดยแรงจูงใจหนึ่งๆอาจมีความหมายต่อบุคคลหนึ่ง แต่อาจไม่มีความหมายต่ออีกคนก็ได้

การจัดลำดับเรียงสารเพื่อการโน้มน้าวใจ (Organization)

1. **จัดโดยตำแหน่งพื้นที่** หมายถึงการจัดองค์ประกอบของข่าวสารโดยอาศัยหลักทางภูมิศาสตร์หรือพื้นที่ของสิ่งนั้น
2. **จัดโดยลำดับเวลา** คือการจัดลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วนำไปสู่ปัญหาและการเสนอแนะข้อยุติ ช่วยให้เห็นประวัติความเป็นมาของเรื่องนั้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเรียบเรียงข้อความ
3. **จัดโดยแบ่งเป็นหัวข้อ** ซึ่งเป็นการหยิบยกประเด็นปัญหาขึ้นมาเขียนในรูปวลีหรือประโยคคำถาม ซึ่งจะทำให้ชวนติดตามหรือเด่นชัดขึ้น
4. **จัดโดยอาศัยวิธีการนิรนัย** หมายถึง การที่ผู้ส่งสารสรุปสถานการณ์เฉพาะจากเหตุการณ์ทั่วไป จากนั้นเสนอข้อความของตนในฐานะหนึ่งในเหตุการณ์นั้น เพื่อโยนให้เห็นความสำคัญของเรื่องของเรา
5. **จัดโดยวิธีการอุปนัย** เป็นการจูงใจให้ผู้รับสารใช้เหตุผลร่วมกับผู้ส่งสาร โดยยกให้เห็นตัวอย่างหลาย ๆ เรื่อง จนผู้รับสารเข้าใจและเห็นเค้าโครงของข้อสรุป
6. **จัดโดยเสนอปัญหาและวิธีแก้ไข**
7. **จัดโดยอาศัยลำดับเหตุผล** เป็นการกล่าวถึงสาเหตุลึกซึ้งของปัญหาเหล่านั้น เพื่อบอกว่าอะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผลกันอย่างไร

การพิจารณาผลของการโน้มน้าวใจ

ผลของการโน้มน้าวใจ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ผลของการสื่อสาร หมายถึง “การเปลี่ยนแปลง” หรือ “ข้อแตกต่าง” (Change or Discrepancy) ซึ่งเกิดกับบุคคล หรือกลุ่มคน อันเนื่องมาจากข่าวสารที่ได้รับ (บุญเลิศ ศุภดิติก อ่างถึงใน พรสิทธิ์ พัฒนนานุรักษ์, 2527) ความหมายของการสื่อสาร อาจจะขยายไปสู่ประเด็นของการที่ผู้ส่งสารต้องการให้เกิดอิทธิพล หรือก่อให้เกิดผลบางอย่างต่อผู้รับสารตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ บางครั้งผลของการสื่อสารอาจรวมถึงการที่ผู้รับสารเกิดการยอมรับ หรือปฏิบัติตามสารที่ผู้ส่งสารทำการส่งสาร Rogers (1983) ได้กล่าวถึงการสื่อสารว่ามีอิทธิพลต่อบุคคล 3 ประการ คือ

1. ผลของการสื่อสารก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือข้อแตกต่างในตัวผู้รับสารอันเนื่องมาจากสารที่ผู้รับสารทำการสื่อสาร และผลต่อความรู้และความเข้าใจ (Cognitive and Comprehension)
2. ผลของการสื่อสารที่ผู้ส่งสารมุ่งก่อให้เกิดอิทธิพลต่อผู้รับสาร โดยผู้ส่งสารคาดหวังว่าสารที่ตนส่งไปนั้นจะมีอิทธิพลต่อผู้รับสาร และผลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นทัศนคติและค่านิยม (Opinion, Attitude and Value Change)
3. ผลของการสื่อสารในด้านสัมฤทธิ์ผล การสื่อสารโดยผู้รับสารสามารถรับรู้ความหมายของสาร ตามที่ผู้ส่งสารทำการสื่อสารไป เป็นผลที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior or Action Change)

ผลของการโน้มน้าวใจจะเกิดขึ้นลักษณะต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องหนึ่ง ก็จะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนั้น และขั้นสุดท้ายก็จะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่จะกระทำเรื่องนั้นๆ ในที่สุด

ทฤษฎีการโน้มน้าวใจ สามารถอธิบายขั้นตอนการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรม จากการอ่านหรือการเปิดรับสื่อเว็บไซต์จากโครงการรณรงค์

3. แนวคิดและทฤษฎีเรื่องอิทธิพลสื่อมวลชน

Joseph T. Klapper (1960:15-49) ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่มีผลต่อทัศนคติ พฤติกรรมและค่านิยมของประชาชนไว้ดังนี้

1. อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อบุคคลนั้น ไม่ใช่อิทธิพลโดยตรง แต่เป็นอิทธิพลที่เกิดกับบุคคลโดยทางอ้อม ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยต่างๆที่กั้นอิทธิพลของสื่อมวลชน ได้แก่

1.1 ความโน้มเอียงของผู้รับสาร (Predisposition) กล่าวคือ บุคคลจะมีความคิดเห็น ค่านิยม และความโน้มเอียงที่จะประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งเกิดจากการพบปะ พูดคุยแลกเปลี่ยนกับบุคคลอื่น ๆ หรือจากที่อื่น ๆ ที่ตนมีประสบการณ์ เมื่อบุคคลนั้นสัมผัสกับสื่อมวลชนก็จะนำเอาทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมต่างๆเหล่านั้นติดตัวมาด้วย

1.2 การเลือกของผู้รับสาร (Selective Process) บุคคลจะเลือกรับสารที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตน และพยายามหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับสารที่ไม่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับความคิดเห็นและความสนใจของตน บุคคลจะพยายามตีความสารตามความเชื่อและค่านิยมเดิมที่ตนเองมีอยู่ และเลือกจดจำเฉพาะสิ่งที่สนับสนุนความคิดและความเชื่อของตนเอง

1.3 อิทธิพลของบุคคล (Personal Influence) ข่าวสารจากสื่อมวลชนอาจไม่ได้ไปถึงบุคคลในทันที แต่จะผ่านสื่อบุคคล หรือผู้นำความคิดเห็นก่อนไปถึงประชาชน ผู้นำความคิดเห็นจะสอดแทรกความคิดของตนเองลงไปด้วย ผู้นำความคิดเห็นมักเป็นผู้ที่ได้รับความน่าเชื่อถือและไว้วางใจจากประชาชนทั่วไป จึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นและการตัดสินใจของประชาชน

1.4 ลักษณะของธุรกิจด้านสื่อมวลชน (Economic Aspects) การดำเนินการธุรกิจด้านสื่อมวลชนในสังคมแบบเสรีนิยม สื่อมวลชนสามารถแข่งขันกันได้อย่างมีเสรีภาพ ต่างฝ่ายต่างเสนอความคิดเห็นและค่านิยมที่แตกต่างกันออกไป และ

บุคคลก็มีเสรีภาพในการเลือกเชื่อถือความคิดเห็นใดๆ ได้ และตัดสินใจว่าควรเชื่อสื่อมวลชนอย่างไรดี

2. อิทธิพลที่สื่อมวลชนมีต่อประชาชน มีหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนความคิด ทศนคติ ธรรมเนียม ความโน้มเอียง ตลอดจนแนวโน้มด้านพฤติกรรมของบุคคลให้มีความเข้มแข็งและพร้อมที่จะให้ปรากฏออกมา เพื่อมีแรงจูงใจเพียงพอหรือมีโอกาสที่เหมาะสม

3. สื่อมวลชนทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงบุคคลได้เช่นกัน จะเกิดขึ้นต่อเมื่อบุคคลมีความโน้มเอียงที่จะเปลี่ยนแปลงอยู่ก่อนแล้ว หากสื่อมวลชนเสนอสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของเขา เขาก็จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมต่อไปได้ สื่อมวลชนจึงทำหน้าที่เป็นผู้เสนอหนทางในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม

4. สื่อมวลชนสร้างทัศนคติและค่านิยมใหม่ให้เกิดแก่บุคคลได้ ในกรณีที่บุคคลนั้นไม่มีความรู้หรือประสบการณ์เรื่องนั้น ๆ มาก่อน ทัศนคติและค่านิยมใหม่จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นรับสารในแนวเดียวกันบ่อย ๆ เป็นอิทธิพลในลักษณะสะสม มิใช่อิทธิพลที่ก่อให้เกิดผลในทันทีทันใด หรือในระยะเวลาอันสั้น

นอกจากนี้ Erwin P. Bettinghaus (1968) ยังได้กล่าวบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในสังคมว่า สื่อมวลชนเป็นตัวเสริมความเชื่อ ทัศนคติที่มีอยู่เดิมให้ฝังแน่นมากกว่าจะเปลี่ยนแปลงทัศนคติอย่างสิ้นเชิง แต่อาจเปลี่ยนแปลงการรับรู้ได้บ้างในขอบเขตจำกัดของประสบการณ์ สิ่งที่สื่อมวลชนเปลี่ยนแปลงได้มากที่สุด คืออารมณ์

อิทธิพลของเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ จะมีผลต่อการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในการสูบบุหรี่ของผู้รับสาร จนอาจจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในอนาคตเช่นกัน

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรม

ความรู้

จาก Bloom, Hasting, และ Madaus (1971) ได้กล่าวว่า ความรู้คือความสามารถของบุคคลในการจำ ความรู้จะเกี่ยวข้องกับความรู้จำได้ทั้งในส่วนที่เป็นสิ่งเฉพาะและสิ่งอื่นๆ ในการวัดความรู้ นั้น ก็สามารถกระทำได้ โดยการวัดกระบวนการทางจิตที่เกี่ยวข้องกับความรู้จำ หรืออาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นการจำได้ของรายละเอียดในสิ่งต่างๆ โดยจะยังไม่มีสมาธิหรือความเข้าใจหรือความเข้าใจที่ละเอียดของรายละเอียดนั้นๆ

Bloom (1971:518-519) ให้ความหมายของความรู้ว่า เป็นพฤติกรรมที่คนเราสามารถจดจำ ระลึกได้ในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเราได้เรียนรู้ในครั้งแรก โดย Bloom ได้แบ่งความรู้ออกเป็น 6 ชั้นตอน คือ

1. การจดจำ หมายถึง การระลึกได้ในสิ่งต่างๆหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
2. ความเข้าใจ หมายถึง การตอบสนองทางด้านพฤติกรรมต่อความหมาย ซึ่งหมายถึง การสามารถตีความ สรุปและขยายความหมายออกไปได้
3. การใช้ หมายถึง การนำความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน
4. การสังเคราะห์ คือ ความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบต่างๆเข้ามาเป็นส่วนเดียวกัน
5. การประเมิน หมายถึง ความสามารถในการตัดสินถึงคุณค่า ความคิด ผล วิธีการหรือเนื้อหาของสาร

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (อ้างถึงใน นพศิริ เดชารักษ์ณ์, 2539: 22) อธิบายว่า ความรู้คือขั้นแรกของพฤติกรรมในการจดจำ ระลึกถึงหลังจากที่มนุษย์เราได้เห็นหรือได้ยินเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง ในขั้นนี้ของความรู้ มนุษย์จะสามารถให้ความหมาย ข้อเท็จจริงหรืออื่นๆได้

ดังนั้น ความรู้ในเรื่องของบุหรี่ยังหมายถึง ความจำได้ ระลึกได้ เข้าใจ รวมถึงประเมินค่าเกี่ยวกับสถานการณ์บุหรี่ย การติดบุหรี่ย อันตรายพิษภัยของบุหรี่ย รวมทั้งความรู้ในเรื่องของการเลิกบุหรี่ย และวิธีการเลิกบุหรี่ย

ทัศนคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526:14) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือความคิดเห็นซึ่งถูกกระตุ้นโดยอารมณ์ ซึ่งทำให้บุคคลพร้อมจะทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง องค์ประกอบของทัศนคติมี 3 ประการ คือ องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา หรือความรู้ (Cognition) ด้านความรู้สึก (Affection) และด้านการปฏิบัติ (Psychomotor) ทัศนคติไม่ได้เป็นองค์ประกอบอย่างเดี่ยวที่ทำให้เกิดการปฏิบัติ แต่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการปฏิบัติ

สุวิไล เรียงวัฒนสุข (2532:418) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า หมายถึงระดับความชอบที่บุคคลมีต่อสิ่งต่างๆ อาจเป็นสิ่งของบุคคลหรือสภาพการณ์ก็ได้ การวัดทัศนคติทำได้โดยให้บุคคลตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งในมาตราที่กำหนดให้ว่า “ดี” หรือ “เลว” “เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย”

Mark Garrison และ Margaret Anne Bly (1997:137-138) ให้ความหมายของทัศนคติว่าเป็นองค์ประกอบของความคิด ความรู้สึก เกี่ยวกับบุคคลอื่น เกี่ยวกับตนเอง หรือสถานการณ์หนึ่ง ๆ

Thurstone (1929) อธิบายความหมายของทัศนคติว่าเป็นผลรวมของความรู้สึก ความคิด ความกลัว หรือแม้กระทั่งความลำเอียง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะแสดงออกมาโดยมาพูด หรือการแสดงความคิดเห็น และเป็นระดับของความรู้สึก ทั้งความรู้สึกในทางบวกและทางลบต่อสิ่งต่าง ๆ ทั้งต่อบุคคล ต่อสิ่งของ ต่อองค์กรหรือต่อตนเอง ซึ่งสามารถแยกระดับของความรู้สึกตั้งแต่เล็กน้อยไปจนถึงมากได้

ทัศนคติ หมายถึง แนวโน้มของคน ๆ หนึ่งที่มีต่อสิ่งเร้าหรือเรื่องบางเรื่อง รวมถึงความรู้สึก อคติ ความกลัว ความคิด และความรู้สึกอื่น ๆ ที่มีต่อเรื่องต่างๆ และความสัมพันธ์กับความเชื่อ (Beliefs) ในเรื่องต่าง ๆ หรือโลกทัศน์ที่ปลูกฝังอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งอาจเป็นทั้งเปลี่ยนแปลงความเชื่อหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในเรื่องความเชื่อซึ่งจะกลายเป็นทัศนคติต่อไป (อรวรรณ ปิณฑธนโอบาท, 2537:22-23)

แหล่งที่มาของทัศนคติว่าประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ประสบการณ์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้รับด้วยตนเอง
2. การเรียนรู้
3. ความเชื่อ
4. ค่านิยม คือ หลักของความประพฤติที่เป็นที่ยอมรับในสังคมหนึ่งๆ
5. ปทัสถาน คือมาตรฐานที่สังคมหนึ่งๆใช้เป็นแบบแผนในการปฏิบัติตน

โดยทั่วไปแล้ว ทัศนคติมักจะไม่หนักแน่นจริงจังจนกว่าจะมีประสบการณ์ซ้ำ ๆ กันหลายครั้งจนก่อนเป็นทัศนคติขึ้นมา นอกจากนี้การเกิดทัศนคติไม่จำเป็นต้องมาจากประสบการณ์โดยตรงต่อคน สิ่งของ สถาบันหนึ่งสถาบันใด แต่อาจมาจากการได้ฟังหรือได้อ่านเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น ทัศนคติจะก่อให้เกิดการรับรู้และพัฒนาเป็นพฤติกรรมต่อไป

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการโน้มน้าวใจ เมื่อผู้ส่งสารเลือกส่งสารไปยังผู้รับสารนั้น ตามหลักของการชักจูงใจ ผู้ส่งสารย่อมมีความต้องการหลักให้ผู้รับสารเปลี่ยนแปลงทัศนคติตามที่ตนได้ตั้งเป้าหมายไว้ นักวิจัยหลายท่านได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีความสำคัญต่อไปในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในอนาคต เช่น Grunig และ Hunt (1984) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนในโครงการสาธารณสุข ประโยชน์และการส่งเสริมสุขภาพ ผลปรากฏว่า โครงการจะประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพของประชาชน ถ้าโครงการมุ่งเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการดูแลสุขภาพของตนเองก่อน

Flay (1986) พบว่า ความล้มเหลวของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของประชาชนในโครงการรณรงค์นั้น มีสาเหตุมาจากการที่นักวางแผนยึดแบบจำลองการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากเกินไป โดยคาดคิดเอาเองว่าเมื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแล้ว จะเกิดการเปลี่ยนแปลง ทัศนคติเอง

นอกจากนั้น Hamilton (1989) ยังกล่าวเรื่องการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปสู่ความตั้งใจว่า ความตั้งใจจะมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับพฤติกรรมในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับการโน้มน้าวใจว่า

เมื่อมนุษย์เรามีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปสู่ทางเลือกที่ผู้โน้มน้าวใจส่งสารให้ ซึ่งการมีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปจะนำไปสู่ความตั้งใจและการมีพฤติกรรมในที่สุด เช่นเดียวกับการมีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ย่อมต้องเกิดความตั้งใจลด ละ หรือเลิกบุหรี่ ซึ่งน่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลิกบุหรี่ในอนาคตด้วย

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึก หรือระดับของความรู้สึกต่อสิ่งต่างๆ ทั้งต่อผู้อื่น ต่อตนเอง และสถานการณ์หรือเหตุการณ์หนึ่งๆ โดยในงานวิจัยนี้ ทัศนคติจะหมายถึง ความรู้สึกด้านพุทธิปัญญา (Cognition) ด้านความรู้สึก (Affection) ของสถานการณ์บุหรื การสูบบุหรี่ พิษภัยอันตรายของบุหรื และการลดหรือเลิกบุหรื ทัศนคติสามารถวัดระดับได้และเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ในการดำเนินการโครงการใดๆ ควรเริ่มด้วยการเปลี่ยนแปลงทัศนติก่อน ซึ่งต้องใช้เวลาและใช้สื่ออย่างต่อเนื่อง หรือในกรณีที่ได้รับสารมีความคิดหรือทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงหรือต้องการการเปลี่ยนแปลงอยู่ก่อนแล้ว ทัศนคติก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ในระยะเวลาอันสั้น

พฤติกรรม

พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง ปฏิกริยา หรือกิจกรรมของสิ่งมีชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ภายในและแสดงออกมาให้เห็นภายนอก

พฤติกรรมของบุคคลได้รับการพัฒนาขึ้นมาตามลำดับตั้งแต่คลอด จนกระทั่งสิ้นสุดชีวิต เมื่อพฤติกรรมได้มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา บางส่วนของพฤติกรรมอาจคงที่ไม่มีเปลี่ยนแปลง บางส่วนของพฤติกรรมอาจจะเปลี่ยนแปลง และจะเปลี่ยนแปลงในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป (เด่นสุรางค์ ภิรมย์สวัสดิ์, 2539)

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการยอมรับว่าเป็นสิ่งดีนั้น เกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลได้ยอมรับและรู้สึกว่าตนเองว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสมกับตัวเอง ตรงกับแนวคิด ค่านิยมที่ตนเองยึดถืออยู่ หรืออาจมองว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเองก็ได้

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนพฤติกรรม มีด้วยกันหลายปัจจัย เช่นการเรียนรู้ พันธุกรรม หรือวุฒิภาวะ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ขาวจากสื่อสารมวลชน กลุ่มบุคคล รางวัลหรือการลงโทษ ดัง

นั้นสามารถอ้างอิงได้ว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลในการกำหนดให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในอนาคต หรืออาจจะมีส่วนในการทำให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ หลังจากที่เปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตแล้ว

แนวคิดเกี่ยวกับความตั้งใจ

ถวิล ธาราโกษณ์ (2524: 64-65) มีความคิดเห็นว่า ความตั้งใจเป็นเรื่องของรูปธรรมซึ่งเป็นอาการที่แสดงออกตามที่มีทัศนคติ หรือมีความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และจะมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางการกระทำ คือ เมื่อบุคคลใดมีความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว เขาจะแสดงอาการหรือท่าทางซึ่งสัมพันธ์กับความเชื่อของเขา

บุญสม น้ำเจริญ (2532: 41) ได้อธิบายถึงความตั้งใจว่า ความตั้งใจปฏิบัติพฤติกรรมหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่จะเลือก หรือกระทำพฤติกรรมบางอย่างตามเจตคติ หรือความเชื่อของเขา

Fishbien & Ajzen (1975: 378) ได้ให้ความหมายของความตั้งใจว่า ความตั้งใจคือการตัดสินใจของบุคคลต่อการกระทำบางอย่าง ซึ่งมีพื้นฐานบนความเชื่อของบุคคลต่อการแสดงพฤติกรรมนั้น

จากคำจำกัดความและความหมายของ "ความตั้งใจ" ในข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความตั้งใจ หมายถึง การไตร่ตรองและตัดสินใจของบุคคลว่าจะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมหนึ่งๆ จากการที่ได้พิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว ในงานวิจัยนี้จะวัดความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ตั้งนั้น หากเราต้องการทราบพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาให้เห็นในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเราก็สามารถสังเกตได้ว่าเขามีความตั้งใจต่อเรื่องนั้นอย่างไร เพราะความตั้งใจจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งเป็นลักษณะของการทำนายพฤติกรรม (Behavioral Prediction) ของบุคคลนั่นเอง (Fishbien and Ajzen, 1975: 289)

ในเรื่องของโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่นี้ก็เช่นกัน การวัดทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ และการเลิกบุหรี่เพื่อสามารถบอกถึงความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ได้ เมื่อมีความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ก็ย่อมมีแนวโน้มว่า บุคคลนั้นอาจจะเลิกบุหรี่ได้ในอนาคต ซึ่งเป็นการทำนายพฤติกรรมในอนาคต

ในทางกลับกันหากความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ต่ำ ย่อส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมในอนาคตที่จะเลิกบุหรี่ให้น้อยลงไปด้วย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารบนเครือข่ายเวปไซด์ ไซด์ เว็บ

สมคิด เลิศไพริยประเสริฐ (2540) ทำการวิจัยสำรวจเกี่ยวกับ การศึกษาความคิดเห็นเรื่อง ปัจจัยด้านโครงสร้างสังคมและทัศนคติของคนไทยที่สัมพันธ์กับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ต พบว่า

1. กลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือกลุ่มผู้มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงานและเป็นคนรุ่นใหม่
2. เหตุผลในการใช้อินเทอร์เน็ตในลำดับแรก คือ การสื่อสารระหว่างกัน และรองลงมาคือการติดตามข่าวสารต่างๆ เพื่อกันคว้าข้อมูล
3. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีความชอบและนิยมใช้อินเทอร์เน็ตในรูปแบบของ World Wide Web หรือ WWW มากที่สุด เนื่องจากใช้งานง่ายและน่าสนใจ อีกทั้งยังสามารถใช้บริการอื่นๆได้ทันที ไม่ว่าจะเป็นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การโอนถ่ายข้อมูล การพูดคุยโต้ตอบ
4. การเข้าถึงข้อมูลและบริการพิเศษจะใช้เพื่อความบันเทิงเป็นอันดับหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามจะมีปริมาณใกล้เคียงกับผู้ใช้เพื่อบริโภคข้อมูลข่าวสารและวิชาการด้วย ในระดับร้อยละ 53 และ 51
5. อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ต่อสังคมไทยพอสมควรซึ่งค่อนข้างไปทางบวก
6. อินเทอร์เน็ตสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจเป็นปัญหาหรือไม่ก็ได้

คมกริช ทักษิณี (2540) ศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย พบว่า หลังจากการใช้อินเทอร์เน็ตแล้ว กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าคุณมีความรู้เพิ่มมากขึ้น กว้างขวางขึ้น

คมสัน รัตนะดิมากุล (2540) ศึกษาเรื่อง รูปแบบของสื่อกับความน่าเชื่อถือที่มีต่อแหล่งสาร เปรียบเทียบสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อคอมพิวเตอร์ พบว่า ในบางประเด็น เช่น ความน่าไว้วางใจ

ความเชี่ยวชาญ ความกระตือรือร้น และการยอมรับ ผู้อ่านประเมินค่าความน่าเชื่อถือของแหล่งสารสูงกว่าข่าวจากหนังสือพิมพ์ ทำให้สามารถสรุปได้ว่าคอมพิวเตอร์มีกระบวนการสร้างความน่าเชื่อถือ และสามารถกำหนดความน่าเชื่อถือที่คนมีต่อสื่อได้

5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับบุหรี

ธีระ ลิ้มศิลา (2525) ได้ศึกษาสาเหตุของการสูบบุหรี่ในกลุ่มครูผู้สอน สุขศึกษาและกลุ่มนักศึกษาแพทย์ในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. 2525 สรุปสาเหตุเบื้องต้นได้ ดังนี้ คือเพื่อลดความเครียด เพื่อเข้าสังคม ตามเพื่อนหรือบิดามารดา และเพื่อแสดงความเป็นชาย

ธนรุทธ์ บุตรแสนคม (2525) ได้ทำการศึกษาผลของการจัดโปรแกรมการงดสูบบุหรี่ให้นักศึกษามหาวิทยาลัยพลศึกษา พบว่า หลังจากการเข้ารับการอบรมเพื่อการงดสูบบุหรี่ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักศึกษากลุ่มสมัครใจและไม่สมัครใจเป็นไปในทางบวกมากกว่าก่อนการจัดอบรม และการสูบบุหรี่ของคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษา

มาลา รักษาพรหมณ์ (2526) ได้ศึกษาปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทำนายความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า

1. ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียน โดยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสำคัญต่อความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียนมากกว่า

2. ความเชื่อเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการสูบบุหรี่ และความเชื่อเกี่ยวกับทัศนะของกลุ่มอ้างอิงต่อการสูบบุหรี่ของตน มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียน โดยความเชื่อในทัศนะของกลุ่มอ้างอิงต่อการสูบบุหรี่ของตนสำคัญต่อความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียน

3. ปัจจัยทางสังคม เช่น อายุ ศาสนา รายได้ต่อเดือนของนักเรียน อัตราการสูบบุหรี่ต่อวันของบิดา พี่ชาย เพื่อนสนิท และบุคคลที่นักเรียนพักอาศัยด้วย ไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจสูบบุหรี่ของนักเรียน แต่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะการสูบบุหรี่ของเพื่อนสนิทกับความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียน

พจนีย์ เหล่าอมต (2532) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ และการเลิกบุหรี่ ของครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 200 คน ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรที่เป็นรอยต่อเชื่อมระหว่างการตัดสินใจสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ของบุคคล คือทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ ทั้งทางด้านสุขภาพ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการดำรงชีวิตประจำวัน สำหรับตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อสุขภาพและทัศนคติต่อการเลิกบุหรี่หรือไม่ คือทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ที่มีผลต่อสุขภาพและทัศนคติต่อการเลิกบุหรี่

วันเพ็ญ ทาราศรี (2533) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษารายกลุ่ม ต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายมัธยมปลาย จังหวัดขอนแก่นจำนวน 83 คน พบว่า ภายหลังจากทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบและสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติการเกี่ยวกับการงดบุหรี่ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และสูงกว่าการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภัทรภร กาญจนภาส (2538) ได้ทำการศึกษาโครงการเพื่อนช่วยเพื่อนในพฤติกรรมการเลิกบุหรี่ของนักเรียนเทคนิคจังหวัดชัยภูมิ ผงการวิจัยพบว่า ภายหลังจากทดลองกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงความรู้ ความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการเลิกบุหรี่ ความคาดหวังในผลการเลิกบุหรี่ การปฏิบัติตัวในการเลิกบุหรี่ดีขึ้นมากกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ

จากงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อการเลิกสูบบุหรี่นั้น พบว่า ต่างมุ่งประเด็นไปที่การใช้สื่อประเภทต่างๆ ทั้งสื่อมวลชน และสื่อบุคคลในการรณรงค์เพื่อการเลิกสูบบุหรี่ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาผลของสื่อประเภทอินเทอร์เน็ตในการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ หรือประสิทธิผลในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ถึงพิษภัยของการสูบบุหรี่แต่อย่างใด ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้ จึงเปรียบเสมือนการเป็นจุดเริ่มต้นในการวิจัยสื่อประเภทอินเทอร์เน็ต หรือเว็ลด์ ไซด์ เว็บ ในด้านการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลของเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่” ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อให้ทราบว่า การดูเว็บไซต์ของมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่แล้ว จะสามารถเปลี่ยนแปลงความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ได้หรือไม่ ฉะนั้น รูปแบบการวิจัย (Research Design) ที่มีความเหมาะสมกับการวิจัยเรื่องนี้จึงควรเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งจะใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองประเภท Posttest-Only Control Group Design ของ Campbell และ Stanley (Babbie, 1992) โดยมีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 120 คน โดยมีรูปแบบดังแสดงในรูปด้านล่างนี้

R (สุ่มกระจาย)	กลุ่มทดลอง (Experimental Group)	X (เว็บไซต์)	O _{e1} O _{e2} O _{e3}
R (สุ่มกระจาย)	กลุ่มควบคุม (Control Group)		O _{c1} O _{c2} O _{c3}

รูปที่ 5 รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองประเภท Posttest-Only Control Group Design

จากรูปดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มกระจาย (Randomization) คือ กลุ่มทดลอง (Experimental Group) และกลุ่มควบคุม (Control Group) ซึ่งกลุ่มทดลองจะได้ดูเว็บไซต์ ซึ่งก็จะถือเป็น Treatment ของการวิจัยนี้ (X) ในทางตรงกันข้าม กลุ่มควบคุมจะไม่ได้ดูเว็บไซต์ดังกล่าว หลังจากนั้นจะมีการวัดทางด้านความรู้ (O_{e1} และ O_{c1}) ทัศนคติ (O_{e2} และ O_{c2}) และความตั้งใจ (O_{e3} และ O_{c3}) ของทั้งสองกลุ่ม โดยในที่นี้ e ย่อมาจาก Experimental และ c ย่อมาจาก Control

สาเหตุหลักที่เลือกใช้รูปแบบการทดลองแบบ Posttest-Only Control Group Design เนื่องจากสาเหตุหลัก 2 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ในงานวิจัยครั้งนี้ต้องการใช้รูปแบบการทดลองอย่างแท้จริง (True Experiment) เพราะผู้วิจัยต้องการให้ผลวิจัยมีความเที่ยงตรงภายใน (Internal Validity) ซึ่งจะต่างกับแบบวิจัยประเภท Pre-Experimental และ Quasi-Experimental ซึ่งรูปแบบวิจัยทั้งสองแบบหลังนี้จะไม่มีการใช้การสุ่มกระจาย (Randomization) จึงไม่สามารถมั่นใจได้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีลักษณะไม่แตกต่างกันก่อนที่จะมีการให้ Treatment ซึ่งในที่นี้หมายถึงการให้ดูเว็บไซต์ การสุ่มกระจายที่ใช้ในการทดลองแบบ Posttest-Only Control Group Design ช่วยเพิ่มความมั่นใจว่า ถ้ามีปัจจัยภายนอก (Extraneous Variables) เข้ามาแทรกซ้อน ก็ย่อมจะส่งผลกระทบต่อทั้งสองกลุ่มด้วย (Mason & Bramble, 1989) จึงทำให้สามารถแก้ปัญหาเรื่อง Selection Bias ได้

2. ในบรรดาแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งมีด้วยกันหลายรูปแบบ เช่น แบบดั้งเดิม (Classical หรือ Pretest-Posttest Control-Group Design) และแบบ Solomon Four-Group Design เป็นต้น ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบ Posttest-Only Control Group Design เนื่องจาก การให้ Treatment หรือการให้ดูเว็บไซต์นั้นมีช่วงระยะเวลาที่ไม่ยาวนานนัก คืออยู่ระหว่าง 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง จึงทำให้ไม่เหมาะที่จะทำ Pretest เพราะช่วงระยะห่างระหว่าง Pretest และ Posttest ที่ค่อนข้างสั้นมากนั้น อาจจะมีอิทธิพลก่อให้เกิดการบิดเบือนหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบในการ Posttest ได้ ซึ่งจะเป็นปัจจัยเสี่ยง (Threat) ต่อความเที่ยงตรงภายใน (Internal Validity) ที่เรียกว่า Testing (Babbie, 1992)

รูปแบบการวิจัยแบบ Posttest-Only Control Group Design นี้ ถึงแม้จะไม่มี การทดสอบ Pretest แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า การวิจัยรูปแบบนี้จะดีกว่าการวิจัยแบบ Pretest-Posttest Design ดังที่ Campbell และ Stanley (1963) ได้เคยกล่าวชี้แจงไว้ว่า การ Pretest ไม่จำเป็นเสมอไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เรารandomization แล้ว ซึ่งก็สามารถนำมาใช้แทนการทดสอบ Pretest ได้ว่า ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีลักษณะไม่แตกต่างกันจริงก่อนที่จะให้ Treatment (Babbie, 1992 p. 250)

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาทดลองในการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นบุคคลที่สูบบุหรี่เป็นประจำทุกวัน หรือเกือบทุกวัน วันละ 1-10 มวน ต่อวัน ซึ่งเป็นปริมาณการสูบบุหรี่โดยเฉลี่ยของคนไทย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2542) และมีอายุระหว่าง 18-25 ปี ซึ่งกำหนดกรอบตัวอย่าง (Sampling Frame) ไว้จำนวนทั้งหมด 120 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะการทดลอง ดังแจกแจงในตารางที่ 2 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 2 กรอบตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

กลุ่มทดลอง Experimental Group (60 คน)				กลุ่มควบคุม Control Group (60 คน)			
ชาย (30 คน)		หญิง (30 คน)		ชาย (30 คน)		หญิง (30 คน)	
อายุ 18-21 ปี	อายุ 22-25 ปี	อายุ 18-21 ปี	อายุ 22-25 ปี	อายุ 18-21 ปี	อายุ 22-25 ปี	อายุ 18-21 ปี	อายุ 22-25 ปี
15	15	15	15	15	15	15	15

เมื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ครบแล้ว ผู้วิจัยจะออกรหัสให้บุคคลแต่ละคนในกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจะใช้โปรแกรม SPSS เพื่อเลือกบุคคลเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยให้เครื่องคอมพิวเตอร์สุ่ม แบบ Random จากกรอบตัวอย่าง (Sampling Frame) มาร้อยละ 50 โดยให้กลุ่มที่ถูกเลือกมานี้เป็นกลุ่มทดลอง ส่วนอีกร้อยละ 50 ที่เหลือจะเป็นกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือในการวิจัยที่มีความเชื่อมั่นสูง สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครอบคลุมมากที่สุด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือในการวิจัย 2 ประเภทด้วยกัน ดังนี้

1. **เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ซอฟต์แวร์ (Software)** เพื่อให้จะให้กลุ่มทดลองได้เข้าดูเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ผู้วิจัยจึงได้นำเว็บไซต์ฉบับปรับปรุงล่าสุดเมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2544 จาก www.ash.or.th มาทำการเขียนใหม่ใน CD-ROM ซึ่งมีหัวข้อหลักในเว็บไซต์ 3 หัวข้อด้วยกัน คือ ประวัติความเป็นมาของมูลนิธิโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ สถานการณ์การสูบบุหรี่ในโลกและในประเทศไทย อันตราย พิษภัยของบุหรี่ และวิธีการเลิกบุหรี่

2. **แบบสอบถามในขั้น Posttest** แบ่งออกเป็น 6 ส่วน

- ข้อมูลและประวัติโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะการดูเว็บไซต์
- แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อเว็บไซต์การรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
- แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ บุหรี่พิษภัยอันตรายของบุหรี่ การติดยา และวิธีการเลิกบุหรี่
- แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่
- แบบสอบถามความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่

ซึ่งทั้งแบบทดสอบและแบบสอบถามนี้ ประกอบด้วยคำถามที่เป็นทั้งคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) โดยใช้มาตราวัดประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งจะเป็นมาตราวัดที่มี 4 ตัวเลือก เหตุผลที่ไม่ได้สร้างเครื่องมือวัดที่มี 5 ตัวเลือกนั้น เนื่องจากการ Pretest กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50 เลือกตอบเฉพาะตรงกลาง คือ "เฉยๆ" หรือ "ไม่มีความคิดเห็น" ซึ่งจะส่งผลต่อค่าความเชื่อถือได้ (Internal Consistency) และเมื่อตัดมาตราวัดในระดับกลางแล้ว ค่าความเชื่อถือได้ในแต่ละข้อจะสูงขึ้น และค่าความเชื่อถือได้ของมาตราวัดทั้งฉบับก็จะสูงขึ้นด้วย (จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์, 2538) นอกจากนี้แบบสอบถามยังประกอบด้วยคำถามปลายเปิด (Open - Ended Question) ด้วย ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่

เกณฑ์การให้คะแนน

เครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบและแบบสอบถาม มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์บุหรื การติดบุหรื อันตรายพิษภัยของการสูบบุหรื และวิธีการเลิกบุหรื มีลักษณะเป็นคำถามให้เลือกตอบ โดยมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว ถ้าตอบถูกให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน ตอบผิดให้คะแนนเท่ากับ 0 คำถามมีทั้งหมด 20 ข้อ ดังนั้น จะมีคะแนนระหว่าง 0-20 คะแนน ผู้วิจัยได้พิจารณาโดยอาศัยเกณฑ์คะแนนของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

16-20 คะแนน (ร้อยละ 80-100)	หมายถึง	มีความรู้ดีมาก
14-15 คะแนน (ร้อยละ 70-79)	หมายถึง	มีความรู้ดี
12-13 คะแนน (ร้อยละ 60-69)	หมายถึง	มีความรู้ค่อนข้างดี
8-11 คะแนน (ร้อยละ 50-59)	หมายถึง	มีความรู้พอใช้
0-7 คะแนน (ร้อยละ 0-49)	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องการสูบบุหรื ได้สร้างคำถามรวมทั้งสิ้น 17 ข้อ โดยมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ตามแบบของ Likert Scale กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบได้ 4 ตัวเลือก คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้คะแนนดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ด้านบวก ให้ 1 คะแนน	ด้านลบ ให้ 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ด้านบวก ให้ 2 คะแนน	ด้านลบ ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วย	ด้านบวก ให้ 3 คะแนน	ด้านลบ ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ด้านบวก ให้ 4 คะแนน	ด้านลบ ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การประเมินค่าระดับทัศนคติ เป็นคะแนนโดยรวมจากแบบสอบถามทั้งฉบับ รวม 17 ข้อ โดยจะมีคะแนนเต็มเป็น 68 คะแนน โดยเกณฑ์การพิจารณาเป็นดังนี้คือ

คะแนนระหว่าง 59.6 - 68.0	ระดับทัศนคติดีมาก
คะแนนระหว่าง 42.6 - 59.5	ระดับทัศนคติดี
คะแนนระหว่าง 25.6 - 42.5	ระดับทัศนคติพอใช้
คะแนนระหว่าง 17.0 - 25.5	ระดับทัศนคติต้องปรับปรุง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ ได้สร้างคำถาม รวมทั้งสิ้น 13 ข้อ ที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ ตามแบบของ Likert Scale กำหนดให้ผู้ตอบเลือกคำตอบได้ 4 ตัวเลือก คือ ตั้งใจจะทำแน่นอน ตั้งใจจะลองทำดู ตั้งใจว่าจะไม่ทำ ตั้งใจว่าจะไม่ทำแน่นอน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตั้งใจจะทำแน่นอน	ด้านบวก ให้ 4 คะแนน	ด้านลบ ให้ 1 คะแนน
ตั้งใจจะลองทำดู	ด้านบวก ให้ 3 คะแนน	ด้านลบ ให้ 2 คะแนน
ตั้งใจว่าจะไม่ทำ	ด้านบวก ให้ 2 คะแนน	ด้านลบ ให้ 3 คะแนน
ตั้งใจว่าจะไม่ทำแน่นอน	ด้านบวก ให้ 1 คะแนน	ด้านลบ ให้ 4 คะแนน

เกณฑ์การประเมินระดับความตั้งใจ เป็นคะแนนโดยรวมจากแบบสอบถามทั้งหมด 13 ข้อ โดยจะมีคะแนนเต็มเป็น 52 คะแนน โดยเกณฑ์การพิจารณาดังนี้คือเป็นดังนี้คือ

คะแนนระหว่าง	45.6 - 52.0	ระดับความตั้งใจทำสูง
คะแนนระหว่าง	32.6 - 45.5	ระดับความตั้งใจทำปานกลาง
คะแนนระหว่าง	19.6 - 32.5	ระดับความตั้งใจต่ำ
คะแนนระหว่าง	13.0 - 19.5	ไม่มีความตั้งใจทำ

การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประเภทที่เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์นั้น จะใช้การทดสอบเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านอินเทอร์เน็ต ทำการทดสอบดูว่าผู้ใช้สามารถใช้เว็บไซต์ได้จริง และสามารถใช้ได้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาของเว็บไซต์ได้จริง ทั้งในเรื่องของตัวอักษร สี สัน และรูปภาพ

ส่วนเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามประเภทมาตรวัด (Likert Scale) จะทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ในประเภทความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งจะเป็นการทดสอบว่าเนื้อหาของแบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหาเรื่องที่จะวัดหรือไม่ โดยจะทำการทดสอบโดยให้ผู้เชี่ยวชาญอ่านและประเมินดูว่า ภาษา เนื้อหา หรือคำพูดที่ผู้วิจัยได้สร้างนั้นมีเนื้อหาครอบคลุมเพียงพอหรือไม่

ส่วนการทดสอบค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของมาตรวัด จะใช้วิธีการทดสอบความคงเส้นคงวภายใน (Internal Consistency) โดยวิธีการของ Cronbach's Alpha โดยใช้เกณฑ์ว่า ถ้าค่าอัลฟาเกิน 0.8 จะถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้ในเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับได้ โดยเมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จจะนำไปทดลอง (Try out) ก่อนเก็บข้อมูลจริง ในส่วนของข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ และข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจ โดยทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 ชุด ตามสูตรวิธีการคำนวณดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k - 1} \left[1 - \frac{(\sum v_j)}{vt} \right]$$

- เมื่อ k = จำนวนข้อสอบของแบบวัด
 V_j = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 V_t = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผลการทดสอบเครื่องมือ มีดังต่อไปนี้

แผ่น CD-ROM ที่สร้างขึ้นเพื่อบรรจุเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับเว็บไซต์ใน www.ash.or.th ค่อนข้างมาก Link ต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงกันได้จริง การจัดหน้าจอ ตัวอักษร ขนาด สี และรูปภาพ มีลักษณะเหมือนการเปิดดูโดยการ On-Line ทุกประการ ผู้ใช้สามารถปรับแต่งตัวเลือกต่าง ๆ ในการท่องเว็บไซต์ได้ตามต้องการ เช่น เปลี่ยน Font หรือเปลี่ยน Text Size ของโปรแกรมได้ ฉะนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประเภทที่เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์นั้น มีความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability)

มาตรวัดความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์บุหรี่ การติดบุหรี่ อันตรายพิษภัยของการสูบบุหรี่ และวิธีการเลิกบุหรี่ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ จากการวิเคราะห์พบว่า ลักษณะคำตอบ

จะกระจายกันออกไป และมีเพียงข้อเดียวเท่านั้นคือข้อ 16 ที่ผู้ตอบเกินกว่าร้อยละ 90 ตอบถูก ดังนั้น แบบทดสอบในการวัดความรู้จึงมีความยากง่ายอยู่ในระดับที่ดี (ดูรายละเอียดเรื่องการทดสอบข้อคำถามของมาตรวัดความรู้เรื่องการสูบบุหรี่ในภาคผนวก 1)

ส่วนด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของมาตรวัดความรู้ด้านสถานการณ์ บุหรี่ การติดบุหรี่ อันตรายพิษภัยของการสูบบุหรี่ และวิธีการเลิกบุหรี่ ประกอบไปด้วย 4 ประเด็น ซึ่งสามารถแจกแจงได้ดังต่อไปนี้

ประเด็นคำถาม	เลขที่ข้อ	จำนวนข้อ
1. สถานการณ์บุหรี่	2, 3, 6, 7, 8 และ 17	6
2. การติดบุหรี่	1, 9, 13 และ 14	4
3. อันตรายพิษภัยของการสูบบุหรี่	4, 5, 15 และ 16	4
4. วิธีการเลิกบุหรี่	10, 11, 12, 18, 19 และ 20	5

จะเห็นได้ว่ามาตรวัดดังกล่าวมีข้อคำถามครอบคลุมตามเนื้อหาของสถานการณ์ บุหรี่ การติด บุหรี่ อันตรายพิษภัยของการสูบบุหรี่ และวิธีการเลิกบุหรี่ ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่ามาตรวัดที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้ มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ในระดับที่ดี เป็นที่ยอมรับได้

ส่วนมาตรวัดทางด้านทัศนคติ นั้น มีค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) หรือค่า Cronbach's Alpha (α) = .8144 (ดูรายละเอียดเรื่องการทดสอบมาตรวัดทัศนคติได้ที่ภาคผนวก 2) และมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของมาตรวัดนี้จะทดสอบโดยการดูว่ามีเนื้อหาตรงตามประเด็นและครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ของมาตรวัดทัศนคติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นได้ดังนี้

ประเด็นคำถาม	เลขที่ข้อ	จำนวนข้อ
1. สถานการณ์บุหรี่	5, 6, 10, 12, 14 และ 17	6
2. การติดบุหรี่	1, 2, 3, 4, และ 13	5
3. อันตรายพิษภัยของการสูบบุหรี่	7, 8, 9, 15 และ 16	5
4. วิธีการเลิกบุหรี่	11	1

จะเห็นได้ว่ามาตรวัดทัศนคติดังกล่าว มีข้อคำถามครอบคลุมตามเนื้อหาของสถานการณ์ บุหรี่ การติดบุหรี่ อันตรายพิษภัยของการสูบบุหรี่ และวิธีการเลิกบุหรี่ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า มาตรวัดนี้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับค่อนข้างดี

ส่วนผลการทดสอบมาตรวัดความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α) ของมาตรวัดความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ มีค่า เท่ากับ .86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .80 ที่ใช้ในการประเมินความน่าเชื่อถือของมาตรวัด (ดูรายละเอียดเรื่องความน่าเชื่อถือของมาตรวัดความตั้งใจได้ที่ภาคผนวก 3) ดังนั้น จึงสรุปได้ว่ามาตรวัดดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือผ่านเกณฑ์ โดยมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของมาตรวัดนี้ จะทดสอบโดยการดูว่ามีเนื้อหาตรงตามประเด็นและครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ของมาตรวัดความตั้งใจ ทั้ง 13 ข้อจะเป็นประเด็นเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ทั้งสิ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ SPSS ช่วยในการประมวลผล ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) ตัวแปรตาม (Dependent variable) ในการวิจัยในครั้งนี้มี 3 ตัวแปร คือ ความรู้ ซึ่งมีระดับในการวัดตัวแปรในระดับอัตราส่วน (Ratio) ทศนคติ และความตั้งใจ ซึ่งมีระดับในการวัดตัวแปรในระดับอันตรภาค (Interval) ส่วนตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ (Independent Variable) มีเพียง 1 ตัวแปร คือ การดูเว็บไซต์ ซึ่งมีระดับในการวัดตัวแปรในระดับนามบัญญัติ (Nominal) ส่วนตัวแปรผันร่วม (Covariate) มีด้วยกัน 2 ตัวแปร คือ เพศ ซึ่งเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy) โดยค่า 1 หมายถึงผู้หญิง และค่า 0 หมายถึงผู้ชาย และตัวแปรอายุ ซึ่งเป็นตัวแปรระดับอัตราส่วน โดยมีอายุตั้งแต่ 18 - 25 ปี ดังนั้นสถิติที่เหมาะสมในการทดสอบสมมติฐานจึงได้แก่ Multivariate Analysis of Covariance (MANCOVA) (Mason & Bramble, 1989) ซึ่งเทคนิคนี้จะใช้ได้ดีกว่า Analysis of Variance หรือ ANOVA ที่วิเคราะห์ตัวแปรตามทีละตัว ซึ่งไม่สามารถควบคุมความผิดพลาดแบบที่ 1 (Type I Error) ได้ เพราะ ถ้ามีตัวแปรตาม 3 ตัว ค่าอัลฟา (α) จะกลายเป็น $1 - .95^3$ ซึ่งเท่ากับ .143 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ค่าอัลฟาจะ “เพื่อ (Inflated)”

ไปเป็นค่าที่สูงกว่าค่า .05 มาก (Hair et al., 1992 p. 157) ซึ่งจะต่างจาก MANCOVA ที่สามารถควบคุมค่าอัลฟา (α) ให้มีค่าคงที่เท่ากับ .05 ได้ ซึ่งทำให้ผลการวิเคราะห์โดย MANCOVA มีความน่าเชื่อถือกว่าการวิเคราะห์ ANOVA

การทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธี MANCOVA เป็นเทคนิคนี้มีฐานคติ (Assumption) ที่สำคัญดังนี้

1. ตัวแปรตามต้องสัมพันธ์กัน
2. ความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มต้องเท่ากัน
3. ตัวแปรตามมีการกระจายตามโค้งปกติ

ผลการทดสอบฐานคติว่าตัวแปรตามทั้ง 3 ตัว มีความสัมพันธ์กันจริงหรือไม่ โดยใช้วิธี Bartlett's Test of Sphericity ได้ค่า ไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 83.452 โดยมีค่า $p = .000$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .05 ดังนั้น ตัวแปรตามทั้ง 3 ตัว อันได้แก่ ความรู้ ทักษะ และความตั้งใจ มีความสัมพันธ์กันจริง จึงทำให้สามารถใช้ MANCOVA ได้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก 4)

ส่วนการวิเคราะห์ฐานคติว่าความแปรปรวนแต่ละกลุ่มเท่ากันหรือไม่ (Test of Homogeneity of Variance) พบว่าเนื่องจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 60 คนเท่ากัน จึงไม่จำเป็นต้องทดสอบด้วยค่า Box's M Test (Tabachnick & Fidell, 1983 p. 233) เพราะจำนวนตัวอย่างที่เท่ากันของกลุ่มทุกกลุ่ม ทำให้ความแปรปรวนที่แม้ว่าจะแตกต่างกัน ก็จะไม่มีความสำคัญอีกต่อไป

ส่วนการวิเคราะห์ว่าตัวแปรมีการกระจายตามโค้งปกติหรือไม่ (Normal Distribution) ซึ่งจากรูปการแจกแจงตามโค้งปกติ (Normal Plot) ที่ได้ทั้ง 3 กราฟของทั้ง 3 ตัวแปร (ดูรายละเอียดในภาคผนวก 5 ถึง 7) มีลักษณะค่อนข้างเป็นเส้นตรง จึงอาจสรุปได้ว่าตัวแปรตามทั้ง 3 ตัวแปร คือ ความรู้ ทักษะ และความตั้งใจ มีการกระจายเป็นโค้งปกติ จึงสามารถใช้ MANCOVA ได้ (Norusis, 1993 p. 62)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า งานวิจัยในครั้งนี้สามารถใช้สถิติแบบ MANCOVA ในการทดสอบสมมติฐานได้

บทที่ 4 ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องประสิทธิผลเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ในด้านการมีอิทธิพลต่อความรู้ ทักษะ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) นี้ โดยมีรูปแบบการวิจัยแบบ Posttest-Only Control Group Design จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน โดยจัดแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม (Control Group) จำนวน 60 คน และกลุ่มทดลอง (Experimental Group) จำนวน 60 คน ซึ่งผลการวิจัยสามารถแบ่งออกได้ 5 ส่วนด้วยกัน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านลักษณะกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเรื่องพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการเลิกบุหรี่

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการดูเว็บไซต์

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเรื่องความคิดเห็นต่อเว็บไซต์

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ซึ่งได้ผลวิจัยออกมา ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านลักษณะกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางประชากร

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	60	50
หญิง	60	50
รวม	120	100

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
18	8	6.6
19	9	7.5
20	11	9.2
21	32	26.7
22	3	2.5
23	12	10.0
24	18	15.0
25	27	22.5
รวม	120	100
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	1	0.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	32	26.7
ปวส.	9	7.5
ปวท.	1	0.8
ปริญญาตรี	72	60.0
ปริญญาโท	5	4.2
รวม	120	100
อาชีพ		
ลูกจ้างบริษัทเอกชน	47	39.2
กิจการส่วนตัว	10	8.3
นักเรียน/ นิสิต/ นักศึกษา	55	45.8
ว่างงาน	7	5.8
นักดนตรี	1	0.8
รวม	120	100

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
รายได้		
น้อยกว่า 5,000 บาท	28	23.3
5,000 - 10,000 บาท	48	40.0
10,001 - 15,000 บาท	22	18.3
15,001 - 20,000 บาท	12	10.0
20,001 - 25,000 บาท	5	4.2
25,001 - 30,000 บาท	2	1.7
มากกว่า 30,000 บาท	3	2.5
รวม	120	100

จากตารางที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 120 คน แบ่งเป็นเพศชาย และเพศหญิงจำนวนเท่ากัน คือ 60 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.7 และอายุ 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.5 การศึกษาสูงสุด คือ ระดับปริญญาตรีร้อยละ 60 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 26.7 มีเพียงคนเดียวเท่านั้นที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.8

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังเป็นนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาซึ่งคิดเป็นร้อยละ 45.8 และทำงานในบริษัทเอกชนร้อยละ 39.2 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,000 ถึง 10,000 บาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเรื่องพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่

พฤติกรรมการสูบบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
มีคนในครอบครัวที่สูบบุหรี่		
มี	71	59.2
ไม่มี	49	40.8
รวม	120	100
ผู้คนในครอบครัวที่สูบบุหรี่ (จาก 71 คน, 94 คำตอบ)		
บิดา	39	41.5
มารดา	4	4.3
พี่ชาย	22	23.4
น้องชาย	14	14.9
พี่สาว	8	8.5
น้องสาว	3	3.2
สามี	4	3.3
รวม	94	100
คนในครอบครัวที่ทราบไหมว่าสูบบุหรี่		
ทราบ	55	45.8
ไม่ทราบ	47	39.2
ไม่แน่ใจ	18	15.0
รวม	120	100

ตารางที่ 4 (ต่อ)

พฤติกรรมการสูบบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนปีที่สูบบุหรี่	(\bar{x} = 4.66, S.D. = 3.09)	
1	17	14.2
2	17	14.2
3	23	19.2
4	10	8.3
5	13	10.8
6	7	5.8
7	10	8.3
8	8	6.7
9	2	1.7
10	10	8.3
12	2	1.7
16	1	0.8
รวม	120	100

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 (ต่อ)

พฤติกรรมการสูบบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนบุหรี่ที่สูบในวัน	(\bar{x} = 6.74, S.D. = 5.85)	
1	13	10.8
2	20	16
3	17	7
4	5	14.2
5	13	10.8
6	9	7.5
7	8	6.7
8	2	1.7
10	12	10
12	2	1.7
15	6	5
20	13	10.8
รวม	120	100
ยี่ห้อบุหรี่ที่สูบเป็นประจำ		
มาร์ลโบโด	69	57.5
สายฝน	17	14.2
แอล & เอ็ม	15	12.5
กรองทิพย์	6	5.0
มาดัลเซเว่น	5	4.2
สามิต	2	1.7
อื่นๆ	4	2.89
ไม่ระบุ	2	1.7
รวม	120	100

ตารางที่ 4 (ต่อ)

พฤติกรรมการสูบบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลที่สูบบุหรี่มวนแรก	(จาก 120 คน, 202 คำตอบ)	
อยากลอง	93	46.0
ตามอย่างคนในครอบครัว	9	4.5
เห็นว่าไม่ใช่เรื่องร้ายแรง	16	7.9
เพื่อนชวน	28	13.9
คลายเครียด	25	12.4
เพื่อความโก้	26	12.9
อื่นๆ	5	2.5
รวม	202	100

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 (ต่อ)

พฤติกรรมการสูบบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
โอกาสในการสูบบุหรี่	(จาก 120 คน, 424 คำตอบ)	
หลังตื่นนอนใหม่ๆ	18	4.2
เมื่อมีความเครียด	20	16.5
เวลาว่าง	32	7.5
เมื่อมีความประหม่า	13	3.1
หลังรับประทานอาหาร	49	11.6
ก่อนรับประทานอาหาร	10	2.4
เวลาอ่านหนังสือ	13	3.1
เวลาหยุดพักระหว่างเรียน หรือทำงาน	25	5.9
เวลาใช้ความคิดอยู่คนเดียว	45	10.6
เมื่อดื่มเหล้าหรือเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์	64	15.1
เวลาไปเที่ยวกลางคืน	56	13.2
ทุกครั้งที่มีโอกาส	23	5.4
อื่นๆ	4	0.14
รวม	424	100

จากตารางที่ 4 สามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง คือจำนวน 71 คน หรือ ร้อยละ 59.2 มาจากครอบครัวที่มีบุคคลในครอบครัวสูบบุหรี่ โดยจากผู้ตอบทั้งหมด 71 คนนี้ บุคคลที่สูบบุหรี่ในครอบครัว คือบิดา คิดเป็นร้อยละ 41.5 และเป็นพี่ชาย คิดเป็นร้อยละ 23.4 รองลงมาคือน้องชายประมาณร้อยละ 14 และพบว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ครอบครัวทราบว่าตนเองสูบบุหรี่นั้น มีจำนวนที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน คือ ครอบครัวทราบว่าตนเองสูบบุหรี่คิดเป็นร้อยละ 45.8 และไม่ทราบว่าตนสูบบุหรี่คิดเป็นร้อยละ 39.2 นอกจากนั้นไม่แน่ใจว่าครอบครัวทราบหรือไม่ว่าตนเองสูบบุหรี่คิดเป็นร้อยละ 15

กลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่มานาน 3 ปี, 1 ถึง 2 ปี และ 5 ปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 19.2, 14.2 และ 10.8 ตามลำดับ หรือคิดเป็นค่าเฉลี่ยคือ ระยะเวลาที่สูบบุหรี่มานาน 5 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนปีที่สูบบุหรี่คือ 3 ปี โดยจำนวนมวนบุหรี่โดยเฉลี่ยที่สูบบุหรี่ในแต่ละวัน คือ ประมาณวันละ 7 มวน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนมวนที่สูบบุหรี่ในหนึ่งวันคือ 6 มวน ยี่ห้อที่ได้รับความนิยมมาเป็นอันดับหนึ่งซึ่งมีคนสูบบุหรี่มากกว่าครั้งหนึ่งคือ มาร์ลโบโร ซึ่งมีผู้สูบบุหรี่คิดเป็นร้อยละ 57.5 รองลงมาคือ สายฝน ร้อยละ 14.2

สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่มวนแรก คือ อยากทดลอง ซึ่งมาเป็นอันดับหนึ่ง คือ ร้อยละ 46 และจะสูบบุหรี่ในโอกาสดังต่อไปนี้ คือ เมื่อมีความเครียด, เมื่อดื่มเหล้าหรือแอลกอฮอล์, เมื่อไปเที่ยวกลางคืน, เวลาหลังรับประทานอาหาร และเวลาที่ใช้ความคิดอยู่คนเดียว โดยมีร้อยละ 16.5, 15.1, 13.2, 11.6 และ 10.6 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการเลิกบุหรี่

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ และการเลิกบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมเมื่อเห็นผู้อื่นสูบบุหรี่		
บุหรี่		
หยิบบุหรี่ขึ้นมาสูบบ้าง	25	20.8
ขอเพื่อนหรือคนอื่น ๆ สูบ	6	5.0
เดินหนี ทั่วๆ ที่อยากสูบ	1	0.8
เดินหนี เพื่อจะได้ไม่รู้สึกรำคาญ		
อยากสูบ	4	3.3
เฉยๆ ไม่ได้คิดอะไร	84	70.0
รวม	120	100
ความบ่อยครั้งในการสูบบุหรี่		
ในที่ห้ามสูบ		
บ่อยมาก	4	3.3
ไม่ค่อยบ่อย	20	16.7
เคย แต่ไม่ทำแล้ว	11	9.2
ไม่เคยทำเลย	85	70.8
รวม	120	100

สถาบันนวัตกรรมการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ และการเลิกบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
การตระหนักว่าการสูบบุหรี่ จะเป็นการรบกวนคนรอบ ข้าง		
คิดทุกครั้งก่อนที่จะสูบ	54	45.0
คิดบ้างเป็นบางครั้ง	52	43.3
เคยคิด แต่เดี๋ยวนี้ไม่คิดแล้ว	3	2.5
ไม่เคยคิดเลย	11	9.2
รวม	120	100
ความพยายามเลิกสูบบุหรี่		
เคยลองเลิกสูบบุหรี่แล้ว แต่ ยังเลิกไม่ได้	45	37.5
กำลังคิดจะเลิกสูบ แต่ยังไม่ ได้ทดลองเลิกสูบเลย	27	22.5
เคยคิดว่าจะเลิกสูบ แต่ เดี๋ยวนี้ไม่คิดแล้ว	11	9.2
ไม่เคยคิดว่าจะเลิกสูบบุหรี่ เลย	37	30.8
รวม	120	100
เคยมีคนใกล้ชิดขอให้เลิก บุหรี่หรือไม่		
เคย บ่อยมาก	31	25.8
เคย แต่ไม่ค่อยบ่อย	14	11.7
เคยมี แต่ตอนนี้ไม่มีแล้ว	47	39.2
ไม่เคยมีเลย	28	23.3
รวม	120	100

ตารางที่ 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ และการเลิกบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
การเข้ารับการอบรมเพื่อ การเลิกบุหรี่		
เคย	2	1.7
ไม่เคย	118	98.3
ไม่แน่ใจ	0	0
รวม	120	100
จำนวนครั้งในการเข้าร่วม อบรมเพื่อการเลิกสูบบุหรี่		
1 ครั้ง	1	50
5 ครั้ง	1	50
รวม	2	100

จากตารางที่ 5 พบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างเห็นผู้อื่นสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างส่วนมากถึงร้อยละ 70 ไม่ได้รู้สึกว่าคุณอยากสูบบุหรี่ และมีเพียงร้อยละ 20.8 เท่านั้น ที่เมื่อเห็นผู้อื่นสูบบุหรี่จะหยิบ บุหรี่ขึ้นมาสูบบ้าง และกลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ 70.8 ตอบว่าตนเองไม่เคยสูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบ และมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 16.7 สูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบในบางครั้ง

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45 จะคิดทุกครั้งก่อนสูบบุหรี่ว่าการสูบบุหรี่ของตนเองนั้น ควบคุมคนรอบข้างหรือไม่ และมีร้อยละใกล้เคียงกันคือร้อยละ 43.3 ที่บางครั้งจะคิดก่อนการสูบบุหรี่ว่าจะควบคุมคนรอบข้างหรือไม่

ส่วนเรื่องความพยายามหรือประสบการณ์เกี่ยวกับเลิกสูบบุหรี่นั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพยายามและประสบการณ์เพื่อจะเลิกบุหรี่มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันระหว่างการเคยพยายามเลิกสูบบุหรี่ แต่ยังไม่เลิกไม่ได้, ไม่เคยคิดจะเลิกสูบบุหรี่เลย และ กำลังคิดถึงการเลิกสูบบุหรี่ แต่ยังไม่ได้ลงมือปฏิบัติ โดยมีกลุ่มตัวอย่างถึงหนึ่งในสาม คือ จำนวน 45 คน หรือร้อยละ 37.5 เคยคิดจะ

เลิกสูบบุหรี่มาก่อน แต่ยังไม่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้ และกลุ่มตัวอย่างเกือบหนึ่งในสาม คือ จำนวน 37 คน หรือร้อยละ 30.8 ที่ไม่เคยคิดจะเลิกบุหรี่เลย นอกจากนั้นถึงเกือบหนึ่งในสาม คือ จำนวน 27 คน หรือร้อยละ 22.5 ที่กำลังคิดถึงการเลิกสูบบุหรี่แต่ยังไม่ได้ลงมือปฏิบัติเพื่อเลิกบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างเกือบร้อยละ 80 มีคนใกล้ชิดขอให้เลิกสูบบุหรี่ และมีประมาณร้อยละ 10 ที่ไม่เคยมีใครขอให้เลิกสูบบุหรี่เลย

ส่วนเรื่องการได้รับการอบรมเพื่อการเลิกสูบบุหรี่นั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทุกคน คือ จำนวน 118 คน หรือร้อยละ 98.3 ไม่เคยเข้าร่วมอบรมเพื่อการเลิกสูบบุหรี่เลย โดยมีเพียง 2 คน เท่านั้นที่เคยได้รับการอบรมเพื่อการเลิกสูบบุหรี่ โดยเคยได้รับการอบรม จำนวน 5 ครั้งและเพียงครั้งเดียว ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการดูเว็บไซต์

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองจำแนกตามลักษณะการดูเว็บไซต์

ลักษณะการดูเว็บไซต์	จำนวน	ร้อยละ
การตัดสินใจว่าเว็บไซต์		
หนึ่งๆเป็นเรื่องที่น่าอ่าน		
ดูข้อความต่างๆอย่างคร่าวๆ	51	85.0
ค่อยๆดูข้อความต่างๆอย่าง		
ถี่ถ้วน	9	15.0
รวม	60	100
เมื่อเว็บเพจมีความยาวเกิน		
หนึ่งหน้าจอ		
เลื่อนดูให้ครบทั้งหมดก่อน		
ที่จะ Link ไปที่อื่น	40	66.7
Click ไป Link ที่อื่น แม้ว่า		
ยังดูไม่หมดทั้งหน้า	20	33.3
รวม	60	100

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลักษณะการดูเว็บไซต์	จำนวน	ร้อยละ
หากมี Link หลายอันใน เว็บไซต์หนึ่งๆ		
เลือกเฉพาะ Link ที่คิดว่าน่าดู พยายามเลือก Link ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้	58	96.7
รวม	60	100
ถ้าเว็บไซต์มีกราฟฟิกหรือ รูปภาพที่ไม่สวยงาม		
เปลี่ยนไปดูหน้าอื่นที่มีลูก เล่นสวยงามกว่า	29	48.3
ดูว่ามีเนื้อหาสำคัญหรือไม่ ก่อนจะเปลี่ยนไปหน้าอื่น	31	51.7
รวม	60	100
ถ้าตัวอักษรใน เว็บไซต์มี ขนาดยากต่อการอ่าน		
ปรับขนาดและชนิดตัวอักษร ให้เหมาะสม	38	63.3
เปลี่ยนไปดูหน้าอื่น	22	36.7
รวม	60	100

จากตารางที่ 6 ซึ่งเป็นตารางที่แสดงลักษณะการดูเว็บไซต์ของกลุ่มทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองเกือบทั้งหมด คือ ร้อยละ 85 มักจะดูเว็บไซต์อย่างคร่าวๆ และมีเพียงร้อยละ 15 เท่านั้นที่จะดูและอ่านอย่างละเอียด กลุ่มทดลองจำนวนสองในสาม หรือร้อยละ 66.7 มักจะดูเว็บไซต์ทั้งหมดก่อนที่จะเลือก Link ไปยังส่วนอื่นหรือเว็บไซต์อื่นๆ ที่ปรากฏอยู่บนหน้าจอ โดยการ Link นี้ มีกลุ่มทดลองร้อยละ 96.7 จะเลือกเฉพาะ Link ที่น่าสนใจเท่านั้น และถ้าเว็บไซต์มีกราฟฟิกหรือรูปภาพที่ไม่สนใจกลุ่มทดลองในจำนวนเกือบเท่าๆกันที่จะเปลี่ยนหรืออ่านต่อไป และถ้าเว็บไซต์มีขนาดตัว

อักขรที่ไม่เหมาะสม กลุ่มทดลองร้อยละ 63.3 จะปรับขนาดตัวอักขรให้เหมาะสม โดยกลุ่มทดลอง ร้อยละ 36.7 ที่จะเลิกดูเว็บไซต์แล้วเปลี่ยนไปดูหน้าอื่นที่น่าสนใจกว่า

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเรื่องความคิดเห็นต่อเว็บไซต์

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อเว็บไซต์

ความคิดเห็นที่มีต่อเว็บไซต์	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้สึกลังกจากดูเว็บไซต์		
ได้รับความรู้พร้อมกับความ สนุกสนาน	6	10.0
ได้รับความสนุกสนาน		
เพลิดเพลีน	1	1.7
ได้รับความรู้เรื่องบุหรีและ การเลิกบุหรีเพิ่มมากขึ้น	52	86.7
ไม่ได้รับอะไรเลย	1	1.7
รวม	60	100
ความเหมาะสมของเนื้อหา ในเว็บไซต์		
เหมาะสมดีแล้ว	38	63.3
ควรเพิ่มเติมเนื้อหา	10	16.7
ควรลดเนื้อหา	12	20.0
รวม	60	100
ความคิดเห็นต่อจำนวนหน้า และหัวข้อเรื่อง		
เหมาะสมดีแล้ว	45	75.0
มากเกินไป	10	16.7
น้อยเกินไป	5	8.3
รวม	60	100

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อเว็บไซต์	จำนวน	ร้อยละ
ความคิดเห็นต่อการจัดหน้าของเว็บไซต์		
เหมาะสมดีแล้ว	29	48.3
แน่นเกินไป	21	35.0
ว่างเกินไป	10	16.7
รวม	60	100
ความเข้าใจภาษาที่ใช้ในเว็บไซต์		
เข้าใจดี	38	63.3
ยากเกินไป ไม่ค่อยเข้าใจ	3	5.0
เข้าใจบางส่วน	19	31.7
รวม	60	100
ความคิดเห็นต่อกราฟฟิกหรือรูปภาพของเว็บไซต์		
สวยงามดีแล้ว	4	6.7
ธรรมดา	41	68.3
ไม่ค่อยสวยต้องปรับปรุง	15	25.0
รวม	60	100
จุดเด่นของเว็บไซต์		
รูปแบบการจัดหน้า	3	5.0
กราฟฟิกหรือรูปภาพ	2	3.3
เนื้อหา ข้อความ	50	83.3
ภาษา	4	6.7
อื่นๆ	1	1.7
รวม	60	100

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อเว็บไซต์	จำนวน	ร้อยละ
เมื่อดูเว็บไซต์แล้ว อยากจะแนะนำเว็บไซต์หรือไม่		
อยากแนะนำ	16	26.7
ไม่อยาก	7	11.6
เฉยๆ	37	61.7
รวม	60	100
บุคคลที่จะแนะนำให้ดูเว็บไซต์ต่อ		
เพื่อนๆ	22	36.7
ผู้สูบบุหรี่ และกำลังหาวิธีการเลิกบุหรี่	33	55.0
ไม่บอกกล่าวแก่ใครเลย	5	8.3
รวม	120	100
ต้องการจะเข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์นี้อีกหรือไม่		
ต้องการ	12	20
ไม่ต้องการ	15	25
เฉยๆ	33	55
รวม	60	100

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อเว็บไซต์	จำนวน	ร้อยละ
ความคิดเห็นต่อสื่อในการ เผยแพร่ความรู้เรื่องพิษภัย ของบุหรี่ หรือวิธีการเลิกสูบ บุหรี่ สื่อใดที่จะทำให้เกิด ความเข้าใจ ประทับใจ หรือ ทำให้อยากเลิกสูบบุหรี่มาก ที่สุด		
สื่อเฉพาะกิจ	4	6.7
สื่อบุคคล	23	38.3
สื่อมวลชน	31	51.7
สื่ออินเตอร์เน็ต	2	3.3
รวม	60	100

ตารางที่ 7 เป็นตารางที่กลุ่มทดลองแสดงความเห็นที่มีต่อเว็บไซต์ จากกลุ่มทดลองทั้งหมด 60 คนที่ได้ดูเว็บไซต์แล้วมีความเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ของเว็บไซต์ดังต่อไปนี้

หลังจากดูเว็บไซต์แล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือเกือบร้อยละ 90 ได้รับความรู้เกี่ยวกับ
บุหรี่ สถานการณ์บุหรี่ อันตราย และวิธีการเลิกบุหรี่เพิ่มขึ้น อีกประมาณร้อยละ 10 นั้นบอกว่าได้
รับทั้งความรู้และความสนุกสนานในการชมเว็บไซต์

ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของเว็บไซต์ มีดังนี้ ในส่วนเนื้อหาของเว็บไซต์ กลุ่มตัวอย่าง
ร้อยละ 63.3 มีความคิดเห็นว่าเนื้อหาในเว็บไซต์เหมาะสมดีแล้ว และอีกจำนวนใกล้เคียงกัน คือ
ร้อยละ 20 และร้อยละ 16.7 มีความคิดเห็นว่าควรลดเนื้อหา และควรเพิ่มเนื้อหาในเว็บไซต์ ตาม
ลำดับ และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 75 หรือสามในสี่ เห็นว่าจำนวนหน้าและหัวข้อของเว็บไซต์มีความ
เหมาะสมแล้ว และมีกลุ่มตัวอย่าง ประมาณร้อยละ 17 เห็นว่าจำนวนหน้ามากและหัวข้อเกินไป
ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดหน้าของเว็บไซต์ กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่ง คือประมาณร้อยละ 48
เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว ส่วนอีกร้อยละ 35 เห็นว่าการจัดหน้ายังแน่นเกินไป และมีเพียงร้อยละ

16.7 เห็นว่าการจัดหน้ายังว่างเกินไป ความคิดเห็นที่มีต่อกราฟฟิกและรูปภาพในเว็บไซต์ ผู้ตอบส่วนใหญ่ คือประมาณเกือบร้อยละ 70 เห็นว่ากราฟฟิกหรือรูปภาพในเว็บไซต์ธรรมดา และร้อยละ 25 เสนอว่าควรปรับปรุงกราฟฟิกและรูปภาพในเว็บไซต์

ในเรื่องของความเข้าใจภาษาในเว็บไซต์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือร้อยละ 63.3 สามารถเข้าใจภาษาที่ใช้ได้เป็นอย่างดี ส่วนอีกร้อยละ 31.7 ยังเข้าใจภาษาเนื้อหาและข้อความเพียงบางส่วนเท่านั้น

กลุ่มตัวอย่างกว่าร้อยละ 80 มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่า จุดเด่นหรือความน่าสนใจของเว็บไซต์นี้อยู่ที่ภาษาและข้อความ และภายหลังจากดูเว็บไซต์แล้วพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละกว่า 60 ยังไม่ได้คิดว่าจะแนะนำเว็บไซต์นี้แก่ใครหรือไม่ และมีจำนวนประมาณร้อยละ 25 ที่จะแนะนำเว็บไซต์นี้ให้กับบุคคลอื่น และบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างจะไปแนะนำให้เข้ามาดูเว็บไซต์ คือ ผู้สูบบุหรี่ และผู้ที่กำลังหาวิธีการเลิกบุหรี่ โดยมีร้อยละ 55

ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างถึงความตั้งใจว่าจะเข้ามาชมเว็บไซต์นี้ มีกลุ่มตัวอย่างถึงหนึ่งในสี่ที่ตัดสินใจจะไม่เข้ามาดูเว็บไซต์นี้อีก โดยมีเพียงหนึ่งในห้า หรือร้อยละ 20 ที่ตั้งใจว่าจะเข้ามาดูเว็บไซต์ และอีกประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้ตัดสินใจว่าจะเข้ามาชมเว็บไซต์นี้อีกหรือไม่

กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง คือประมาณร้อยละ 52 มีความคิดเห็นว่าจะมีการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่ความรู้เรื่องพิษภัยของบุหรี่ หรือวิธีการเลิกสูบบุหรี่ สื่อที่จะทำให้เกิดความเข้าใจประทับใจ หรือทำให้อยากเลิกสูบบุหรี่มากที่สุด คือ สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 38.3 มีความเห็นว่าสื่อบุคคลน่าจะเป็นสื่อที่มีประสิทธิผล ส่วนสื่ออินเทอร์เน็ตนั้น มีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 3.3 เท่านั้น ที่เห็นว่าสื่ออินเทอร์เน็ตจะมีประสิทธิผลเพื่อการเผยแพร่ความรู้เรื่องพิษภัยของบุหรี่ หรือวิธีการเลิกสูบบุหรี่

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ที่ชมเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ จะมีระดับความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์บุหรี่ การสูบบุหรี่ พิษภัยของบุหรี่ และวิธีการเลิกบุหรี่ มากกว่าผู้ที่ไม่ได้ดูเว็บไซต์ดังกล่าว

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้ที่ชมเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ จะมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ พิษภัยของบุหรี่ และการเลิกบุหรี่ ในทางที่ดีมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ดูเว็บไซต์ดังกล่าว

สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้ที่ชมเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ จะมีระดับความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ ในระดับที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ดูเว็บไซต์ดังกล่าว

ต่อไปนี้เป็นผลวิจัยที่เกี่ยวกับการทดสอบสมมติฐาน

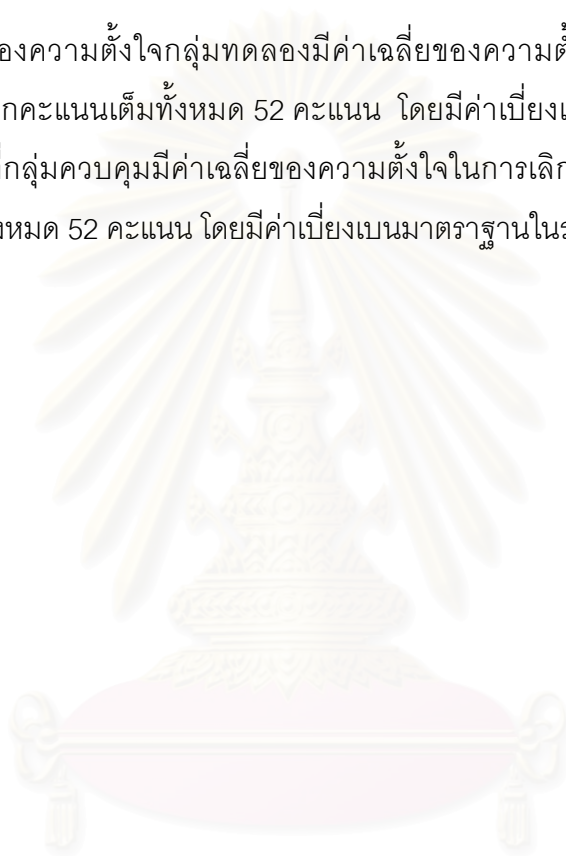
ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

การสูบบุหรี่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ความรู้	13.7167	3.4004	9.8667	2.9312
ทัศนคติ	53.6000	5.4747	50.9333	6.1144
การตั้งใจ	35.8333	5.3810	32.1167	7.7330

ในเรื่องของความรู้ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของการวัดความรู้ในระดับ 13.72 คะแนนจากคะแนนเต็มทั้งหมด 20 คะแนน (20 ข้อคำถาม ข้อละ 1 คะแนน) โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในระดับ 3.40 คะแนน ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของการวัดความรู้ในระดับ 9.87 คะแนน จากคะแนนเต็มทั้งหมด 20 คะแนน โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในระดับ 2.94 คะแนน

ในเรื่องของทัศนคติกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของทัศนคติในระดับ 53.60 คะแนนจากคะแนนเต็มทั้งหมด 68 คะแนน โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในระดับ 5.47 คะแนน ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของทัศนคติในระดับ 50.93 คะแนน จากคะแนนเต็มทั้งหมด 68 คะแนน โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในระดับ 6.11 คะแนน

ในเรื่องของความตั้งใจกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ในระดับ 35.83 คะแนน จากคะแนนเต็มทั้งหมด 52 คะแนน โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในระดับ 5.38 คะแนน ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ในระดับ 32.11 คะแนน จากคะแนนเต็มทั้งหมด 52 คะแนน โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในระดับ 7.73 คะแนน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุ เรื่องความรู้ ทักษะ และ การตั้งใจ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่

Source of Variation	Pillai's Trace	Multivariate F-Ratio	Univariate F-Ratio	p	Eta Squared	Power of Test
ตัวแปรอิสระ						
การดูเว็บไซต์	.301	16.330	-	.000	.301	1.000
ความรู้	-	-	44.876	.000	.279	1.000
ทักษะ	-	-	6.268	.014	.051	.699
การตั้งใจ	-	-	9.255	.003	.074	.855
ตัวแปรผันร่วม						
1) เพศ	.007	.277	-	.824	.007	.102
ความรู้	-	-	.680	.411	.006	.126
ทักษะ	-	-	.128	.721	.001	.065
การตั้งใจ	-	-	.057	.812	.000	.056
2) อายุ	.047	1.889	-	.135	.047	.478
ความรู้	-	-	4.340	.039	.036	.542
ทักษะ	-	-	.146	.703	.001	.067
การตั้งใจ	-	-	.289	.592	.002	.083

หมายเหตุ Box's M = 18.617 , $p = .006$
 Bartlett test = 85.851 , $p = .000$

จากตารางที่ 9 สามารถสรุปผลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งคือ การดูเว็บไซต์ และตัวแปรที่เป็นตัวแปรผันร่วมทั้ง 2 ตัว คือ เพศและอายุ ที่มีต่อความรู้ ทักษะ และ การตั้งใจ โดยอาศัยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบพหุได้ดังนี้

การดูเว็บไซต์มีความสัมพันธ์กับความรูู้ ทักษะคติ และความตั้งใจ อย่างน้อยตัวใดตัวหนึ่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะค่า Pillai's Trace มีค่าเท่ากับ .30 ซึ่งแปลงเป็นค่า Multivariate F-Ratio ได้เท่ากับ 16.33 และได้ค่า p เท่ากับ .0000 ซึ่งน้อยกว่าค่าอัลฟาที่ระดับ .05 โดยการดูเว็บไซต์สามารถอธิบายตัวแปรตามได้ร้อยละ 30 ซึ่งพิจารณาจากค่า Eta Squared (η^2) ภายใต้อำนาจการทดสอบหรือโอกาสที่จะตัดสินใจถูกในระดับ 1.000 หรือร้อยละ 100

ส่วนเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความรูู้ ทักษะคติ และความตั้งใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะค่า Pillai's Trace มีค่าต่ำมาก จึงทำให้มีค่า p สูงถึง .82 ซึ่งมากกว่าค่าอัลฟาที่ระดับ .05 และอธิบายค่าความสัมพันธ์ได้เพียงแค่อ้อยละ 0.7 เท่านั้น และในทำนองเดียวกัน อายุก็ไม่มีความสัมพันธ์กับความรูู้ ทักษะคติ และความตั้งใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะค่า Pillai's Trace ได้เพียงประมาณ .05 เท่านั้น และได้ค่า p ประมาณ .14 ซึ่งมากกว่าระดับค่าอัลฟาที่ .05 โดยสามารถอธิบายค่าความสัมพันธ์เพียงร้อยละ 4.7

จากนั้นจึงเป็นการทดสอบขั้นต่อไปซึ่งเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเป็นรายคู่ ปรากฏว่าการดูเว็บไซต์มีความสัมพันธ์กับความรูู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ค่า Univariate F-Ratio เท่ากับ 44.88 และค่า p เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าอัลฟาที่ระดับ .05 โดยพบว่า การดูเว็บไซต์สามารถอธิบายค่าความรูู้ ได้ร้อยละ 28 และมีอำนาจในการทดสอบหรือมีโอกาสในการตัดสินใจถูกในระดับ 1.000 หรือคิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้ การดูเว็บไซต์พบว่ามีความสัมพันธ์กับทักษะคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะค่า Univariate F-Ratio เท่ากับ 6.27 ค่า p เท่ากับ .01 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าอัลฟาที่ระดับ .05 โดยการดูเว็บไซต์สามารถอธิบายระดับทักษะคติได้ร้อยละ 5 และมีอำนาจในการทดสอบหรือมีโอกาสในการตัดสินใจถูกในประมาณ .70 หรือคิดเป็นร้อยละ 70

และในทำนองเดียวกัน การที่ค่า Univariate F-Ratio ได้เท่ากับ 9.26 และค่า p เท่ากับ .00 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการดูเว็บไซต์ก็มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับอัลฟาที่ .05 โดยการดูเว็บไซต์สามารถอธิบายความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ได้ร้อยละ 7 และมีอำนาจในการทดสอบหรือมีโอกาสในการตัดสินใจถูกในระดับ .86 หรือคิดเป็นร้อยละ 86

แม้จะพบว่า การดูเว็บไซต์มีความสัมพันธ์ต่อความรู้ ทักษะ และความตั้งใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาถึงระดับความสัมพันธ์ของการดูเว็บไซต์ที่มีต่อความรู้ พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างปานกลาง แต่ระดับความสัมพันธ์ของการดูเว็บไซต์ที่มีต่อทักษะและความตั้งใจอยู่ในระดับที่ต่ำ จึงทำให้เกิดข้อสงสัยว่า การดูเว็บไซต์อาจมีผลทางตรงต่อความรู้เพียงแคตัวแปรเดียวเท่านั้น ฉะนั้น จึงสมควรที่จะสำรวจ (Explore) ดูว่าจะมีแบบจำลอง (Model) ใดบ้างที่อาจอธิบายถึงความสัมพันธ์ที่จะส่งผลในขั้นสุดท้ายต่อความตั้งใจในการเลิกบุหรี่

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรตามทั้ง 3 ตัวแปร อันได้แก่ ความรู้ ทักษะ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ มาวิเคราะห์เพิ่มเติมโดยการประยุกต์ KAP Model ที่บรรยายให้เห็นว่าความรู้จะเกิดขึ้นก่อน แล้วนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทักษะ และจากนั้นจึงจะนำไปสู่ความตั้งใจในขั้นสุดท้าย เนื่องจากตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรมีการวัดในระดับอัตราส่วน (Ratio Scale) ผู้วิจัยจึงใช้วิธีวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์เส้นทางเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และความตั้งใจ

ตัวแปร	ความรู้	ทักษะ	ความตั้งใจ
ความรู้	-	-	-
ทักษะ	.365 (.000)	-	-
ความตั้งใจ	.232 (.011)	.350 (.000)	-
ค่าเฉลี่ย	11.7917	52.2667	33.9750
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	3.7053	33.9750	6.8911

หมายเหตุ ระดับนัยสำคัญอยู่ในวงเล็บ

จากค่าสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์เป็นรายคู่ (Bivariate Correlation) ระหว่างความรู้ ทักษะ และความตั้งใจ พบว่า ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ต่อกันและกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความรู้มีความสัมพันธ์กับทักษะโดยมีค่า r เท่ากับ .365 ความรู้มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจโดยมีค่า r เท่ากับ .232 และทักษะมีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจโดยมีค่า r เท่ากับ .350

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์เส้นทางเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และความตั้งใจ

ความสัมพันธ์	ค่าสัมประสิทธิ์		R ²	ค่าเบี่ยงเบนผิด		
	Unstandardized	Standardized		พลาตมาตรฐาน Standard Error	T	p
ตัวแปรตาม คือ ทักษะ						
ความรู้ → ทักษะ	.584	.365	-	.137	4.253	.000
ตัวแปรตาม คือ ความตั้งใจ						
ความรู้ → ความตั้งใจ	.224	.120	-	.172	1.305	.195
ทักษะ → ความตั้งใจ	.356	.306	-	.107	3.318	.001

จากตารางที่ 11 ข้างต้น สามารถแสดงผลในรูปแบบจำลองเส้นทาง (Path Model) ได้โดยการให้ความรู้ที่ได้รับจากการเยี่ยมชมเว็บไซต์เป็นตัวแปรต้นหรือเป็นตัวแปรอิสระ โดยมีทักษะและความตั้งใจในการเลิกบุหรี่เป็นตัวแปรตาม โดยพิจารณาจากที่ละคู่ ว่าความรู้จะส่งผลต่อทักษะและความตั้งใจในการเลิกบุหรี่หรือไม่อย่างไร การที่ผู้วิจัยเลือก "ความรู้" ให้เป็นตัวแปรต้นนั้นเนื่องจาก เหตุผล 2 ประการ คือ

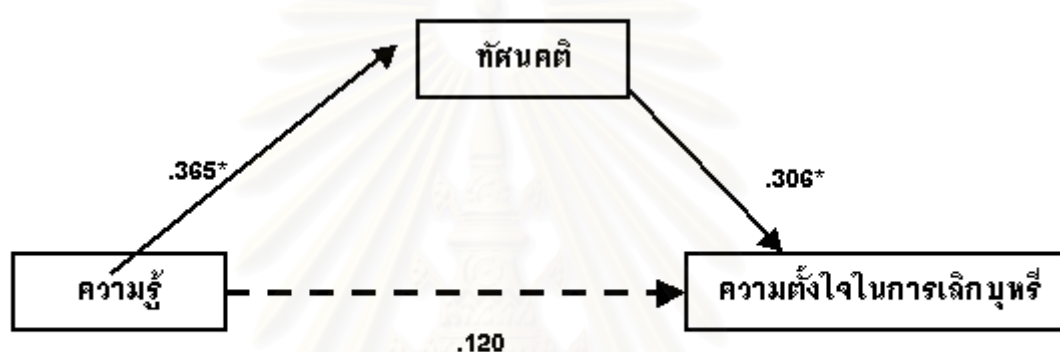
1. เว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ที่ผู้วิจัยได้เลือกนำมาศึกษานั้น เป็นเว็บไซต์ที่มีวัตถุประสงค์สำคัญในการให้ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ พิษภัย และวิธีการเลิกบุหรี่เป็นสำคัญ และเนื้อหาโดยส่วนใหญ่เน้น มุ่งไปที่การให้ความรู้เป็นหลัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะจงเลือกศึกษาความรู้ในฐานะตัวแปรต้น หรือตัวแปรอิสระ เพื่อจะตอบคำถามที่ว่าความรู้ที่ได้รับจากเว็บไซต์นั้นสามารถเปลี่ยนแปลงทักษะและความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ได้หรือไม่ หรืออย่างน้อยเพียงไร

2. การที่จะนำทักษะหรือความตั้งใจเป็นตัวแปรต้น แล้วนำความรู้ที่ได้รับเป็นตัวแปรตามนั้น ผลที่ได้ออกมาทางการคำนวณทางสถิติแบบ Path Analysis นั้นจะได้ผลเช่นเดียวกับการให้ความรู้เป็นตัวแปรต้น เนื่องจาก จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่ามีลักษณะเป็น Matrix ซึ่งเมื่อให้ทั

นคติเป็นตัวแปรต้น โดยมีความรู้เป็นตัวแปรตามนั้น ค่าทางสถิติก็จะออกมาเท่ากับการที่ให้ความรู้เป็นตัวแปรต้น และให้ทัศนคติเป็นตัวแปรตาม

การแสดงผลในรูปแบบจำลองเส้นทาง (Path Model) ได้ดังแสดงในรูปที่ 6 ข้างล่างนี้

* ค่า p น้อยกว่า .05

รูปที่ 6 รูปแบบจำลองเส้นทาง (Path Model)
ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิบบุหรี่

จากตารางและแบบจำลองดังกล่าว สามารถอธิบายได้ว่า ความรู้มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะมีค่า beta .365 โดยมีอำนาจในการอธิบายหรือ R^2 เท่ากับร้อยละ 13 แต่จากเดิมที่วิเคราะห์เป็นรายคู่จากค่า Bivariate Correlation Coefficient พบว่าความรู้มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจในการเลิบบุหรี่ เมื่อนำมาวิเคราะห์โดย Path Analysis ที่ควบคุมอิทธิพลแทรกซ้อนจากทัศนคติ พบว่า ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจในการเลิบบุหรี่อีกต่อไป อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับอัลฟาเท่ากับ .05 เพราะ ค่า beta มีค่าเพียงแค่ .12 และค่า p ประมาณ .20 ส่วนทัศนคตินั้น พบว่ามีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับอัลฟาเท่ากับ .05 เพราะมีค่า beta เท่ากับ .306 และค่า p เท่ากับ .001

ความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ โดยความรู้ และทัศนคติ มีค่าประมาณเท่ากับร้อยละ 14 เพราะได้ค่า R^2 เท่ากับ .14 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ค่อนข้างต่ำ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลของเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่” ในครั้งนี้ เพื่อให้ทราบว่า การดูเว็บไซต์ของมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่จะสามารถเปลี่ยนแปลงความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ได้หรือไม่ ซึ่งสามารถสรุปผลวิจัยได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้เรื่องประสิทธิผลของเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ (Effectiveness of Anti-Smoking Campaign Web Site) เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาผลของการเยี่ยมชมเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ในการเปลี่ยนแปลงระดับความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ โดยผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเว็บไซต์ของมูลนิธิโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ซึ่งเป็นเว็บไซต์ทำการรณรงค์เพื่อการเลิกสูบบุหรี่โดยเฉพาะ และเป็นเครือข่ายการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ที่ใหญ่ที่สุดของไทย และเป็นตัวแทนเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารเรื่องบุหรี่กับ Global Link ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมูลนิธิได้เริ่มการรณรงค์ผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต ในปี พ.ศ. 2540 ภายใต้ชื่อเว็บไซต์ <http://www.ash.or.th> (Action on Smoking and Health Foundation) โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้าชมเว็บไซต์จากการสูบบุหรี่เป็นลด ละ และเลิกสูบบุหรี่ในที่สุด และเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเลิกบุหรี่ พร้อมทั้งสร้างค่านิยมใหม่ในการไม่สูบบุหรี่ให้แก่สังคมไทย

การวิจัยนี้มุ่งตอบคำถามการวิจัยที่ว่า การเยี่ยมชมเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ จะสามารถเปลี่ยนแปลงระดับความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ได้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้ไปพัฒนารูปแบบและวิธีการโน้มน้าวใจเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ในอนาคต โดยได้อาศัยหลักทฤษฎีและแนวคิดหลักในเรื่องการสื่อสารบนเครือข่ายเว็ลด์ ไรด์ เว็บไซต์, ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ, แนวคิดและทฤษฎีเรื่องอิทธิพลสื่อ, แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้, ทัศนคติ และพฤติกรรมและแนวคิดเกี่ยวกับความตั้งใจ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีรูปแบบการทดลองแบบ Posttest - Only Control Group Design กลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาทดลองในการวิจัยในครั้งนี้มีทั้งสิ้นจำนวน 120 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง (Experimental Group) จำนวน 60 คน และกลุ่มควบคุม (Control Group) จำนวน 60 คน ซึ่งล้วนเป็นบุคคลที่สูบบุหรี่เป็นประจำทุกวันหรือเกือบทุกวัน และในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมนี้ ยังได้กำหนดลักษณะทางประชากรให้มีความเหมือนกันในเรื่องของเพศและอายุด้วย คือ ในกลุ่มทดลอง จำนวน 60 คน จะประกอบไปด้วยเพศชาย 30 คน และเพศหญิง 30 คน และได้กำหนดให้ในกลุ่มเพศชายและเพศหญิง ต่างประกอบไปด้วยบุคคลซึ่งอายุระหว่าง 18 - 21 ปี จำนวน 15 คน และ อายุ 22 - 25 ปี จำนวน 15 คน แล้วใช้เกณฑ์เดียวกันนี้ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุมด้วย ดังนั้น ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต่างมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่มีลักษณะด้านเพศและอายุไม่แตกต่างกัน

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรวม 120 คน สามารถแบ่งตามเกณฑ์อายุระหว่าง 18 - 21 ปี ได้รวม 60 คน และอายุ 22 - 25 ปี รวม 60 คน ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่มีอายุ 21 และ 25 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือได้รับการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทางด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ เนื่องจากยังเป็นนักเรียน นิสิตหรือนักศึกษาอยู่ และมีประมาณร้อยละ 40 ที่ประกอบอาชีพแล้ว โดยทำงานในบริษัทเอกชน รายได้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่าง 5,000 ถึง 10,000 บาท

ในเรื่องของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างนี้ สามารถมองออกไปได้ในสองกรณี คือ กรณีของคนในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่างเอง คือ กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งมาจากครอบครัวที่สูบบุหรี่ โดยคนในครอบครัวที่สูบบุหรี่คือบิดา, พี่ชาย และน้องชาย และส่วนใหญ่คนในครอบครัวทราบว่าตนเองสูบบุหรี่ และกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเพิ่งจะเริ่มสูบบุหรี่ เมื่อไม่นานที่ผ่านมาก็คือประมาณ 1 - 5 ปี หรือเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่มานาน 5 ปี

จำนวนมวนที่กลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่ในแต่ละวันเฉลี่ยวันละ 7 มวน โดยในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีค่าฐานนิยม (Mode) ที่ 2 มวน ซึ่งถือว่าสูบบุหรี่น้อยมวนต่อวัน และบุหรี่ที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือบุหรี่จากต่างประเทศยี่ห้อ มาร์ลโบโร (Marlboro) รองลงมา คือ สายฝน

ในเรื่องพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนั้น เหตุผลที่สูบบุหรี่มีวนแรกคืออยากทดลองสูบ และสาเหตุรองลงมาที่กลุ่มตัวอย่างเริ่มสูบบุหรี่มีวนแรก คือ เพื่อนชวน เพื่อความโก้เก๋ และเพื่อคลายเครียด ส่วนโอกาสที่กลุ่มตัวอย่างจะสูบบุหรี่คือเมื่อรู้สึกว่าคุณเองมีความเครียดรองลงมา คือ จะสูบบุหรี่เมื่อดื่มแอลกอฮอล์และเวลาไปเที่ยวกลางคืน เมื่อกลุ่มตัวอย่างเห็นผู้อื่นสูบบุหรี่ส่วนใหญ่จะรู้สึกเฉย ๆ ไม่ได้คิดว่าอยากสูบบ้าง ในขณะที่มีกลุ่มตัวอย่างประมาณหนึ่งในห้าตอบว่าหยิบบุหรี่ขึ้นมาสูบบ้าง

ส่วนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยสูบในที่ห้ามสูบเลย และประมาณหนึ่งในห้าสูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบ แต่ไม่ค่อยบ่อย มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบเป็นประจำ และเมื่อจะสูบบุหรี่ทุกครั้งกลุ่มตัวอย่างประมาณเกือบครึ่งหนึ่ง จะคิดทุกครั้งก่อนการสูบบุหรี่ว่าการสูบบุหรี่ของตนเองนั้นจะรบกวนคนรอบข้างหรือไม่ และกลุ่มตัวอย่างอีกครึ่งหนึ่งจะคิดบ้างเป็นบางครั้ง ซึ่งจะสอดคล้องกับสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบ

เรื่องของความพยายามในการเลิกสูบบุหรี่นั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีประมาณเกือบร้อยละ 40 ที่เคยลองพยายามเลิกสูบบุหรี่แล้วแต่ยังไม่สำเร็จ โดยในจำนวนนี้มีเพียง 2 คนที่เคยเข้ารับการอบรมเพื่อการเลิกบุหรี่ 1 ครั้งและ 5 ครั้ง แต่ก็ยังไม่เลิกบุหรี่ไม่ได้ นอกจากนั้นรองลงมาถึงร้อยละ 30 ที่ไม่เคยคิดว่าจะเลิกบุหรี่เลย และอีกประมาณร้อยละ 22 ที่กำลังคิดจะเลิกบุหรี่ แต่ยังไม่ได้ทดลองเลิกสูบ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เหลือประมาณร้อยละ 10 เคยคิดที่จะเลิกบุหรี่ แต่ตอนนี้ไม่คิดแล้ว

กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งในสี่ตอบว่ามีบ่อยครั้งที่คนใกล้ชิดขอให้เลิกบุหรี่ และอีกหนึ่งในสี่ที่ไม่เคยมีคนใกล้ชิดขอให้เลิกบุหรี่เลย นอกนั้นอีกประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งตอบว่าเคยมีคนใกล้ชิดขอให้เลิกบุหรี่แต่ตอนนี้ไม่มีแล้ว

ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการดูเว็บไซต์ จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 60 คน ซึ่งจะต้องดูเว็บไซต์ ดังนั้นจึงต้องมีคำถามเกี่ยวกับลักษณะการดูเว็บไซต์ของกลุ่มทดลองด้วย เพื่อให้ทราบลักษณะการดูเว็บไซต์และพฤติกรรมเมื่ออยู่บนหน้าจอคอมพิวเตอร์และเล่นอินเทอร์เน็ต โดยกลุ่มทดลองเกือบทั้งหมด คือ ร้อยละ 85 มักจะดูเว็บไซต์อย่างคร่าว ๆ และนอกนั้นจะดูและอ่าน

อย่างละเอียด และกลุ่มทดลองจำนวนสองในสามมักจะดูเว็บไซต์ทั้งหมดก่อนที่จะเลือกเชื่อมโยงข้อมูล (Link) ไปยังส่วนอื่นหรือเว็บไซต์อื่น ๆ ที่ปรากฏอยู่บนหน้าจอ โดยการเชื่อมโยงนี้ มีกลุ่มทดลองเกือบทั้งหมดจะเลือกเฉพาะ Link ที่น่าสนใจเท่านั้น และสำหรับขนาดตัวอักษร ถ้าเว็บไซต์มีขนาดตัวอักษรที่ไม่เหมาะสม กลุ่มทดลองจะปรับขนาดตัวอักษรให้เหมาะสม

เว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ (<http://www.ash.or.th>) เป็นเครื่องมือในการวัดความรู้ ทักษะ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 60 คน ได้ดูเว็บไซต์แล้ว ต่างมีความคิดเห็นและทักษะเกี่ยวกับเว็บไซต์รวมทั้งข้อเสนอแนะและข้อควรปรับปรุง ดังต่อไปนี้

หลังจากการดูเว็บไซต์ กลุ่มทดลองเกือบร้อยละ 90 มีความรู้สึกที่ตนเองได้รับความรู้เรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับบุหรี่ สถานการณ์บุหรี่ อันตราย และวิธีการเลิกบุหรี่เพิ่มขึ้น โดยอีกกว่าร้อยละ 10 นั้นบอกว่าได้รับทั้งความรู้และความสนุกสนานในการชมเว็บไซต์

กลุ่มทดลองประมาณร้อยละ 63 มีความคิดเห็นต่อรูปแบบของเว็บไซต์ว่า เนื้อหาของเว็บไซต์เหมาะสมดีแล้ว และกลุ่มทดลองอีกจำนวนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 20 และร้อยละ 16.7 ที่มีความคิดเห็นว่าการลดเนื้อหา และควรเพิ่มเนื้อหาในเว็บไซต์ ตามลำดับ โดยเนื้อหาที่ควรลดคือความละเอียดของเนื้อหาและข้อความในเชิงวิชาการ ข้อมูลทางสถิติที่เป็นตัวเลข และเลขทศนิยมต่าง ๆ รวมทั้งควรลดความยาวของเว็บเพจในแต่ละหน้าให้สั้นลง และจัดหน้าให้อ่านง่ายขึ้น ส่วนเนื้อหาที่ควรที่จะเพิ่มเติม คือ เนื้อหาเกี่ยวกับอันตรายของการสูบบุหรี่ที่แยกหรือแจกแจงให้เห็นภาพชัดเจน สารในบุหรี่ที่ทำให้เกิดโรคต่างๆ ความน่ากลัวของรูปภาพและตัวอย่างบุคคลที่ต้องทรมานจากโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ และกลุ่มตัวอย่างเสนอว่าน่าจะเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่จะทำให้เลิกบุหรี่ได้จริงๆ ไม่ใช่ข้อมูลอย่างเดียว และเพิ่มความสนุกสนานหรือสีสันที่สวยงามในเว็บไซต์ด้วย

กลุ่มตัวอย่างจำนวนสามในสี่ เห็นว่าจำนวนหน้าและหัวข้อของเว็บไซต์มีความเหมาะสมแล้ว และมีกลุ่มตัวอย่างจำนวนเล็กน้อยที่เห็นว่าจำนวนหน้าและหัวข้อมากเกินไป และเสนอว่าจำนวนหน้าอย่างน้อยเกินไปต้องเพิ่มเติม ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดหน้าของเว็บไซต์ กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว ส่วนอีกบางส่วนเห็นว่าการจัดหน้ายังแน่นและว่างเกินไป

ความคิดเห็นที่มีต่อกราฟฟิกและรูปภาพในเว็บไซต์ ผู้ตอบส่วนใหญ่ เห็นว่ากราฟฟิกหรือรูปภาพในเว็บไซต์ยังธรรมดา และอีกหนึ่งในสี่เสนอว่าควรปรับปรุงกราฟฟิกและรูปภาพในเว็บไซต์ โดยผู้ตอบบางคนกล่าวว่าเว็บไซต์ยังไม่ค่อยน่าดึงดูดใจ เนื่องจากยังขาดการเคลื่อนไหวของภาพ ตัวอักษร รวมทั้งสีเว็บไซต์ยังไม่น่าดึงดูดใจเท่าที่ควร และกลุ่มตัวอย่างยังเสนอให้เปลี่ยนตารางหรือข้อมูลทางสถิติต่าง ๆ ให้อยู่ในรูปของกราฟ เพื่อให้เห็นความเปลี่ยนแปลงหรือความแตกต่าง ได้ชัดเจนขึ้น

ในเรื่องของความเข้าใจภาษาที่ใช้ในเว็บไซต์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สามารถเข้าใจภาษาที่ใช้ได้เป็นอย่างดี ส่วนอีกประมาณร้อยละ 30 ยังเข้าใจภาษาเนื้อหาและข้อความเพียงบางส่วนเท่านั้น

ภายหลังการดูเว็บไซต์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าผู้ตอบจำนวนร้อยละกว่า 60 ยังไม่ได้คิดว่า จะแนะนำเว็บไซต์นี้แก่ใครหรือไม่ และมีจำนวนประมาณร้อยละ 25 ที่จะแนะนำเว็บไซต์นี้ให้กับบุคคลอื่น และบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างจะไปแนะนำให้เข้ามาดูเว็บไซต์ คือ ผู้สูบบุหรี่ และผู้ที่กำลังหาวิธีการเลิกบุหรี่ และเมื่อดูเว็บไซต์แล้วได้ถามถึงความต้องการของกลุ่มตัวอย่างถึงความตั้งใจในการกลับมาชมเว็บไซต์นี้อีก มีกลุ่มตัวอย่างถึงหนึ่งในสี่ที่ตัดสินใจว่าจะไม่เข้ามาดูเว็บไซต์นี้อีก โดยมีเพียงหนึ่งในห้าที่ตั้งใจว่าจะเข้ามาดูเว็บไซต์ และอีกประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้ตัดสินใจว่าจะเข้ามาชมเว็บไซต์นี้อีกหรือไม่

ในเรื่องความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสื่อที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะมีอิทธิพลและมีประสิทธิภาพในการโน้มน้าวใจให้เลิกสูบบุหรี่ได้ดีที่สุด กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งมีความคิดเห็นว่าถ้าจะมีการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่ความรู้เรื่องพิษภัยของบุหรี่ หรือวิธีการเลิกสูบบุหรี่ สื่อที่จะทำให้เกิดความเข้าใจ ประทับใจ หรือทำให้อยากเลิกสูบบุหรี่มากที่สุด คือ สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หรือสื่อหนังสือพิมพ์ และกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 38 มีความเห็นว่าสื่อบุคคลน่าจะเป็นสื่อที่มีประสิทธิผล

ในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีนั้น ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ในส่วนแรกเป็นการขอคำแนะนำว่าในการเผยแพร่ความรู้ และวิธีการเลิกบุหรี่ครั้งต่อไปผ่านเว็บไซต์ เรื่องที่ควรเสนอเพิ่มเติม คือเรื่อง อันตรายจากสารเสพติดที่ตนเองและคนรอบข้าง

จะได้รับ, สารพิษที่รุนแรงในบุหรี่, ผลเสียของการสูบบุหรี่, ภาพตัวอย่างที่เห็นผลของการสูบบุหรี่ที่ชัดเจน, โรคแทรกซ้อนหรือการเปลี่ยนแปลงภายนอกที่เกิดจากการสูบบุหรี่จัดมาเป็นเวลานาน, บุหรี่กับผิวพรรณ, บุหรี่กับสุขภาพผู้หญิง, ค่านิยมที่ไม่ดีเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ เพื่อเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีในการต่อต้านการสูบบุหรี่, การขายอุปกรณ์หรือเป็นช่องทางในการสั่งซื้ออุปกรณ์ที่ช่วยลดบุหรี่ เช่น หมากฝรั่ง พลาสเตอร์ ซึ่งมีนิโคตินผสม และสามารถช่วยให้ลดความอยากในการสูบบุหรี่ได้, การตอบปัญหาสุขภาพที่เกิดจากบุหรี่โดยแพทย์ และรายชื่อของสถานบำบัด รวมทั้งขั้นตอนการเลิกบุหรี่อย่างละเอียด นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังเสนอให้เว็บไซต์ที่จะทำการณรงค์ครั้งต่อไปให้มีเนื้อหา, สีส่น, เสียง, และการเชื่อมโยง (Link) ที่หลากหลาย หรือภาพการ์ตูน รวมทั้งตัวหนังสือและรูปภาพที่เด่นสะดุดตา รูปและลูกเล่นสนุก ๆ เพื่อเพิ่มสีส่นและความน่าสนใจให้แก่เว็บไซต์อีกด้วย ในส่วนของการปรับปรุงเว็บไซต์ต่อไปในอนาคตนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควรนำเสนอเว็บไซต์ที่น่าสนใจโดยการเพิ่มลูกเล่นหรือสอดแทรกความบันเทิงอื่น ๆ ไว้ด้วย เช่น เกมส์ หรือ Link ต่างหรือปรับปรุงข้อความ ตัวอักษร ภาพ และเสียงที่น่าสนใจ และสวยงาม และควรจะมีการโต้ตอบกลับระหว่างเจ้าของเว็บไซต์หรือองค์กรให้สามารถถามตอบกันได้เมื่อมีคำถาม หรือการมีเว็บบอร์ด (Web Board) เพื่อแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง

ในการตอบคำถามนำวิจัยที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้นั้น คือ เพื่อศึกษาว่าผู้ที่ชมเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ จะมีระดับความรู้ ทัศนคติ เกี่ยวกับสถานการณ์บุหรี่ การสูบบุหรี่ พิษภัยของบุหรี่ และวิธีการเลิกบุหรี่ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ มากกว่าผู้ที่ไม่ได้ดูเว็บไซต์ดังกล่าวหรือไม่ โดยทั้งความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจนั้น ดูโดยเปรียบเทียบคะแนนและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างกลุ่มควบคุมซึ่งไม่ได้ดูเว็บไซต์ และกลุ่มทดลองซึ่งได้ดูเว็บไซต์ ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

ในด้านของความรู้ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้อยู่ระดับ 13.71 คะแนน หรือประมาณ 14 คะแนน จากคะแนนเต็มทั้งหมด 20 คะแนน และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้อยู่ที่ระดับ 9.87 คะแนน หรือประมาณ 10 คะแนน หรือครึ่งหนึ่งจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยอาศัยเกณฑ์คะแนนของกระทรวงศึกษาธิการแล้วพบว่ากลุ่มทดลองมีความรู้ อยู่ในเกณฑ์ดี ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีความรู้ อยู่ในเกณฑ์พอใช้เท่านั้น และจากการทดสอบทางสถิติโดยใช้ค่า Univariate F-Ratio ระหว่างการดูเว็บไซต์และความรู้ เพื่อให้ทราบว่าการดูเว็บไซต์ จะมีความสัมพันธ์ต่อความรู้หรือไม่นั้น พบว่าการดูเว็บไซต์ก็มีความสัมพันธ์กับความรู้ อย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติ ($F = 44.88, p = .00$) ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ผลของการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ได้ตั้งไว้ คือ เว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่มีอิทธิพลกับการเปลี่ยนแปลงความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ บุหรี่พิษภัยอันตรายของบุหรี่ การติดบุหรี่ และวิธีการเลิกบุหรี่

ในเรื่องของทัศนคติ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของทัศนคติในระดับ 53.60 คะแนน จากคะแนนเต็มทั้งหมด 68 คะแนน ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของทัศนคติในระดับ 50.93 คะแนน จากคะแนนเต็มทั้งหมด 68 คะแนน โดยเมื่อพิจารณาจากเกณฑ์คะแนนแล้วพบว่า ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีทัศนคติอยู่ในเกณฑ์ดี และจากการทดสอบทางสถิติโดยใช้ค่า Univariate F-Ratio ระหว่างการดูเว็บไซต์กับทัศนคติแล้วพบว่า การดูเว็บไซต์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 6.27, p = .01$) ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ผลของการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ได้ตั้งไว้ คือ เว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่มีอิทธิพลกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกี่ยวกับสถานการณ์ บุหรี่พิษภัยอันตรายของบุหรี่ การติดบุหรี่ และวิธีการเลิกบุหรี่

ในขณะที่เดียวกันที่การดูเว็บไซต์มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ จากการทดสอบทางสถิติแบบ Univariate F-Ratio ระหว่างการดูเว็บไซต์กับความตั้งใจแล้วพบว่า การดูเว็บไซต์มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 9.26, p = .00$) โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ในระดับ 35.83 คะแนน หรือประมาณ 36 คะแนน จากคะแนนเต็มทั้งหมด 52 คะแนน และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ในระดับ 32.11 คะแนน หรือประมาณ 32 คะแนน จากคะแนนเต็ม 52 คะแนน โดยเมื่อพิจารณาจากเกณฑ์คะแนนแล้วพบว่า ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า ผลของการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ได้ตั้งไว้ คือ เว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่จะมีอิทธิพลกับการเปลี่ยนแปลงความตั้งใจในการเลิกบุหรี่

ส่วนตัวแปรผันร่วม คือ อายุและเพศ ต่างก็ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p. > .05$) ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่าผู้ที่ได้ดูเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่จะเป็นเพศหญิงหรือชาย หรือมีอายุแตกต่างกันอย่างไร ก็ไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติและความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่

แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าการดูเว็บไซต์จะมีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงความรู้ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่แล้ว เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติแล้วพบว่า การดูเว็บไซต์มีความสัมพันธ์กับความรู้ในระดับปานกลาง แต่ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการดูเว็บไซต์กับทัศนคติและความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ยังมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ผู้วิจัยจึงได้ทดสอบความสัมพันธ์เป็นรายคู่ (Bivariate Correlation) ระหว่างความรู้ทัศนคติ และความตั้งใจ พบว่าทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ต่อกันและกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในระดับ .365 ความรู้มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในระดับ .232 และทัศนคติมีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจในระดับ .350

และจากการวิเคราะห์เส้นทางเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ยังแสดงผลในรูปแบบจำลองเส้นทาง (รูปที่ 6) ซึ่งสามารถอาศัย KAP Model ในการอธิบายได้ดังนี้ คือ K คือความรู้ที่ได้จากการดูเว็บไซต์, A คือ ทัศนคติที่ได้รับจากการดูเว็บไซต์ และ P คือ ความตั้งใจ (Intention = I) โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

ความรู้ที่ได้จากการดูเว็บไซต์จะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติที่ดีขึ้นเกี่ยวกับการเลิกสูบบุหรี่หรือค่านิยมในการสูบบุหรี่โดยตรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .000$) และทัศนคติจะส่งผลต่อไปสู่อุณหภูมิความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .001$) และเมื่อตัดอิทธิพลของทัศนคติออกไปแล้ว จะพบว่าความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ยังมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .195$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความรู้จากเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ เป็นตัวแปรมาก่อน (Antecedent Variable) โดยมีทัศนคติต่อการเลิกสูบบุหรี่เป็นตัวแปรแทรกซ้อน (Intervening Variable) ที่ส่งผลถึงความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ยังเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ดังนั้นจากทั้งหมดที่กล่าวมาสามารถสรุปผลได้ว่า เว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ (<http://www.ash.or.th>) มีประสิทธิผลในการเปลี่ยนแปลงความรู้ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ยัง โดยเว็บไซต์จะทำให้มีความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับสถานการณ์ บุหรี่พิษภัยอันตรายของบุหรี่ยัง การติดบุหรี่ยัง และวิธีการเลิกบุหรี่ยังเพิ่มมากขึ้น และทำให้ความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ยังเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยเว็บไซต์ดังกล่าวจะส่งผลต่อความรู้ในระดับปานกลาง และส่งผลต่อทัศนคติและความตั้งใจในระดับต่ำ ในขณะที่หลังจากได้รับความรู้แล้ว ความรู้ที่ได้รับจากเว็บไซต์จะส่งผลโดยตรงต่อ

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และทัศนคติจะส่งผลต่อความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ ในขณะที่ตัวความรู้ที่เพิ่มขึ้นนั้นไม่ได้มีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจในการเลิกบุหรี่แต่อย่างไรเลย

อภิปรายผล

รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบ Posttest-Only Control Group Design ได้ควบคุมตัวแปรทั้งเรื่องเพศและอายุ และผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าตัวแปรทั้งสองตัวดังกล่าวไม่มีอิทธิพลแทรกซ้อนต่อความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ ซึ่งจะทำให้ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น อันเนื่องมาจากสามารถตัดปัจจัยเสี่ยงต่อความเที่ยงตรงภายใน (Internal Validity)

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจ ในการเลิกสูบบุหรี่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสามารถตอบคำถามนำในการวิจัยได้ว่า เว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่สามารถเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจ ในการเลิกสูบบุหรี่ได้จริง

ดังนั้นจึงชี้ให้เห็นว่า การนำเว็บไซต์มาเป็นเครื่องมือในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อการไม่สูบบุหรี่และสร้างทัศนคติ หรือความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่นี้ มีประสิทธิภาพอย่างที่ได้มุ่งหวังไว้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม การที่ระดับของอิทธิพลที่การดูเว็บไซต์มีต่อความรู้ ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่นั้น ยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า การรณรงค์โดยใช้เว็บไซต์ ไม่สัมฤทธิ์ผลกับคนทุก ๆ คน ซึ่งจากข้อเสนอแนะที่ผู้ชมเว็บไซต์ตอบมาบ่งชี้ให้เห็นว่า ถ้ามีการปรับปรุงเว็บไซต์ให้ตรงกับลักษณะหรือความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เว็บไซต์นี้ก็อาจจะสามารถประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้ในอนาคต

ข้อค้นพบดังกล่าวเมื่อพิจารณาโดยใช้ทฤษฎีการสื่อสารบนเครือข่ายเว็ลด์ ไรต์ เว็บ แสดงให้เห็นว่า การรณรงค์โดยใช้เว็บไซต์นั้นมีศักยภาพในการก่อให้เกิดความสำเร็จมากขึ้นในอนาคต เพราะการเผยแพร่ข้อมูลทางเว็ลด์ ไรต์ เว็บ สามารถจัดรูปแบบเนื้อหาให้หลากหลาย และตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะแตกต่างกันมากได้ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ อาทิ โทรทัศน์หรือวิทยุ ที่มีข้อจำกัดในการส่งสารให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการต่างกัน รวมทั้งไม่สามารถปรับเปลี่ยนข้อมูลที่ทันสมัยได้รวดเร็ว และผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าคนที่ใช้

อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เป็นคนที่อายุ 21 - 30 ปี (สมคิด เลิศไพฑูริยประเสริฐ, 2540) ถ้าหากต้องการให้คนรุ่นใหม่เลิกสูบบุหรี่ การใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ตก็น่าจะเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมมากกว่าสื่ออื่นๆ

ส่วนผลการวิเคราะห์ที่แสดงให้เห็นว่าการดูเว็บไซต์มีผลในระดับปานกลางต่อความรู้ แต่มีผลค่อนข้างน้อยต่อทัศนคติและความตั้งใจ มีส่วนสนับสนุนทฤษฎีทางด้านการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจที่อรวรรณ (2537) สรุปไว้ว่า การโน้มน้าวใจเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น ต้องอาศัยการสื่อสารเพื่อให้ความรู้ที่ต้องส่งผลต่อทัศนคติก่อน ซึ่งทัศนคติจะส่งผลต่อไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในภายหลัง ผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า เว็บไซต์นี้ไม่มีผลโดยตรงต่อความความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ แต่จะมีผลทางอ้อมเท่านั้น แม้ว่ากลุ่มทดลองจะได้รับความรู้จากเว็บไซต์โครงการณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ แต่ความรู้เพียงอย่างเดียวก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ของกลุ่มทดลองได้ สิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นในการก่อให้เกิดความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่นั้นจะต้องกระตุ้นให้เกิดทัศนคติต่อการเลิกสูบบุหรี่ให้ได้เสียก่อน จึงสามารถเปลี่ยนแปลงความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ได้ ดังนั้นนับว่าทัศนคติเป็นตัวแปรสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นว่าการณรงค์โดยเว็บไซต์นั้น นอกจากมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้แล้ว ควรมีเนื้อหาที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้วย ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของ Grunig & Hunt (1984) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนในโครงการสาธารณสุขและการส่งเสริมสุขภาพ ผลปรากฏว่า โครงการจะประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการดูแลรักษาสุขภาพของประชาชน ถ้าโครงการมุ่งเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองก่อน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเรื่องการสูบบุหรี่จะเป็นกุญแจสำคัญในการเพิ่มความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ในขั้นต่อไป

ส่วนในเรื่องของจุดโน้มน้าวใจที่กลุ่มตัวอย่างได้เสนอไว้ว่าควรมีจุดโน้มน้าวใจในเรื่องของความน่ากลัวของการสูบบุหรี่นั้น พบว่า การสร้างจุดโน้มน้าวใจในเว็บไซต์ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ว่าควรมีความน่ากลัวอยู่ในระดับมากน้อยเพียงไร แต่อย่างไรก็ตามการใช้จุดจูงใจโดยใช้ความกลัว (Fear Appeals) นั้นก็มีความจำเป็น และควรเป็นส่วนหนึ่งในหน้าหรือหัวข้อของเว็บไซต์ด้วย

ซึ่งเมื่อนำมาประกอบดูกับทฤษฎีของ Joseph T. Klapper (1960) เรื่องอิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่มีผลต่อทัศนคติของประชาชน อันได้แก่ ความโน้มเอียงของผู้รับสาร การ

เลือกของผู้รับสาร และอิทธิพลของบุคคล จะเห็นได้ว่า สื่อทางอินเทอร์เน็ตที่สามารถเข้าถึงปัจเจกบุคคลแต่ละคนได้ตรงตามความมุ่งหมายของการรณรงค์นั้น มีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารได้มาก นอกจากนี้อิทธิพลของสื่อจะเกิดผลต่อการปฏิบัติหรือกระทำตามที่สื่อ่นั้น บุคคลอาจจะต้องมีความเชื่อหรือทัศนคติโน้มเอียงในเรื่องนั้น ๆ มาก่อนด้วย แต่เนื่องจากผลการวิจัยพบว่ามีกลุ่มทดลองจำนวนกว่าร้อยละ 30 ที่ไม่เคยคิดจะเลิกบุหรี่เลย และอีกร้อยละ 10 ที่เคยคิดจะเลิกบุหรี่ แต่ตอนนี้ไม่คิดแล้ว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อบุคคลที่น่าจะสามารถมีอิทธิพลในการสร้างทัศนคตินั้น ในผลสรุปการวิจัยก็พบว่า มีกลุ่มทดลองจำนวนถึงสามในสี่ที่ ณ ขณะนี้ไม่มีคนใกล้ชิดขอให้เลิกบุหรี่เลย ซึ่งทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่มีความคิดหรือทัศนคติโน้มเอียงในการเลิกบุหรี่มาก่อน และทำให้สื่ออินเทอร์เน็ตไม่สามารถส่งผลต่อความตั้งใจได้มากเท่าที่ควร ดังนั้นถ้าเว็บไซต์สามารถจัดรูปแบบให้ตรงกับลักษณะของการเลือกรับข่าวสาร เช่น อินเทอร์เน็ตนั้นมีคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีลักษณะการสื่อสารแบบสองทาง หรือมีปฏิสัมพันธ์กัน (Interactive) ซึ่งจะสามารถเพิ่มช่องทางการเปิดรับสารที่ขยายขอบข่ายให้แก่ผู้รับสารมากขึ้นในการเลือกข้อมูลหรือแสวงหาข้อมูลที่ตนเองต้องการ เสมือนกับการเปิดรับสื่อบุคคลควบคู่กับการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตไปด้วย ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อผู้ดูในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้มากขึ้น และจะทำให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่อไปในอนาคตได้

ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของคมกริช ทักษิณี (2540) ที่ศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย พบว่า หลังจากการใช้อินเทอร์เน็ตแล้ว กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าคุณมีความรู้เพิ่มมากขึ้นและกว้างขวางขึ้น

ในเรื่องเกี่ยวกับลักษณะการสูบบุหรี่นั้น พบว่า บุหรี่ที่มาจากต่างประเทศจะได้รับความนิยมมากกว่าบุหรี่ของไทย ซึ่งอาจเป็นเพราะความทันสมัยในรูปแบบของซองบุหรี่ และตราของบุหรี่ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังเป็นวัยรุ่นซึ่งมีค่านิยมตะวันตก โดยจะเห็นได้ว่าบุหรี่ที่มาจากต่างประเทศจะได้รับความนิยมมากกว่าบุหรี่ของไทย

จำนวนมวนที่กลุ่มตัวอย่างสูบในแต่ละวันเฉลี่ยวันละ 7 มวน ก็พบว่าสอดคล้องกับค่าสถิติที่สำนักงานสถิติแห่งชาติทำการสำรวจปริมาณการสูบบุหรี่โดยเฉลี่ยของคนไทย (สำนักงาน

สถิติแห่งชาติ, 2542) ว่าคนไทยจะสูบบุหรี่วันละ 1-10 มวนต่อวัน โดยในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีค่าฐานนิยม (Mode) ที่ 2 มวน ซึ่งถือว่าสูบบุหรี่น้อยมวนต่อวัน

ในเรื่องพฤติกรรมกาสูบหรี่โดยทั่วไป ปรากฏว่าเหตุผลที่สูบบุหรี่มวนแรกคืออยากทดลองสูบ ซึ่งตรงกับข้อมูลที่เว็บไซต์มูลนิธิโครงการเพื่อการไม่สูบบุหรี่ได้ทำการสำรวจไว้ (<http://www.ash.or.th>) ว่าสาเหตุหลักที่วัยรุ่นเริ่มสูบบุหรี่คือ อยากทดลองสูบว่าเป็นอย่างไร และสาเหตุรองลงมาที่กลุ่มตัวอย่างเริ่มสูบบุหรี่มวนแรก คือ เพื่อนชวน เพื่อความโก้ๆ และเพื่อคลายเครียด ส่วนโอกาสที่กลุ่มตัวอย่างจะสูบบุหรี่คือเมื่อรู้สึกว่ตนเองมีความเครียด รองลงมา คือ จะสูบบุหรี่เมื่อดื่มแอลกอฮอล์และเวลาไปเที่ยวกลางคืน แสดงว่านอกจากความเครียดที่จะทำใหักลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่แล้ว การไปเที่ยวกลางคืนและการดื่มสุรา, เหล้าหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก็เป็นอีกปัจจัยที่สำคัญที่จะกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่ด้วย

จากการวิจัยพบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างเห็นผู้อื่นสูบบุหรี่ส่วนใหญ่รู้สึกเฉย ๆ ไม่ได้คิดว่าอยากจะสูบ ในขณะที่มีกลุ่มตัวอย่างประมาณหนึ่งในห้าตอบว่าหยิบบุหรี่ขึ้นมาสูบบ้าง แสดงว่าบางครั้งการเห็นผู้อื่นสูบบุหรี่หรืออยู่ในสถานที่ที่มีคนสูบบุหรี่ก็เป็นตัวกระตุ้นอย่างหนึ่งที่ทำให้อยากสูบบุหรี่ขึ้นมาเช่นเดียวกัน

หลังจากการดูเว็บไซต์ กลุ่มทดลองเกือบร้อยละ 90 มีความรู้สึกว่ตนเองได้รับความรู้เรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับบุหรี่ สถานการณ์บุหรี่ อันตราย และวิธีการเลิกบุหรี่เพิ่มขึ้น โดยอีกกว่าร้อยละ 10 นั้นบอกว่ได้รับทั้งความรู้และความสนุกสนานในการชมเว็บไซต์ ทั้งนี้เนื่องจากว่าเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่นี้เป็นเว็บไซต์ที่เน้นเนื้อหาทางด้านกาให้ความรู้เป็นหลัก เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ดูเว็บไซต์ซึ่งเป็นผู้ที่สูบบุหรี่ ให้ทราบถึงอันตรายของการสูบบุหรี่พร้อมวิธีการเลิกบุหรี่ จึงชี้ให้เห็นถึงข้อเสียของเว็บไซต์ว่ยังไม่มีความหลากหลายเพียงพอในการเข้าถึงกลุ่มผู้ชม ซึ่งต่างจากเว็บไซต์อื่นๆ ที่สามารถสร้างความหลากหลายให้กลุ่มผู้ชมได้ว่ จะดูเนื้อหาเพียงอย่างเดียว หรือดูพร้อมกับภาพหรือกราฟฟิคที่เคลื่อนไหวได้สวยงาม เช่น ให้ผู้ชมสามารถเลือกได้ว่จะดูเนื้อหาโดยใช้ระบบ Multimedia ประเภท Shockwave หรือไม่ ซึ่งลูกเล่นดังกล่าวจะเพิ่มสีสันและความตื่นตาตื่นใจประกอบในการอ่านเนื้อหาของเว็บไซต์นั้นๆ

ในเรื่องของความเข้าใจภาษาที่ใช้ในเว็บไซต์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สามารถเข้าใจภาษาที่ใช้ได้เป็นอย่างดี ส่วนอีกประมาณร้อยละ 30 ยังเข้าใจภาษาเนื้อหาและข้อความเพียงบางส่วนเท่านั้น ซึ่งอาจเป็นเพราะยังมีข้อมูลที่เป็นตัวเลข หรือเป็นสถิติในรูปของตาราง และเนื้อหาเชิงวิชาการ ดังนั้นผู้ผลิตเว็บไซต์ (Webmaster) ควรให้ความสำคัญกับการสร้างเนื้อหาสารให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่นที่ชอบเล่นอินเทอร์เน็ต โดยอาจจะให้คำพูดที่น่าดึงดูดใจ มีคำขวัญหรือสโลแกนในการชักจูงใจและให้เกิดการจดจำ จุดเด่นหรือความน่าสนใจของเว็บไซต์นี้อยู่ที่ภาษาและข้อความที่ให้ข้อมูลที่ละเอียดและเป็นเชิงวิชาการ ดังนั้นในทำนองเดียวกันควรเอาลูกเล่นของการออกแบบเว็บไซต์มาประยุกต์และเปิดโอกาสให้ผู้ชมดูว่าจะดูเนื้อหาเพียงอย่างเดียวหรือจะเอาเทคนิค Flash ของ Macromedia มานำเสนอตัวเลขให้น่าสนใจและไม่น่าเบื่อ

ภายหลังการดูเว็บไซต์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าผู้ตอบจำนวนประมาณหนึ่งในสี่ จะแนะนำเว็บไซต์นี้ให้กับบุคคลอื่น และบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างจะไปแนะนำให้เข้ามาดูเว็บไซต์ คือ ผู้สูบบุหรี่ และผู้ที่กำลังหาวิธีการเลิกบุหรี่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านอกจากกลุ่มตัวอย่างเห็นความสำคัญและมีความตั้งใจในการเลิกบุหรี่แล้ว ยังจะชักชวนให้เพื่อนที่สูบบุหรี่ให้เลิกบุหรี่ โดยแนะนำเว็บไซต์นี้ให้กับบุคคลที่สูบบุหรี่ที่ตนเองรู้จักอีกด้วย จึงทำให้สื่อบุคคลที่ได้ดูเว็บไซต์และได้รับการเผยแพร่เรื่องการเลิกสูบบุหรี่เป็นตัวกลางหรือปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ด้วย ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เป็นลักษณะของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตโดยทั่วไปที่เมื่อพบเว็บไซต์ที่น่าสนใจแล้ว จะแนะนำและส่งต่อไปสูบุคคลที่รู้จัก ซึ่งปัจจัยนี้จะเป็นปัจจัยเอื้อหรือสนับสนุนให้ผู้ชมหันมาสนใจกับการเลิกสูบบุหรี่มากขึ้น

แต่อย่างไรก็ตามสำหรับผู้ที่จะกลับมาเยี่ยมชมเว็บไซต์อีกครั้ง อาจจะเป็นบุคคลที่กำลังตัดสินใจเลิกบุหรี่ หรือเห็นว่าข้อมูลที่ได้จากเว็บไซต์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อไปได้ในอนาคตทั้งต่อตนเองและต่อบุคคลใกล้ชิดที่กำลังคิดเลิกสูบบุหรี่ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าสื่อทางอินเทอร์เน็ตสามารถทวนกลับมาดูซ้ำใหม่ได้อีก ซึ่งต่างจากสื่อโทรทัศน์หรือวิทยุที่ไม่สามารถนำกลับมาดูซ้ำได้ตามต้องการ

ข้อเสนอแนะ

หลังจากที่ได้ทำการศึกษาข้อมูลและทำการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพผลเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่แล้วพบได้ว่า สื่อประเภทอินเทอร์เน็ตหรือเว็บไซต์นี้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ได้ในระดับหนึ่ง ผู้วิจัยขอเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับผู้จัดทำเว็บไซต์ เพื่อการปรับปรุงเว็บไซต์โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การสร้างจุดจูงใจเรื่องความกลัวและอารมณ์ (Fear and Emotional Appeals) ซึ่งจากงานทางด้านการศึกษาเน้นนำใจเพื่อการเลิกเสพยาเสพติด และจากผลการวิจัยที่กลุ่มตัวอย่างเสนอแนวความคิดที่ว่า ถ้าเพิ่มจุดจูงใจเกี่ยวกับความกลัวหรือการกระตุ้นอารมณ์ก็จะส่งผลต่อจิตใจในแง่ของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้หันมาเลิกสูบบุหรี่ได้ ซึ่งหลังจากใช้จุดจูงใจทางด้านความกลัวแล้วก็เสนอทางออกหรือวิธีการเลิกบุหรี่ต่อไปได้

2. ควรเพิ่มเติมในส่วนของการสื่อสารแบบสองทาง และปฏิสัมพันธ์แบบสองทางในเว็บไซต์ เช่น การมีการตอบคำถาม หรือคำถามที่มีผู้ชมเว็บไซต์ถามบ่อย ๆ (FAQ) เกี่ยวกับการสูบบุหรี่หรือการเลิกบุหรี่ โดยผ่านทางกระดานข่าวสาร หรือ Web Board เพื่อให้เว็บไซต์เป็นแหล่งข้อมูลหรือแหล่งข่าวสารเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างมูลนิธิโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่และผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ หรือระหว่างผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ด้วยกันเอง ซึ่งจะเป็นกลุ่มประชากรที่หลากหลายและเปิดกว้าง ไม่ได้จำกัดเฉพาะผู้ที่สูบบุหรี่เท่านั้น ในขณะที่เดียวกันผู้ทำเว็บไซต์ก็สามารถทราบความคิด ความรู้สึก หรือสถานการณ์การสูบบุหรี่ของผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ ซึ่งถือว่าเป็นผู้รับสารทางตรงของเว็บไซต์ได้ด้วย

3. การทำเว็บไซต์ในครั้งต่อไป ควรต้องดึงดูดใจ โดยการใส่ภาพกราฟฟิก ภาพเคลื่อนไหว สร้างตัวเลือกในการดูข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยการใส่ระบบ Flash หรือ Multimedia ในการเรียกข้อมูลมาอ่าน นอกจากนี้ควรจัดรูปแบบให้อ่านง่ายและน่าสนใจ น่าติดตาม เพื่อนอกจากเว็บไซต์จะส่งผลต่อความรู้แล้วยังสามารถส่งผลต่อทัศนคติ โดยการดึงดูดใจให้น่าสนใจ และชักจูงใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

4. ในการประชาสัมพันธ์เพื่อการเลิกสูบบุหรี่นั้น ควรมีการส่งเสริมให้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยด้วย เนื่องจากสื่ออินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และความตั้งใจในระดับหนึ่ง และเมื่อใช้ร่วมกับสื่ออื่นๆ ก็จะได้เกิดประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น โดยอาจจะมีการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์กับที่อื่น หรือกับเว็บไซต์อื่นๆ เช่น แลก Link หรือการเชื่อมโยงระหว่างเว็บไซต์ เพื่อสร้างเครือข่ายที่กว้างขึ้น และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้การศึกษาวิจัยทางการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตและประสิทธิผลของสื่อประเภทนี้ในด้านต่าง ๆ ยังมีประเด็นหรือแง่มุมที่น่าสนใจที่จะทำการศึกษา โดยผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะที่น่าสนใจเพื่อการทำวิจัยในอนาคตต่อไป ดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายขึ้น หรือเพิ่มเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งอายุและจำนวนปีที่สูบบุหรี่ โดยอาจจะพิจารณาควบคู่กับอาชีพ ระดับการศึกษา เพื่อหาความแตกต่าง หรือความสัมพันธ์ระหว่างการสูบบุหรี่ ความรู้ ทักษะ ความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีเที่ยงตรงภายนอก (External Validity) และสามารถสะท้อนภาพที่เป็นจริงได้มากขึ้น

2. ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจจะมีการสำรวจและรวบรวมข้อมูล เพื่อสร้างแบบจำลองในการวิเคราะห์ KAP Model ให้ครบถ้วน เช่น เพิ่มปัจจัยอื่นที่สามารถอธิบายความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ได้ เช่น ความเครียดในการทำงาน, อิทธิพลของเพื่อน, อิทธิพลกลุ่มหรือผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า หรือการสร้างอัตลักษณ์ของตนเองในการเลิกบุหรี่ เพื่อให้งานวิจัยเพื่อการเลิกบุหรี่นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในโครงการรณรงค์ต่างๆ

3. ส่วนใหญ่งานทางการใช้จุดจูงใจโดยใช้ความกลัวนี้มักจะทำการศึกษาอยู่ในวงจำกัดเพียงแค่สื่อโฆษณา ทางโทรทัศน์ วิทยุ หรือสิ่งพิมพ์เท่านั้น ยังไม่ได้ทำการศึกษากการใช้จุดจูงใจโดยใช้ความกลัวในสื่ออื่นๆ โดยเฉพาะสื่ออินเทอร์เน็ตและเว็ลด์ ไซด์ เว็บ ดังนั้นการศึกษถึงความเหมาะสมและระดับของความน่ากลัวของเนื้อหาและข้อความจึงเป็นหัวข้อหนึ่งที่น่าจะทำการศึกษาต่อไปในอนาคต

4. ควรเพิ่มการเปรียบเทียบการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ประเภทเว็ลด์ ไซด์ เว็บ กับสื่ออื่นๆ เพื่อหาว่าสื่อใดจะทรงอิทธิพลที่สุดต่อการเลิกบุหรี่ และควรจะใช้ในลักษณะใด เพื่อให้สามารถเลือกใช้สื่อในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ได้ถูกต้องและถึงกลุ่มเป้าหมาย หรือมีการเปรียบเทียบเว็บไซต์โครงการรณรงค์ด้านการเลิกสูบบุหรี่หลายๆ เว็บไซต์ หรือที่มาจากหลากหลายประเภทองค์กร เพื่อสามารถดูรูปแบบที่กลุ่มเป้าหมายพึงพอใจ และเกิดแรงจูงใจสูงในการเลิกบุหรี่

5. การทดลองแบบเก็บข้อมูลเป็นช่วงๆ หลายๆ ครั้ง (Time series) เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นลำดับขั้นของกลุ่มตัวอย่าง เป็นการทดลองในรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นการวิจัยที่เป็นการทดลองเต็มรูปแบบ สามารถศึกษาและเก็บข้อมูลได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน และยังสามารถศึกษาหรือขจัดตัวแปรแทรกซ้อนที่จะเข้ามาบรบกวนความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างได้ด้วย

6. ในการทดลองครั้งต่อไป เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงภายในมากที่สุด ควรให้ผู้ชมชมอินเทอร์เน็ตโดยตรง เพื่อให้เหมือนของจริงมากที่สุด หรือเป็นการดูในห้องแล็บตามพฤติกรรมการเล่นอินเทอร์เน็ตจริง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขจัดตัวแปรแทรกซ้อนที่จะเข้ามาบรบกวนการทำความเข้าใจหรือการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง

7. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยอาศัยวิธีการทางด้านการวิจัยเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ดังนั้นในครั้งต่อไป ถ้ามีประเด็นหรือหัวข้อที่น่าสนใจเกี่ยวกับการวัดประสิทธิผลสื่ออินเทอร์เน็ตในการเปลี่ยนแปลงระดับความรู้ ทศนคติ หรือความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ ก็อาจจะดำเนินการวิจัยโดยอาศัยวิธีการเชิงคุณภาพพร้อมด้วย เพื่อเป็นการยืนยันผลการวิจัย หรือเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เจาะลึกมากขึ้น และสร้างความเชื่อมั่นในการวางแผนการประชาสัมพันธ์ในการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ต่อไปในอนาคต

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรรถนิการ์ อัสวเดชา. และ ธนวดี บุญลือ (บรรณาธิการ), หลักการประชาสัมพันธ์ขั้นสูง. การโน้มน้าวใจและการประชาสัมพันธ์, 10 - 17. กรุงเทพฯ: ที. พี. พรินต์ติ้ง., 2542.

คมกริช ทักษิणा. พฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิชาสารสนเทศศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

คมสัน รัตนะสิมากุล. รูปแบบของสื่อกับความน่าเชื่อถือที่มีต่อแหล่งสาร : เปรียบเทียบสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อคอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. ทัศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรม: การวัด การพยากรณ์ และการเปลี่ยนแปลง. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ: กรุงเทพฯ, 2539.

จิรพร สร้อยสุวรรณ. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชายในสถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา สุขศึกษา วิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

เด่นสุรางค์ ภิรมย์สวัสดิ์. อัตนโนทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสูบบุหรี่หลังการได้รับคำปรึกษาทางโทรศัพท์: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ใช้บริการสายนี้ปลอดบุหรี่ของมูลนิธิหมดชวาบ้าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.

ถวิล ธาราโกชน์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2524.

นิรชรา ธนเมธี. วิเคราะห์การออกแบบเว็บเพจในเว็ลด์ ไรต์ เว็บ ที่แบ่งตามประเภทขององค์กร
ภค.วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

บุญสม น้ำเจริญ. ความรู้ทางประชากรและการตั้งใจปฏิบัติพฤติกรรมของประชากรของผู้เรียนที่มี
ประสบการณ์เรียนประชากรศาสตร์ในรูปแบบที่แตกต่างกัน. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.

บุญเลิศ ศุภดิolk. สิทธิการสื่อสารในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

ประกิต วาทีสาธกกิจ. สารคดีราช 48 (มิถุนายน 2539): 119 -152.

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล. ธนวดี บุญลือ (บรรณาธิการ), หลักการประชาสัมพันธ์ขั้นสูง.การ
ประยุกต์ใช้แบบจำลองการโน้มน้าวใจในงานวิจัยด้านการประชาสัมพันธ์, 151-160.
กรุงเทพฯ: ที. พี. พรินติ้ง., 2542.

พจนารอด วัชระพิมลมาศ. การศึกษาคำรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมของผู้สูบบุหรี่ ต่อข้อบัญญัติ
กรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะผู้สูบบุหรี่เพศชาย ณ ศูนย์การค้าในเขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต วารสารศาสตร์ ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.

พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร : การศึกษาคำคิดเห็น
ของเกษตรกรในเขตรังสิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์
พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2526.

พรเพ็ญ พัตยยากุล. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารขององค์กรพัฒนาเอกชนไทยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

เพ็ญจันทร์ สุทธิพิเชษฐกุล. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมในการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่: ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.

ไพโรจน์ ไวรานิชกิจ. เปิดโลกการสื่อสารไร้สาย. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2539

มณฑิรา อินคชสาร. การอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์: ศึกษาเปรียบเทียบปริมาณข้อมูลที่ได้อ่านความจำ และความพึงพอใจของผู้อ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

มาลา รักษาพรหมณ์. ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทำนายการตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

รวีช ภูมรินทร์. บิสซิเนส, อินเทอร์เน็ตแมกกาซีน (กรกฎาคม 2540): 34.

รุ่งทิพย์ สุทรโรทก. ปัจจัยสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

เรวดี คงสุภาพกุล. การใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเนทของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

วรรณช วุฒิอุตตม. ปัจจัยกำหนดความตั้งใจของกลุ่มเสี่ยงต่อโรคเอดส์ในการปฏิบัติตามนโยบายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม: ศึกษาหญิงบริการในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สังคมวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.

วิทยา เรื่องพรวิสุทธิ. เรียนอินเทอร์เน็ตผ่าน World Wide Web อย่างง่าย. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2539.

วิวิธ วุฒิวิวรรธน์ และ วราภรณ์ พันธุ์พงศ์. บริษัทสำรวจองค์ส่งเสริมสุขภาพในสังคมไทย, 13-19. นนทบุรี: โครงการสำนักพิมพ์ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2541.

ศุจิกา ดวงมณี. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่าน World Wide Web ของสื่อมวลชนไทย. นิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

สมชาย นำประเสริฐชัย. เปิดโลกอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2537.

สมคิด เลิศพิริยะเสริฐ. การศึกษาความคิดเห็นเรื่องปัจจัยด้านโครงสร้างสังคมและทัศนคติของคนไทยที่สัมพันธ์กับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

สุชาดา เมธีคุณภรณ์. การศึกษาการรับข่าวสารการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ของเยาวชน: ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกชมรมเยาวชนปลอดสะอาด มูลนิธิหมอชาวบ้าน. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. รายงานการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากร พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2542.

สุวิไล เรียงวัฒนสุข. การเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่หนึ่งคณะวิศวกรรมศาสตร์ และแผนกอิสระ
สื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อกิจกรรมนิสิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

องอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์. พฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บของนักศึกษาในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

อรรวรรณ ปิลาพันธ์โอวาท. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

อรรวรรณ ปิลาพันธ์โอวาท และคณะ. รายงานวิจัย เทคโนโลยีสารสนเทศและบทบาทในการพัฒนาสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ภาษาอังกฤษ

Babbie, Earl R. The Practice of the Social Research. California: A Division of Wadsworth, Inc., 1992.

Bettinghaus, Erwin P. Persuasive Communication. New York: Holt Rinehart and Winston, 1968.

Bloom, Benjamin S., Hastings J. Thomas and Madaus, George F. Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning. New York: McGraw-Hill, 1971.

Cronbach, L. J. Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests. *Psychometrika*, 1951,16, 297-334.

Flay, B. R. "Mass Media and Smoking Cessation" Paper presented to International Communication Association, Chicago, Illinois, May, 1986.

Fishbein, Martin, Ajzen, Icek. Belief, Attitude, Intention and Behavior : An Introduction to Theory and Research. Reading, Mass : Addison-Wesley, 1975.

Garrison Mark and Anna Bllly. Human Relations : Productive Approaches for the Workplace. Boston : Allyn and Bacon,1997.

Grunig, J And Hunt, T. Managing Public Relations. New York : Holt, Rinehart & Winston, 1984.

Hair et al., Multivariate data Analysis. New Jersey: Prentice Hall, 1995.

Hamilton, P.K. Application of a Generalized Persuasion Model to Public Relations Research. In C.H. Botan & V. Hazleton, Jr. (Eds.), Public Relations Theory (pp. 323-334). Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum Associates, 1989.

Hoffman, D.L., T.P. Novak and P. Chatterjce. Commercial Scenarios for the Web : Opportunities and Challenges. Journal of Computer - Mediated Communication, (World Wide Web). Available <http://www.jmc.huji.ac.il.hoffman.html>.1996.

Kerr, Elaine B., Starr Roxanne Hiltz. Computer-Mediated Communication Systems: Status and Evaluation. New York : Academic Press, 1982.

Klapper, Joseph T. The Effects mass communication. New York : Free Press, 196 .

Mason Emanuel J., Bramble William J. Understanding and Conducting Research: Application in Education and the Behavioral Sciences. Singapore: McGRAW-Hill, 1989.

Norusis, Marija. SPSS for window: Advanced Statistics Release 6.0 Chicago : SPSS Inc, 1993.

Rogers Everett M. Diffusion of Innovations. New York : The Free Press, 1983.

Tabachnick, G., Fidell, S. Using Multivariate Statistics. New York: Harper & Row, 1983.

Thurstone L. L., Chave E. J. The measurement of Attitude : A Psychophysical Method and Some Experiments With a Scale for Measuring Attitude Toward the Church. Chicago : the University of Chicago Press, 1929.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 1 การทดสอบข้อคำถามของมาตราวัดความรู้เรื่องการสูบบุหรี่

ข้อคำถาม	จำนวน	ร้อยละ
1.สารในบุหรี่ที่ทำให้ผู้สูบบุหรี่มีอาการติดบุหรี่คือข้อใด 1) ทาร์ 2) นิโคติน 3) คาร์บอนมอนนอกไซด์ 4) ถูกทุกข้อ	10 92 1 17	8.3 76.7 0.8 14.2
2.มาตรา 301 ที่ประเทศไทยประกาศใช้ คือมาตราเกี่ยวกับอะไร 1) การลดสารอันตรายในบุหรี่ 2) การควบคุมการโฆษณาบุหรี่ 3) การนำเข้าบุหรี่ต่างประเทศ 4) การควบคุมการสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ	11 30 47 32	9.2 25.0 39.2 26.7
3. ภาคใดของประเทศไทยที่มีผู้สูบบุหรี่มากที่สุด 1) ภาคกลาง 2) ภาคเหนือ 3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4) ภาคใต้	53 35 25 7	44.2 29.2 20.8 5.8
4.ในปัจจุบันผู้สูบบุหรี่ตายด้วยโรคใดมากที่สุด 1) มะเร็งปอด 2) ถุงลมโป่งพอง 3) ความดันโลหิตสูง 4) มะเร็งหลอดลม	54 62 0 4	45.0 51.7 0 3.3

*หมายเหตุ ข้อที่เป็นตัวพิมพ์หนาคือข้อคำตอบที่ถูกต้อง

ภาคผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
5. ข้อใดที่เป็นตัวสำคัญที่ทำลายสุขภาพของผู้สูบบุหรี่มากที่สุด		
1) ความแรงของบุหรี่	11	9.2
2) วิธีการสูบบุหรี่	14	11.7
3) ปริมาณการสูบ	95	79.2
4) ขนาดและความยาวของตัวบุหรี่	0	0
6. ภาชนะบุหรี่ที่เก็บอยู่ในปัจจุบันนั้น เป็นจำนวน...		
1) 50 %	29	24.2
2) 65%	23	19.2
3) 70%	57	47.5
4) 75%	11	9.2
7. พ.ร.บ. คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ ห้ามสูบบุหรี่โดยเด็ดขาดในที่ใด		
1) พิพิธภัณฑ์	7	5.8
2) สถานศึกษา	23	19.2
3) รถโดยสารประจำทาง	85	70.8
4) ห้างสรรพสินค้า	5	4.2
8. พ.ร.บ. คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ ห้ามมิให้ผู้ใดสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับ เป็นจำนวนเงินเท่าไร		
1) ไม่เกิน 1,000 บาท	31	25.8
2) ไม่เกิน 2,000 บาท	78	65.0
3) ไม่เกิน 3,000 บาท	10	8.3
4) ไม่เกิน 4,000 บาท	1	0.8

*หมายเหตุ ข้อที่เป็นตัวพิมพ์หนา คือ ข้อคำตอบที่ถูก

ภาคผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
9. ควันบุหรี่ประเภทใดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ		
1) ควันบุหรี่ปที่ผู้สูบสูดเข้าไปเท่านั้น	9	7.5
2) ควันบุหรี่ปที่ผู้สูบพ่นออกมาเท่านั้น	17	14.2
3) ควันบุหรี่ปทุกชนิดที่เกิดจากการเผาไหม้ของบุหรี่ป	77	64.2
4) ควันบุหรี่ปที่อัดเข้าปอดเท่านั้น	17	14.2
10. สาเหตุที่วัยรุ่นติดยาเสพติดเนื่องจากเหตุผลใดมากที่สุด		
1) ความเครียด	8	6.7
2) เพื่อนชวน	28	23.3
3) อยากรลอง	60	50.0
4) ความใ้เก้	24	20.0
11. การเลิกสูบบุหรี่ป ควรปฏิบัติอย่างไรดีที่สุด		
1) รับประทานสมุนไพร เพื่อขับพิษบุหรี่ปในร่างกาย	5	4.2
2) ออกกำลังกายและดื่มน้ำให้มากขึ้น	79	65.8
3) เคี้ยวหมากฝรั่งหรืออมลูกอมแทน	27	22.5
4) ปรึกษาแพทย์เพื่อขอยารับประทาน	9	7.5
12. การเลิกบุหรี่ปจะก่อให้เกิดผลดีต่อร่างกาย...		
1) ทำให้หัวใจเต้นเร็ว	8	6.7
2) ทำให้หลอดเลือดทำงานดีขึ้น	48	40.0
3) ทำให้ร่างกายเผาผลาญอาหารได้ดีขึ้น	11	9.2
4) ทำให้สมองและระบบประสาททำงานเร็วขึ้น	53	44.2

*หมายเหตุ ข้อที่เป็นตัวพิมพ์หนา คือ ข้อคำตอบที่ถูก

ภาคผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
13. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการติดบุหรี่		
1) การสูบบุหรี่โดยใช้ก้นกรอง สามารถลดอัตราการติดบุหรี่ได้	12	10.0
2) การเริ่มสูบบุหรี่ในระยะแรกไม่ทำให้เกิดการติดบุหรี่	11	9.2
3) การติดบุหรี่เกิดขึ้นเนื่องจากปริมาณนิโคตินและทาร์ที่มีจำนวนมากในร่างกาย	34	28.3
4) เมื่อติดบุหรี่แล้วสามารถเลิกบุหรี่ได้	63	52.5
14. ผู้สูบบุหรี่จัดจะสังเกตได้จากข้อใด		
1) มีอาการไอ	9	7.5
2) เล็บมีสีดำคล้ำ	7	5.8
3) ริมฝีปากคล้ำ	98	81.7
4) เสียงแหบแห้ง	6	5.0
15. ถ้าผู้หญิงตั้งครรภ์สูบบุหรี่ จะมีผลต่อทารกในครรภ์อย่างไร		
1) ทารกในครรภ์พิการ	46	38.3
2) เป็นโรคหัวใจตั้งแต่กำเนิด	16	13.3
3) เป็นวัณโรคตั้งแต่กำเนิด	5	4.2
4) ทารกในครรภ์เจริญเติบโตช้ากว่าปกติ	53	44.2
16. ข้อใดเป็นโรคที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่		
1) โรคหัวใจและหลอดเลือด มะเร็งปอด ถุงลมโป่งพอง	112	93.3
2) โรคหัวใจและหลอดเลือด มะเร็งกระเพาะอาหาร	1	0.8
3) มะเร็งปอด มะเร็งช่องปาก ความดัน	6	5.0
4) โรคหัวใจและหลอดเลือด มะเร็งช่องปาก เบาหวาน	1	0.8

*หมายเหตุ ข้อที่เป็นตัวพิมพ์หนาคือข้อคำตอบที่ถูกต้อง

ภาคผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
17. การติดบุหรี่ของคนในชาติเพิ่มสูงขึ้นจะก่อให้เกิดปัญหาใดบ้าง 1) ทางด้านสุขภาพของตนเองและผู้อื่น และทำให้สภาพแวดล้อมเสียหาย 2) ทางด้านสุขภาพของผู้สูบเอง และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ 3) ทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมของผู้สูบ 4) ทางด้านสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมทั้งของผู้สูบและของผู้อื่น	28 5 9 78	23.3 4.2 7.5 65.0
18. เบอร์โทรศัพท์เพื่อขอคำแนะนำในการเลิกสูบบุหรี่ คือเบอร์อะไร 1) 1666 2) 1650 3) 1600 4) 1660	26 20 53 21	21.7 16.7 44.2 17.5
19. ถ้าต้องการเลิกบุหรี่ต้องเริ่มต้นอย่างไร 1) หาค่าปรึกษา 2) มีความตั้งใจจริงที่จะเลิก 3) ออกกำลังกายวันละ 15 นาที 4) ไม่อยู่ในสถานที่ที่มีคนสูบบุหรี่	14 99 1 6	11.7 82.5 0.8 5.0
20 ข้อใดไม่เป็นอาการหลังเลิกบุหรี่ได้แล้ว 1) ปอดจะขับเสมหะออกมา 2) ความรู้สึกรับรู้อรสและกลิ่นจะดีขึ้น 3) อาการไอจะน้อยลง 4) น้ำหนักตัวจะลดลงเข้าสู่ระดับปกติ	38 15 15 52	31.7 12.5 12.5 43.3

*หมายเหตุ ข้อที่เป็นตัวพิมพ์หนา คือ ข้อคำตอบที่ถูก

ภาคผนวก 2 ผลการทดสอบมาตรฐานวัดทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สหสัมพันธ์กับมาตรฐานที่ปรับแก้แล้ว	สหสัมพันธ์เชิงกำหนดกับข้อคำถามอื่นๆ	ค่าอัลฟาหากตัดข้อคำถามทิ้ง
1.การสูบบุหรี่เป็นค่านิยมที่ไม่ดีอย่างหนึ่ง	3.2833	.5678	.3515	.2787	.8083
2.การสูบบุหรี่ทำให้ทันสมัย	3.0333	.6973	.4832	.3621	.8003
3.การสูบบุหรี่ทำให้เรียนหรือทำงานได้ดีขึ้น	3.1583	.7100	.6238	.4922	.7910
4.การสูบบุหรี่เป็นการลดความเครียด	2.4417	.7756	.4088	.2535	.8051
5.ที่สาธารณะควรเป็นที่สูบบุหรี่ได้อย่างเสรี	3.2917	.7147	.3956	.3084	.8058
6. ควรจำกัดที่สูบบุหรี่	3.2667	.7303	.2583	.2378	.8145
7.การสูบบุหรี่จะมีผลต่อทารกในครรภ์เพียงเล็กน้อย	3.5083	.7100	.3736	.2542	.8071
8. ชีวิตจะสั้นเพราะควันบุหรี่	3.2417	.6610	.3272	.2932	.8097
9.เทห์อย่างมีท่าไม่พึงพาบหรี่	3.2417	.5650	.3497	.2973	.8084
10.จำนวนของผู้สูบบุหรี่ไม่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชาติ	3.0000	.7334	.4728	.3240	.8008
11.ควรร่วมมือกันชักชวนให้เลิกบุหรี่	3.1667	.6395	.4149	.3647	.8047
12.ค่าปรับฐานสูบบุหรี่ในที่สาธารณะนั้น เป็นอัตราที่เหมาะสมอยู่แล้ว	2.3583	.7970	.2755	.2599	.8145
13.บุหรี่ทำให้เข้าสังคมได้ เพื่อนๆ ยอมรับ	3.1250	.6682	.4487	.4318	.8026
14.บุหรี่เป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขโดยทันที	2.9833	.6215	.5169	.3466	.7991

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สหสัมพันธ์กับมาตรวัดที่ปรับแก้แล้ว	สหสัมพันธ์เชิงกำหนดกับข้อคำถามอื่นๆ	ค่าอัลฟาหากตัดข้อคำถามทิ้ง
15. ควันบุหรีจะมีอันตรรายเฉพาะผู้ที่สุดดมเข้าไปมากเท่านั้น	3.0000	.9167	.4389	.3213	.8039
16. การติตนุหรีของคนในครอบครัวก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมามากมาย	2.8417	.6610	.3852	.3647	.8064
17. คนรุ่นใหม่ไม่ควรสูบบุหรี	3.3250	.5525	.4745	.3824	.8023

ค่า Cronbach's Alpha = .8144

ค่าสหสัมพันธ์ของมาตรวัดทัศนคติ มีค่าเท่ากับ .81 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .80 ที่ใช้ในการประเมินความน่าเชื่อถือของมาตรวัด ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่ามาตรวัดดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือผ่านเกณฑ์ นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์รายข้อคำถามปรากฏว่า มีเพียง 2 ข้อเท่านั้น คือ ข้อที่ 6 และ 12 ที่ถ้าหากตัดข้อคำถามดังกล่าวค่าอัลฟา จะเพิ่มเป็น .8145 แต่ก็เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมน้อยมาก ผู้วิจัยจึงไม่ตัดข้อคำถามดังกล่าว และจากการประเมินค่าสหสัมพันธ์กับมาตรวัดที่ปรับแก้แล้ว (Corrected Item-Total Correlation) ซึ่งเป็นการประเมินว่าข้อคำถามแต่ละข้อ มีความสัมพันธ์กับมาตรวัดโดยรวมหรือไม่ (Norusis, 1993 p.146) พบว่าค่าสหสัมพันธ์ ดังกล่าวมีค่าในช่วง .26 - .62 ซึ่งค่าดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ แสดงว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความสัมพันธ์กับมาตรวัดโดยรวมจริง นอกจากนี้ การวิเคราะห์โดยค่าสหสัมพันธ์เชิงกำหนด (Squared Multiple Correlation) ของข้อคำถามแต่ละข้อกับข้อคำถามอื่นที่เหลือ ซึ่งเป็นการทดสอบว่า ข้อคำถามข้อหนึ่งๆ จะมีความสัมพันธ์กับข้อคำถามที่เหลือของมาตรวัดหรือไม่ (Norusis, 1993 p.146) พบว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความสัมพันธ์กับข้ออื่น ๆ ของมาตรวัด โดยค่าสหสัมพันธ์เชิงกำหนด มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง .23 - .49 ผลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าข้อคำถามแต่ละข้อของมาตรวัดนี้ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Intercorrelations) จึงสรุปว่า มาตรวัดนี้มีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับสูง

ภาคผนวก 3 การทดสอบความน่าเชื่อถือของมาตรวัดความตั้งใจเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สหสัมพันธ์กับมาตรวัดที่ปรับแก้แล้ว	สหสัมพันธ์เชิงกำหนดกับข้อคำถามอื่นๆ	ค่าอัลฟาหากตัดข้อคำถามทิ้ง
1. โทศัพท์เข้าไปที่ควิทไลน์(Quit line) เพื่อขอคำปรึกษาเพื่อการเลิกบุหรี่	2.2750	.9071	.6165	.5242	.8513
2. บอกคนใกล้ชิดว่าคุณกำลังคิดจะเลิกบุหรี่	2.6833	.9956	.6824	.6704	.8466
3. เข้าร่วมการอบรมเพื่อการเลิกบุหรี่	2.0333	.8690	.5871	.6654	.8533
4. หาข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องพิษภัยอันตราย และวิธีการเลิกบุหรี่	2.5917	.9121	.5797	.4843	.8536
5. ยังคงสูบบุหรี่ในปริมาณเท่าเดิม	2.7417	.8451	.4524	.4777	.8611
6. สูบบุหรี่ทันทีที่อยากสูบ	2.7167	.8810	.3623	.4932	.8666
7. เข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่	2.0583	.8127	.5614	.6330	.8549
8. ชักชวนให้คนรู้จักที่สูบบุหรี่ เลิกสูบบุหรี่	2.6583	.8550	.4987	.4036	.8585
9. ค่อยๆลดจำนวนบุหรี่ที่สูบในแต่ละวัน	3.0667	.7187	.4672	.3348	.8601
10. เอาจุปกรณ์ในการสูบบุหรี่ เช่น ไฟแช็ค หรือกล่องใส่บุหรี่ ไปทิ้ง	2.3583	.9056	.5897	.5323	.8530
11. ปฏิเสธที่จะรับบุหรี่ที่เพื่อนหรือคนอื่นยื่นให้	2.7333	.7417	.6108	.5543	.8528
12. ทดลองไม่สูบบุหรี่เลย	2.9500	.8486	.4391	.3750	.8619
13. ทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น อ่านหนังสือ เคี้ยวหมากฝรั่งหรือลูกอม แทนการสูบบุหรี่	3.1083	.7970	.4991	.4933	.8584

ค่า Cronbach's Alpha = .8660

ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของมาตรวัดความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ มีค่า เท่ากับ .86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .80 ที่ใช้ในการประเมินความน่าเชื่อถือของมาตรวัด ดังนั้น จึงสรุปได้ว่ามาตรวัดดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือผ่านเกณฑ์ นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์รายข้อคำถามปรากฏว่า มีเพียง 1 ข้อเท่านั้น คือ ข้อที่ 6 ถ้าหากตัดข้อคำถามดังกล่าวค่าอัลฟา จะเพิ่มเป็น .8666 ซึ่งมากกว่าเดิมอย่างมาก ผู้วิจัยจึงไม่ตัดข้อคำถามดังกล่าว และจากการประเมินค่าสหสัมพันธ์กับมาตรวัดที่ปรับแก้แล้ว (Corrected Item-Total Correlation) ซึ่งเป็นการประเมินว่าข้อคำถามแต่ละข้อ มีความสัมพันธ์กับมาตรวัดโดยรวมหรือไม่ (Norusis, 1993 p.146) พบว่าค่าสหสัมพันธ์ ดังกล่าวมีค่าในช่วง .36 - .68 ซึ่งค่าดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ แสดงว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความสัมพันธ์กับมาตรวัดโดยรวมจริง นอกจากนี้การวิเคราะห์โดยค่าสหสัมพันธ์เชิงกำหนด (Squared Multiple Correlation) ของข้อคำถามแต่ละข้อกับข้อคำถามอื่นที่เหลือ เพื่อทดสอบว่า ข้อคำถามข้อหนึ่งๆ มีความสัมพันธ์กับข้อคำถามที่เหลือของมาตรวัดหรือไม่ (Norusis, 1993 p.146) พบว่า ข้อคำถามแต่ละข้อมีความสัมพันธ์กับข้ออื่น ๆ ของมาตรวัด ผลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าข้อคำถามแต่ละข้อของมาตรวัดนี้ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Intercorrelations) จึงสรุปว่า มาตรวัดนี้มีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับสูง

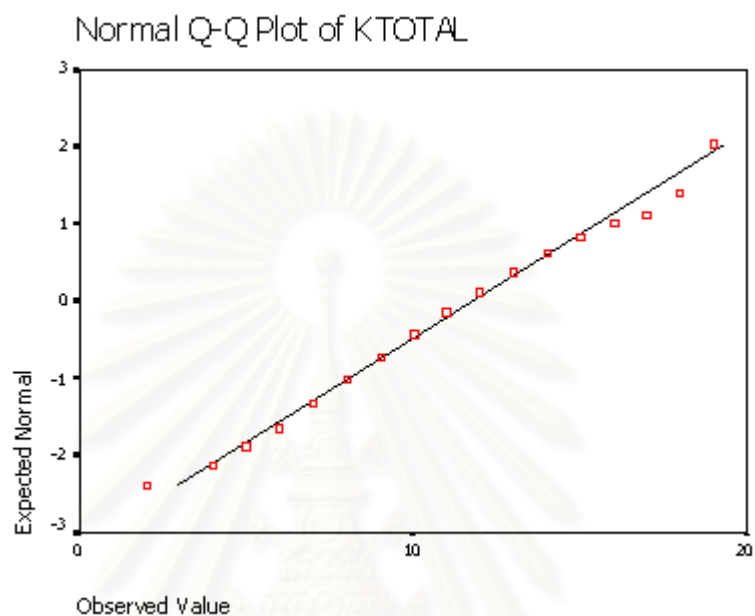
ภาคผนวก 4 การทดสอบ Barlett's Test of Sphericity

สถิติ	ค่าสถิติ
Likelihood Ratio	.000
Approx. Chi – Square	83.452
Df	5
P	.000

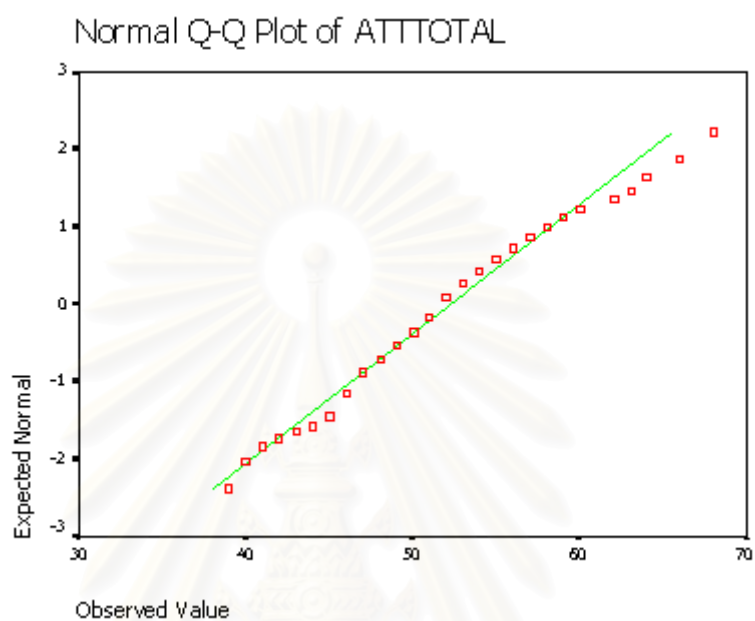
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 5 การทดสอบการแจกแจงโค้งปกติของความรู้

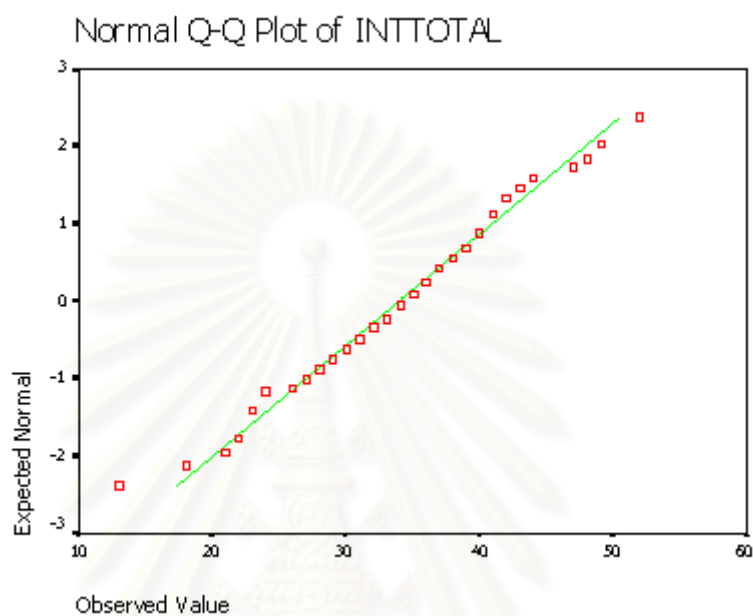
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 6 การทดสอบการแจกแจงโค้งปกติของทัศนคติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 7 การทดสอบการแจกแจงโค้งปกติของความตั้งใจ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 8 แบบสอบถามของกลุ่มทดลอง

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรและสังคม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดที่ได้รับ

☐ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	☐ ปวส.	☐ ปวท.
☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)		
4. อาชีพ

☐ รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	☐ กิจการส่วนตัว
☐ ลูกจ้างบริษัทเอกชน	☐ นักเรียน / นิสิต / นักศึกษา
☐ แม่บ้าน	☐ ว่างงาน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)	
5. รายได้ต่อเดือน โปรดระบุ.....บาท

หรืออยู่ในช่วง	☐ น้อยกว่า 5,000 บาท
	☐ 5,000 - 10,000 บาท
	☐ 10,001 - 15,000 บาท
	☐ 15,001 - 20,000 บาท
	☐ 20,001 - 25,000 บาท
	☐ 25,001 - 30,000 บาท
	☐ มากกว่า 30,000 บาท
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ท่านอาศัยอยู่มี.....คน

7. คนในครอบครัวของท่านมีคนสูบบุหรี่หรือไม่

ไม่มี

มีคือ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ) บิดา มารดา สามี ภรรยา

พี่ชาย น้องชาย พี่สาว น้องสาว

คนอื่น (โปรดระบุ).....

8. คนในครอบครัวของท่านทราบไหมว่าสูบบุหรี่

ทราบ

ไม่ทราบ

ไม่แน่ใจ

9. ท่านสูบบุหรี่มานาน..... ปี

หรือ เดือน

10. ปริมาณที่สูบ มวนต่อวัน

หรือซอง ต่อวัน

11. บุหรี่ที่ท่านสูบเป็นประจำหรือบ่อยที่สุด คือ.....

12. ท่านเริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุปี

13. ท่านสูบบุหรี่มวนแรกเพราะอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

อยากลอง

ตามอย่างคนในครอบครัว

เห็นว่าไม่ใช่เรื่องร้ายแรง

เพื่อนชวน

คลายเครียด

เพื่อความโก้เก๋

อื่นๆ (โปรดระบุ)

14. ท่านสูบบุหรี่ในโอกาสใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

หลังตื่นนอนใหม่ๆ

เมื่อมีความเครียด

เวลาว่าง

เมื่อมีความประหม่า

หลังรับประทานอาหาร

ก่อนรับประทานอาหาร

เวลาอ่านหนังสือ

เวลาหยุดพักระหว่างเรียนหรือทำงาน

ทุกครั้งที่มีโอกาส

เมื่อดื่มเหล้าหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

เวลาไปเที่ยวกลางคืน

เวลาใช้ความคิดอยู่คนเดียว

อื่นๆ (โปรดระบุ)

15. ถ้าท่านเห็นผู้อื่นสูบบุหรี่ที่ท่านจะเลือกทำอย่างไร (เลือกตอบเพียงข้อเดียวเท่านั้น)

- หยิบบุหรี่ขึ้นมาสูบบ้าง
- ขอเพื่อนหรือคนอื่น ๆ สูบ
- เดินหนี ทั้งๆที่อยากสูบ
- เดินหนี เพื่อจะได้ไม่รู้สึกรู้ว่าอยากสูบ
- เฉยๆ ไม่ได้คิดอะไร

16. ท่านสูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบบ่อยเพียงใด

- บ่อยมาก ไม่ค่อยบ่อย เคย แต่ไม่ทำแล้ว ไม่เคยทำเลย

17. เมื่อท่านจะสูบบุหรี่ ท่านเคยคิดใหม่ว่าการสูบบุหรี่ของท่านจะรบกวนคนรอบข้าง

- คิดทุกครั้งก่อนที่จะสูบ คิดบ้างเป็นบางครั้ง
- เคยคิด แต่เดี๋ยวนี้ไม่คิดแล้ว ไม่เคยคิดเลย

18. ท่านเคยพยายามเลิกสูบบุหรี่หรือไม่

- เคยลองเลิกสูบบุหรี่แล้ว แต่ยังไม่เลิกไม่ได้
- กำลังคิดจะเลิกสูบ แต่ยังไม่ได้ทดลองเลิกสูบเลย
- เคยคิดว่าจะเลิกสูบ แต่เดี๋ยวนี้ไม่คิดแล้ว
- ไม่เคยคิดว่าจะเลิกสูบบุหรี่เลย

19. ท่านเคยมีคนใกล้ชิดขอให้เลิกบุหรี่หรือไม่

- เคย บ่อยมาก เคย แต่ไม่บ่อย
- เคยมี แต่ตอนนี้ไม่มีแล้ว ไม่เคยมีเลย

20. ท่านเคยเข้ารับการอบรมเพื่อการเลิกบุหรี่หรือไม่

- เคย จำนวน ครั้ง ไม่เคย ไม่แน่ใจ

ส่วนที่ 2 ลักษณะการดู Web Site ของท่าน

1. ท่านใช้วิธีใดในการตัดสินใจว่า Web Page หนึ่งๆ เป็นเรื่องที่น่าอ่าน
 - ดูข้อความต่างๆ อย่างคร่าวๆ
 - ค่อยๆ ดูข้อความต่างๆ อย่างถี่ถ้วน
2. ถ้า Web Page มีความยาวเกิน 1 หน้าจอ ท่านมักจะ
 - เลื่อนดูให้ครบทั้งหมดก่อนที่จะ Link ไปที่อื่น
 - Click ไป Link ที่อื่น แม้ว่ายังดูไม่หมดทั้งหน้า
3. หากมี Link หลายอันใน Web Page หนึ่งๆ ส่วนใหญ่ท่านจะ
 - เลือกเฉพาะ Link ที่คิดว่าน่าดู
 - พยายามเลือก Link ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
4. ถ้า Web Page มีกราฟฟิกหรือรูปภาพที่ไม่สวย ท่านมักจะ
 - เปลี่ยนไปดูหน้าอื่นที่มีลูกเล่นสวยงามกว่า
 - ดูว่ามีเนื้อหาสำคัญไหมก่อนจะเปลี่ยนไปหน้าอื่น
5. ถ้าตัวอักษรของข้อความใน Web Page มีขนาดที่ยากต่อการอ่าน ท่านจะทำอย่างไร
 - ปรับขนาดและชนิด Font ให้เหมาะสม
 - เลิกดูหน้านี้ แล้วเปลี่ยนไปดูหน้าอื่นที่น่าอ่านกว่า

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเว็บไซต์

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน หน้าคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. หลังจากดูเว็บไซต์ ใน CD - ROM แล้ว ท่านรู้สึกอย่างไร
 - ได้รับความรู้พร้อมกับความสนุกสนาน
 - ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน
 - ได้รับความรู้เรื่องบุหรืและการเลิกบุหรืเพิ่มมากขึ้น
 - ไม่ได้รับอะไรเลย
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
2. ท่านคิดว่าเนื้อหาที่อยู่ใน Web Site นี้เป็นอย่างไร
 - เหมาะสมดีแล้ว
 - ควรเพิ่มเติมเนื้อหา
 - ควรลดเนื้อหา

3. ภาษาที่ใช้ใน Web Site นี้ ท่านสามารถทำความเข้าใจได้ดีเพียงใด
- เข้าใจดี ยากเกินไป ไม่ค่อยเข้าใจ เข้าใจบางส่วน ไม่เข้าใจเลย
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการจัดหน้าของ Web Site นี้
- เหมาะสมดีแล้ว แน่นเกินไป ว่างเกินไป
5. ท่านคิดว่ากราฟฟิคหรือรูปภาพของ Web Site นี้เป็นอย่างไร
- สวยงามดีแล้ว ธรรมดา
- ไม่ค่อยสวยต้องปรับปรุง
6. ท่านคิดว่า Web Site นี้ มีจำนวนหน้าหรือหัวข้อเรื่องเป็นอย่างไร
- เหมาะสมดีแล้ว มากเกินไป น้อยเกินไป
7. ท่านคิดว่าจุดเด่นของ Web Site นี้อยู่ที่ใด
- รูปแบบการจัดหน้า กราฟฟิคหรือรูปภาพ
- เนื้อหา ข้อความ ภาษา
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
8. ท่านคิดว่าเมื่อท่านเยี่ยมชม Web Site แล้ว ท่านอยากจะแนะนำ Web Site นี้ให้ผู้อื่นหรือไม่
- อยากแนะนำ ไม่อยาก เฉยๆ
9. ท่านจะนำ Web Site นี้ไปบอกกล่าวหรือพูดคุยกับใครบ้าง
- บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน
- ผู้สูบบุหรี่ และกำลังหาวิธีการเลิกบุหรี่ อื่นๆ
10. ท่านต้องการจะเข้ามาเยี่ยมชม Web Site นี้อีกหรือไม่
- ต้องการ ไม่ต้องการ เฉยๆ

11. ท่านคิดว่าในการเผยแพร่ความรู้เรื่องพิษภัยของบุหรี่ หรือวิธีการเลิกสูบบุหรี่ สื่อใดที่จะทำให้
เกิดความเข้าใจ ประทับใจ หรือทำให้อยากเลิกสูบบุหรี่มากที่สุด

- สื่อเฉพาะกิจ เช่น การ์ตูน คู่มือ แผ่นพับ ปฏิทิน จุลสาร ฯลฯ
- สื่อบุคคล เช่น แพทย์ พยาบาล คนใกล้ชิด ฯลฯ
- สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ
- สื่ออินเทอร์เน็ต

12. ในการเผยแพร่ความรู้ และวิธีการเลิกสูบบุหรี่ครั้งต่อไปใน Web Site ท่านคิดว่าต้องเพิ่ม
เรื่องหรือหัวข้อที่ต้องการรู้เพิ่มเติม คือ

1.
2.
3.

13. ในการทำ Web Site เกี่ยวกับการเลิกบุหรี่ในอนาคต ท่านคิดว่าควรมีการเพิ่มเติมหรือปรับปรุง
เว็บไซต์อย่างไรบ้าง

1.
2.
3.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องการสูบบุหรี่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในวงเล็บที่ตรงกับที่ท่านทราบมา (ตอบเพียงคำตอบเดียว)

1. สารในบุหรี่ที่ทำให้ผู้สูบบุหรี่มีอาการติดยูหรือคือข้อใด

☐ ทาร์	☐ นิโคติน
☐ คาร์บอนมอนนอกไซด์	☐ ถูกทุกข้อ
2. มาตรการ 301 ที่ประเทศไทยประกาศใช้ คือมาตรการเกี่ยวกับอะไร

☐ การลดสารอันตรายในบุหรี่	☐ การควบคุมการโฆษณาบุหรี่
☐ การนำเข้าบุหรี่ต่างประเทศ	☐ การควบคุมการสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ
3. ภาคใดของประเทศไทยที่มีผู้สูบบุหรี่มากที่สุด

☐ ภาคกลาง	☐ ภาคเหนือ
☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	☐ ภาคใต้
4. ในปัจจุบันผู้สูบบุหรี่ตายด้วยโรคใดมากที่สุด

☐ มะเร็งปอด	☐ ถุงลมโป่งพอง
☐ มะเร็งตับ	☐ มะเร็งหลอดลม
5. ข้อใดที่เป็นตัวสำคัญที่ทำให้ลายสุขภาพของผู้สูบบุหรี่มากที่สุด

☐ ความแรงของบุหรี่	☐ วิธีการสูบบุหรี่
☐ ปริมาณการสูบ	☐ ขนาดและความยาวของตัวบุหรี่
6. ภาชีบุหรี่ที่เก็บอยู่ในปัจจุบันนั้น เป็นจำนวนเท่าไร

☐ 50 %	☐ 65%
☐ 70%	☐ 75%
7. พ.ร.บ. คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ ห้ามสูบบุหรี่โดยเด็ดขาดในที่ใด

☐ พิพิธภัณฑ์	☐ สถานศึกษา
☐ รถโดยสารประจำทาง	☐ ห้างสรรพสินค้า

8. พ.ร.บ. คุ่มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ห้ามมิให้ผู้ใดสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่
ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับ เป็นจำนวนเงินเท่าไร
- ไม่เกิน 1,000 บาท ไม่เกิน 2,000 บาท
- ไม่เกิน 3,000 บาท ไม่เกิน 4,000 บาท
9. ควันบุหรี่ประเภทใดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- ควันบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่เข้าไป ควันบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่ออกมา
- ควันบุหรี่ทุกชนิดที่เกิดจากการเผาไหม้ของบุหรี่ ควันบุหรี่ที่อัดเข้าปอด
10. สาเหตุที่วัยรุ่นติดยาเสพติดเนื่องจากเหตุผลใดมากที่สุด
- ความเครียด เพื่อนชวน อายากลอง ความโก้เก๋
11. การเลิกสูบบุหรี่ ควรปฏิบัติอย่างไรดีที่สุด
- รับประทานสมุนไพรเพื่อขับพิษบุหรี่ในร่างกาย
- ออกกำลังกายและดื่มน้ำให้มากขึ้น
- เคี้ยวหมากฝรั่งหรืออมลูกอมแทน
- ปรึกษาแพทย์เพื่อขอยามารับประทาน
12. การเลิกบุหรี่จะก่อให้เกิดผลดีต่อร่างกายอย่างไร
- ทำให้หัวใจเต้นเร็ว ทำให้หลอดเลือดทำงานดีขึ้น
- ทำให้ร่างกายเผาผลาญอาหารดีขึ้น ทำให้สมองและระบบประสาททำงานเร็วขึ้น
13. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการติดบุหรี่
- การสูบบุหรี่โดยใช้ก้นกรอง สามารถลดอัตราการติดบุหรี่ได้
- การเริ่มสูบบุหรี่ในระยะแรกไม่ทำให้เกิดการติดบุหรี่
- การติดบุหรี่เกิดขึ้นเนื่องจากปริมาณนิโคตินและทาร์ที่มีจำนวนมากในร่างกาย
- เมื่อติดบุหรี่แล้วสามารถเลิกบุหรี่ได้
14. ผู้สูบบุหรี่จัดจะสังเกตได้จากข้อใด
- มีอาการไอ เล็บเป็นสีดำคล้ำ ริมฝีปากคล้ำ เสียงแหบแห้ง

15. ถ้าผู้หญิงตั้งครรภ์สูบบุหรี่ จะมีผลต่อทารกในครรภ์อย่างไร

- ทารกในครรภ์พิการ เป็นโรคหัวใจตั้งแต่กำเนิด
- เป็นวัณโรคตั้งแต่กำเนิด การเจริญเติบโตของทารกในครรภ์ช้ากว่าปกติ

16. ข้อใดเป็นโรคที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

- โรคหัวใจและหลอดเลือด มะเร็งปอด ถุงลมโป่งพอง
- โรคหัวใจและหลอดเลือด มะเร็งกระเพาะอาหาร
- มะเร็งปอด มะเร็งช่องปาก ความดัน
- โรคหัวใจและหลอดเลือด มะเร็งช่องปาก เบาหวาน

17. การติดยาสูบของคนในชาติที่เพิ่มสูงขึ้น จะก่อให้เกิดปัญหาใดบ้าง

- ทางด้านสุขภาพของตนเองและผู้อื่น และทำให้สภาพแวดล้อมเสียหาย
- ทางด้านสุขภาพของผู้สูบเอง และสิ้นเปลืองทางเศรษฐกิจ
- ทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมของผู้สูบ
- ทางด้านสุขภาพ สภาพแวดล้อมทั้งของผู้สูบและของผู้อื่น เศรษฐกิจชาติเสียหาย

18. เบอร์โทรศัพท์เพื่อขอคำแนะนำในการเลิกสูบบุหรี่ คือเบอร์อะไร

- 1666 1650
- 1600 1660

19. ถ้าต้องการเลิกบุหรี่ต้องเริ่มต้นอย่างไร

- หาค่าปรึกษา
- มีความตั้งใจที่จะเลิก
- ออกกำลังกายวันละ 15 นาที
- ไม่อยู่ในสถานที่ที่มีคนสูบบุหรี่

20. ข้อใดไม่เป็นอาการหลังเลิกบุหรี่ได้แล้ว

- ปอดจะขับเสมหะออกมามาก
- ความรู้สึกรับรู้รสและกลิ่นจะดีขึ้น
- อาการไอจะน้อยลง
- น้ำหนักตัวจะลดลงเข้าสู่ระดับปกติ

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

ท่านมีความรู้สึกในสิ่งต่างๆต่อไปนี้อย่างไรบ้าง

ประเด็นคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การสูบบุหรี่เป็นค่านิยมที่ไม่ดีอย่างหนึ่ง				
2. การสูบบุหรี่ทำให้ทันสมัย				
3. การสูบบุหรี่ทำให้เรียนหรือทำงานได้ดีขึ้น				
4. การสูบบุหรี่เป็นการลดความเครียด				
5. ที่สาธารณะควรเป็นที่สูบบุหรี่ได้อย่างเสรี				
6. ควรจำกัดที่สูบบุหรี่				
7. การสูบบุหรี่มีผลต่อทารกในครรภ์เพียงเล็กน้อย				
8. ชีวิตจะสั้นเพราะควันบุหรี่				
9. เท่ห้อย่างมีท่าไม่พึ่งพานบุหรี่				
10. จำนวนผู้สูบบุหรี่ไม่ส่งผลต่อเศรษฐกิจของชาติ				
11. ควรร่วมมือกันชักชวนให้เลิกบุหรี่				
12. ค่าปรับฐานสูบบุหรี่ในที่สาธารณะนั้น เป็นอัตราที่เหมาะสมอยู่แล้ว				
13. บุหรี่ทำให้เข้าสังคมได้ เพื่อนๆยอมรับ				
14. บุหรี่เป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขโดยทันที				
15. ควันบุหรี่จะมีอันตรายเฉพาะผู้ที่สูดดมเข้าไปมากเท่านั้น				
16. การติบบุหรี่ของคนในครอบครัวก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมามากมาย				
17. คนรุ่นใหม่ไม่ควรสูบบุหรี่				

ส่วนที่ 6 คำถามเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่

ท่านมีความรู้สึกอย่างไรกับข้อความดังต่อไปนี้

ประเด็นคำถาม	ตั้งใจจะทำ แน่นอน	ตั้งใจจะ ลองทำดู	ตั้งใจว่าจะ ไม่ทำ	ตั้งใจว่าไม่ ทำแน่นอน
1.โทรศัพท์เข้าไปที่ควิทไลน์ (Quit line) เพื่อขอ คำปรึกษาเพื่อการเลิกบุหรี่				
2.บอกคนใกล้ชิดว่าคุณกำลังคิดจะเลิกบุหรี่				
3.เข้าร่วมการอบรมเพื่อการเลิกบุหรี่				
4.หาข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องพิษภัย อันตราย และ วิธีการเลิกบุหรี่				
5. ยังคงสูบบุหรี่ในปริมาณเท่าเดิม				
6. สูบบุหรี่ทันทีที่อยากสูบ				
7. เข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่				
8. ชักชวนให้คนรู้จักที่สูบบุหรี่ เลิกสูบบุหรี่				
9. ค่อยๆ ลดจำนวนบุหรี่ที่สูบในแต่ละวัน				
10. เอาอุปกรณ์ในการสูบบุหรี่ เช่น ไฟแช็ค หรือกล่องใส่บุหรี่ ไปทิ้ง				
11. ปฏิเสธที่จะรับบุหรี่ที่เพื่อนหรือคนอื่นยื่นให้				
12. ทดลองไม่สูบบุหรี่เลย				
13. ทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น อ่านหนังสือ เคี้ยว หมากฝรั่งหรือลูกอม แทนการสูบบุหรี่				

*****ขอขอบคุณที่ท่านสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามนี้ค่ะ*****

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวกที่ 9 แบบสอบถามกลุ่มควบคุม

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรและสังคม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดที่ได้รับ

☐ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	☐ ปวส.	☐ ปวท.
☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)		
4. อาชีพ

☐ รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	☐ กิจการส่วนตัว
☐ ลูกจ้างบริษัทเอกชน	☐ นักเรียน / นิสิต / นักศึกษา
☐ แม่บ้าน	☐ ว่างาน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)	
5. รายได้ต่อเดือน โปรดระบุ.....บาท

หรืออยู่ในช่วง	☐ น้อยกว่า 5,000 บาท
	☐ 5,000 - 10,000 บาท
	☐ 10,001 - 15,000 บาท
	☐ 15,001 - 20,000 บาท
	☐ 20,001 - 25,000 บาท
	☐ 25,001 - 30,000 บาท
	☐ มากกว่า 30,000 บาท
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ท่านอาศัยอยู่มี.....คน

7. คนในครอบครัวของท่านมีคนสูบบุหรี่หรือไม่

ไม่มี

มีคือ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

บิดา มารดา สามี ภรรยา

พี่ชาย น้องชาย พี่สาว น้องสาว

คนอื่น (โปรดระบุ).....

8. คนในครอบครัวของท่านทราบไหมว่าสูบบุหรี่

ทราบ

ไม่ทราบ

ไม่แน่ใจ

9. ท่านสูบบุหรี่มานาน..... ปี

หรือ เดือน

10. ปริมาณที่สูบ มวนต่อวัน

หรือซอง ต่อวัน

11. บุหรี่ที่ท่านสูบเป็นประจำหรือบ่อยที่สุด คือ.....

12. ท่านเริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุปี

13. ท่านสูบบุหรี่มวนแรกเพราะอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

อยากลอง

ตามอย่างคนในครอบครัว

เห็นว่าไม่ใช่เรื่องร้ายแรง

เพื่อนชวน

คลายเครียด

เพื่อความโก้เก๋

อื่นๆ(โปรดระบุ)

14. ท่านสูบบุหรี่ในโอกาสใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

หลังตื่นนอนใหม่ๆ

เมื่อมีความเครียด

เวลาว่าง

เมื่อมีความประหม่า

หลังรับประทานอาหาร

ก่อนรับประทานอาหาร

เวลาอ่านหนังสือ

เวลาหยุดพักระหว่างเรียนหรือทำงาน

ทุกครั้งที่มีโอกาส

เมื่อดื่มเหล้าหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

เวลาไปเที่ยวกลางคืน

เวลาใช้ความคิดอยู่คนเดียว

อื่นๆ (โปรดระบุ)

15. ถ้าท่านเห็นผู้อื่นสูบบุหรี่ท่านจะเลือกทำอะไร (เลือกตอบเพียงข้อเดียวเท่านั้น)

- หยิบบุหรี่ขึ้นมาสูบบ้าง
- ขอเพื่อนหรือคนอื่น ๆ สูบ
- เดินหนี ทั้ๆที่อยากสูบ
- เดินหนี เพื่อจะได้ไม่รู้สึกรว่าอยากสูบ
- เฉยๆ ไม่ได้คิดอะไร

16. ท่านสูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบบ่อยเพียงใด

- บ่อยมาก
- ไม่ค่อยบ่อย
- เคย แต่ไม่ทำแล้ว
- ไม่เคยทำเลย

17. เมื่อท่านจะสูบบุหรี่ ท่านเคยคิดใหม่ว่าการสูบบุหรี่ของท่านจะรบกวนคนรอบข้าง

- คิดทุกครั้งก่อนที่จะสูบ
- คิดบ้างเป็นบางครั้ง
- เคยคิด แต่เดี๋ยวนี้อันคิดแล้ว
- ไม่เคยคิดเลย

18. ท่านเคยพยายามเลิกสูบบุหรี่หรือไม่

- เคยลองเลิกสูบบุหรี่แล้ว แต่ยังไม่เลิกไม่ได้
- กำลังคิดจะเลิกสูบ แต่ยังไม่ได้ทดลองเลิกสูบเลย
- เคยคิดว่าจะเลิกสูบ แต่เดี๋ยวนี้อันคิดแล้ว
- ไม่เคยคิดว่าจะเลิกสูบบุหรี่เลย

19. ท่านเคยมีคนใกล้ชิดขอให้เลิกบุหรี่หรือไม่

- เคย บ่อยมาก
- เคย แต่ไม่บ่อยบ่อย
- เคยมี แต่ตอนนี้ไม่มีแล้ว
- ไม่เคยมีเลย

20. ท่านเคยเข้ารับการอบรมเพื่อการเลิกบุหรี่หรือไม่

- เคย จำนวน ครั้ง
- ไม่เคย
- ไม่แน่ใจ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องการสูบบุหรี่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บที่ตรงกับที่ท่านทราบมา (ตอบเพียงคำตอบเดียว)

1. สารในบุหรี่ที่ทำให้ผู้สูบบุหรี่มีอาการติดบุหรี่คือข้อใด

☐ ทาร์	☐ นิโคติน
☐ คาร์บอนมอนนอกไซด์	☐ ถูกทุกข้อ
2. มาตรการ 301 ที่ประเทศไทยประกาศใช้ คือมาตรการเกี่ยวกับอะไร

☐ การลดสารอันตรายในบุหรี่	☐ การควบคุมการโฆษณาบุหรี่
☐ การนำเข้าบุหรี่ต่างประเทศ	☐ การควบคุมการสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ
3. ภาคใดของประเทศไทยที่มีผู้สูบบุหรี่มากที่สุด

☐ ภาคกลาง	☐ ภาคเหนือ
☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	☐ ภาคใต้
4. ในปัจจุบันผู้สูบบุหรี่ตายด้วยโรคใดมากที่สุด

☐ มะเร็งปอด	☐ ถุงลมโป่งพอง
☐ มะเร็งตับ	☐ มะเร็งหลอดลม
5. ข้อใดที่เป็นตัวสำคัญที่ทำให้ลายสุขภาพของผู้สูบบุหรี่มากที่สุด

☐ ความแรงของบุหรี่	☐ วิธีการสูบบุหรี่
☐ ปริมาณการสูบ	☐ ขนาดและความยาวของตัวบุหรี่
6. ภาชนะบุหรี่ที่เก็บอยู่ในปัจจุบันนั้น เป็นจำนวนเท่าไร

☐ 50 %	☐ 65%
☐ 70%	☐ 75%
7. พ.ร.บ. คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ ห้ามสูบบุหรี่โดยเด็ดขาดในที่ใด

☐ พิพิธภัณฑ์	☐ สถานศึกษา
☐ รถโดยสารประจำทาง	☐ ห้างสรรพสินค้า

8. พ.ร.บ. คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ห้ามมิให้ผู้ใดสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่
ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับ เป็นจำนวนเงินเท่าไร
- ไม่เกิน 1,000 บาท ไม่เกิน 2,000 บาท
 ไม่เกิน 3,000 บาท ไม่เกิน 4,000 บาท
9. ควันบุหรี่ประเภทใดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- ควันบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่สูดเข้าไป ควันบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่พ่นออกมา
 ควันบุหรี่ทุกชนิดที่เกิดจากการเผาไหม้ของบุหรี่ ควันบุหรี่ที่อัดเข้าปอด
10. สาเหตุที่วัยรุ่นติดยาเสพติดเนื่องจากเหตุผลใดมากที่สุด
- ความเครียด เพื่อนชวน ออยากลอง ความโก้เก๋
11. การเลิกสูบบุหรี่ ควรปฏิบัติอย่างไรดีที่สุด
- รับประทานสมุนไพรเพื่อขับพิษบุหรี่ในร่างกาย
 ออกกำลังกายและดื่มน้ำให้มากขึ้น
 เคี้ยวหมากฝรั่งหรืออมลูกอมแทน
 ปรึกษาแพทย์เพื่อขอยามารับประทาน
12. การเลิกบุหรี่จะก่อให้เกิดผลดีต่อร่างกายอย่างไร
- ทำให้หัวใจเต้นเร็ว ทำให้หลอดเลือดทำงานดีขึ้น
 ทำให้ร่างกายเผาผลาญอาหารดีขึ้น ทำให้สมองและระบบประสาททำงานเร็วขึ้น
13. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการติดบุหรี่
- การสูบบุหรี่โดยใช้ก้นกรอง สามารถลดอัตราการติดบุหรี่ได้
 การเริ่มสูบบุหรี่ในระยะแรกไม่ทำให้เกิดการติดบุหรี่
 การติดบุหรี่เกิดขึ้นเนื่องจากปริมาณนิโคตินและทาร์ที่มีจำนวนมากในร่างกาย
 เมื่อติดบุหรี่แล้วสามารถเลิกบุหรี่ได้
14. ผู้สูบบุหรี่จัดจะสังเกตได้จากข้อใด
- มีอาการไอ เล็บเป็นสีดำคล้ำ ริมฝีปากคล้ำ เสียงแหบแห้ง

15. ถ้าผู้หญิงตั้งครรภ์สูบบุหรี่ จะมีผลต่อทารกในครรภ์อย่างไร
- ทารกในครรภ์พิการ เป็นโรคหัวใจตั้งแต่กำเนิด
- เป็นวัณโรคตั้งแต่กำเนิด การเจริญเติบโตของทารกในครรภ์ช้ากว่าปกติ
16. ข้อใดเป็นโรคที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่
- โรคหัวใจและหลอดเลือด มะเร็งปอด ถุงลมโป่งพอง
- โรคหัวใจและหลอดเลือด มะเร็งกระเพาะอาหาร
- มะเร็งปอด มะเร็งช่องปาก ความดัน
- โรคหัวใจและหลอดเลือด มะเร็งช่องปาก เบาหวาน
17. การติดยาหรือของคนในชาติที่เพิ่มสูงขึ้น จะก่อให้เกิดปัญหาใดบ้าง
- ทางด้านสุขภาพของตนเองและผู้อื่น และทำให้สภาพแวดล้อมเสียหาย
- ทางด้านสุขภาพของผู้สูบเอง และสิ้นเปลืองทางเศรษฐกิจ
- ทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมของผู้สูบ
- ทางด้านสุขภาพ สภาพแวดล้อมทั้งของผู้สูบและของผู้อื่น เศรษฐกิจชาติเสียหาย
18. เบอร์โทรศัพท์เพื่อขอคำแนะนำในการเลิกสูบบุหรี่ คือเบอร์อะไร
- 1666 1650
- 1600 1660
19. ถ้าต้องการเลิกบุหรี่ต้องเริ่มต้นอย่างไร
- หาค่าปรึกษา
- มีความตั้งใจที่จะเลิก
- ออกกำลังกายวันละ 15 นาที
- ไม่อยู่ในสถานที่ที่มีคนสูบบุหรี่
20. ข้อใดไม่เป็นอาการหลังเลิกบุหรี่ได้แล้ว
- ปอดจะขับเสมหะออกมามาก
- ความรู้สึกรับรู้รสและกลิ่นจะดีขึ้น
- อาการไอจะน้อยลง
- น้ำหนักตัวจะลดลงเข้าสู่ระดับปกติ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่
ท่านมีความรู้สึกในสิ่งต่างๆต่อไปนี้อย่างไรบ้าง

ประเด็นคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การสูบบุหรี่เป็นค่านิยมที่ไม่ดีอย่างหนึ่ง				
2. การสูบบุหรี่ทำให้ทันสมัย				
3. การสูบบุหรี่ทำให้เรียนหรือทำงานได้ดีขึ้น				
4. การสูบบุหรี่เป็นการลดความเครียด				
5. ที่สาธารณะควรเป็นที่สูบบุหรี่ได้อย่างเสรี				
6. ควรจำกัดที่สูบบุหรี่				
7. การสูบบุหรี่มีผลต่อทารกในครรภ์เพียงเล็กน้อย				
8. ชีวิตจะสั้นเพราะควันบุหรี่				
9. เท่ห์อย่างมีท่าไม่พึ่งพาบุหรี่				
10. จำนวนผู้สูบบุหรี่ไม่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชาติ				
11. ควรร่วมมือกันชักชวนให้เลิกบุหรี่				
12. ค่าปรับฐานสูบบุหรี่ในที่สาธารณะนั้น เป็นอัตราที่เหมาะสมอยู่แล้ว				
13. บุหรี่ทำให้เข้าสังคมได้ เพื่อนๆยอมรับ				
14. บุหรี่เป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขโดยทันที				
15. ควันบุหรี่จะมีอันตรายเฉพาะผู้ที่สูดดมเข้าไปมากเท่านั้น				
16. การติดบุหรี่ของคนในครอบครัวก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมามากมาย				
17. คนรุ่นใหม่ไม่ควรสูบบุหรี่				

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่
ท่านมีความรู้สึกอย่างไรกับข้อความดังต่อไปนี้

ประเด็นคำถาม	ตั้งใจจะทำ แน่นอน	ตั้งใจจะ ลองทำดู	ตั้งใจว่าจะ ไม่ทำ	ตั้งใจว่าไม่ ทำแน่นอน
1.โทรศัพท์เข้าไปที่ควิตไลน์ (Quit line) เพื่อขอ คำปรึกษาเพื่อการเลิกบุหรี่				
2.บอกคนใกล้ชิดว่าคุณกำลังคิดจะเลิกบุหรี่				
3.เข้าร่วมการอบรมเพื่อการเลิกบุหรี่				
4.หาข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องพิษภัย อันตราย และ วิธีการเลิกบุหรี่				
5. ยังคงสูบบุหรี่ในปริมาณเท่าเดิม				
6. สูบบุหรี่ทันทีที่อยากสูบ				
7. เข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่				
8. ชักชวนให้คนรู้จักที่สูบบุหรี่ เลิกสูบบุหรี่				
9. ค่อยๆ ลดจำนวนบุหรี่ที่สูบในแต่ละวัน				
10. เอาจุปกรณ์ในการสูบบุหรี่ เช่น ไฟแช็ค หรือกล่องใส่บุหรี่ ไปทิ้ง				
11. ปฏิเสธที่จะรับบุหรี่ที่เพื่อนหรือคนอื่นยื่นให้				
12. ทดลองไม่สูบบุหรี่เลย				
13. ทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น อ่านหนังสือ เคี้ยว หมากฝรั่งหรือลูกอม แทนการสูบบุหรี่				

*****ขอขอบคุณที่ท่านสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามนี้ค่ะ*****

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาว พิมพ์เพ็ญ ธนาคุณ เกิดเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2519 ที่ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับสอง สาขาวิทย์ - โทรทัศน์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2542 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย